

ფუნაგორიები

ლიგერატურის მუზეუმი

თბილისი

2011

© გიორგი ლეონიძის სახელობის ქართული ლიტერატურის სახელმწიფო მუზეუმი 2011

გამომცემელი	ლაშა ბაქრაძე
რედაქტორი	თეა თვალავაძე
აშწყობი	ლია ქიგიაშვილი
დაკაბადონება	ფატი გაგულია
ფოტორეპროდუქციები	მირიან კილაძე
წიგნზე მუშაობდნენ	მარიამ სამადაშვილი, ელენე გუსევა

ლაიბეჭდა სტამბაში „სი-ჯი-ეს“

ლიტერატურის მუზეუმი მადლობას უხდის კომპანია „მაგთიკომს“ გამოცემის დაფინანსებისთვის

ISBN 978-99940-28-64-1

მაგთი
MAGTI

ჩვენ ქართულ სექსს ვაკეთებთ

ՄԻՍԻՆՈՒՄ

(ՍՅՆՈՒՄՅԱՆՆԵՐ)

Պատերազմ

հանրային պայքարի մասին

Կարգադրություն

Համայնական

հրահանգներ

«Սոցիալական» համայնական կարգադրություն
մաս. հանրային պայքարի մասին

հրահանգ

1940 ՆՎԻՍ

Ստամբուլ. Պետական Երկրագրագիտական

ფუნაგორიები*

(ავსიტყვაობა)

შედგენილი ნიკოლოზ აგიაშვილის მიერ
კარლო კალაძისა და ლადო ასათიანის
რედაქტორობით

მთავარი კონსულტანტი – იაკობ ბალახაშვილი,
რესპუბლიკის დამსახურებული ჟაკისტი

* სიტყვა „ფუნაგორია“ შემოგანილია კოლაუ ნადირაძის
მიერ. პირველი ფუნაგორია ეკუთვნის მასვე.

რედაქცია

1940 წელი
თბილისი. მწერალთა სასახლე

* * *

„...ფუნაგორია არს მწერი ფრიალ უწყინარ და უვნებელ ყოველთა ცხოველთა ზედა... არ იცის კბენა, არცა ისრითა შაშვრა, არცა კბილთა ღრჭენა, არცა ჰინგრიგობაჲ, ხვანჯი უხამსი, რაიცა მოსდგამს მოღვმასა ადამისასა, უფრორეცა მათ კაცთა კალმისამრხეველთა, რაოდენნიცა არიან სასახლესა მას ხელოვანთა და სრულიადსა საქართველოსა შინა...“

ძველი ლექსიკონიდან

* * *

„მხოლოდ ფუნეს აგუნდავებ,
იქვე ახლო აგორებო...“

აკაკი²⁸³

* * *

ფუნაგორია სგილია ამომავალი კლასისა,
ბევრის პერანგი შეღება, ბევრი მწერალი გასრისა.

სწრაფია ფუნაგორია, ხელიდან ხელში გადადის,
აკანონებს და ანმგვიცებს ლიგერაგურულ
სინიდისს,
ქინი სჭირს მწერლუკანების⁴⁹ მონიკელებულ
ცილინდრის.

ლადოს¹⁶ წერილიდან

ფუნაგორია

თითქოს ჰქონდეთ შეჯიბრება, სგადიონზე
გადიონდენ,
ნახვს ბურთივით მოაგორებს აგერ ხოჭო ათიოდე.
ნახვს აგორებს და შავ ბურთებს მიაგორებს
მიწის ხვრელში,
გაჰკრავს ბოლოკიდურებით, ბურთს არ იღებს
იგიც ხელში.

ირ. აბაშიძე³ – „ჩვენებური მწერლები“

პირველი ფუნაგორია

პეტრე გელეიშვილს – ყარიბს⁵⁶

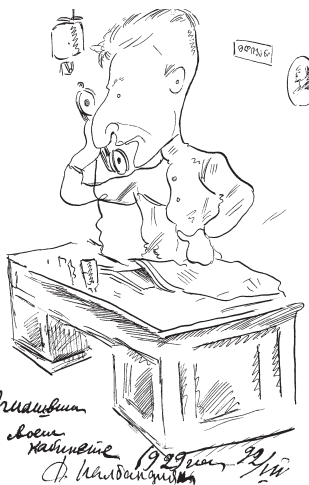
მან მწერლობაში დასტოვა კვალი,
ვით განავალი მოღბე კამეჩმა.
საქართველოში იმაზე მყრალი
ჯერ არ დადგმულა არც ერთი ჩეჩმა.

კ. ნალირაძე¹⁸⁷

1931 წ.

* * *

აგიაშვილი ნიკავონ⁶
ნე პრიზნადოტ ნიკავონ.*

ნიკა აგიაშვილი

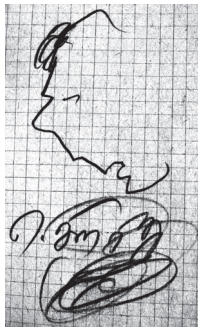
* ქუთაისი. ოთახის კარებზე მინაწერი კარლოსავან.¹³¹

* * *

ნიკა⁶ სხლომაზე გვეძახის,
თუ არ მოვდივარ, ცხარდება.
თუ მოვალ, ობლად ვყიალებ,
თვითონ კი არა ცხადდება.

ი. გრიშაშვილი⁷⁶

1948 წ. ივლისი

იოსებ გრიშაშვილი

სიგმრის ახსნა

სანდრო ეული¹⁰² ნახო სიგმარში,
კარგია ძლიერე – ფული იცის (ე. ი. ?).

* * *

იაკინთეს¹⁵⁷ ღვევიზია,
სულ აკეთოს რევიზია...

იგაუ-არაკი

ჩიქოვანის²⁷³ ნიჭის ძალა
მიიჩნიეს სულ აბსურდათ, –
ეგონათ, რომ მაწანწალას
ოთახი და პური სურდა!

მაგრამ როცა მწერლის კიბე
აირბინა – ყველა შედრკა,
აქეთ-იქით მიიკრიფენ,
ის დარბაზის შუა შედგა!

ჩაიხადა რა შარვალი,
მათ გახელა აღმაცერად,
და ჩაცუცქდა უგიფარი
იქვე ლექსის დასაწერად!..

სიმონ ჩიქოვანი

მედიდურად უთხრა ყველას:
რაც დავწერე, წიგნად კმარა!
წამოდგა და ნამოქმედარს
უცებ ქული დააფარა...

თქვა: თუ ნახეთ, მე ბუღბუღი
ჩუმად როგორ გამოვჩეკე,
მოუსმინეთ მას მეგრული,
მეგობრულად მოდით ჩემკენ...

არ სჯეროდათ, მაგრამ მაინც
არვინ იყო პირში მთქმელი, –
სანამ მისმა მეგობარმა
ქულის ქვეშ არ შეჰყო ხელი!..

...

დაწერა არ დამეზარა
ამ ამბავის... თორემ მე რა –
იმ დალოცვილს დავესვარა
ორივ ხელი ბესოსფერად...²⁰⁴

1934 წელი

* ს. ჩიქოვანის ლექსების წიგნის გამოცემის გამო.

* * *

გოგლა¹⁵⁶ ჩვენზე სულ არ ფიქრობს,
გოგლას ჩვენთვის არ სცალია.
პირველად მან წამოიწყო
პრემიისთვის წანწალია.
მუდამ წყალობს აღმოსავლეთს,
დასავლეთზე გამწერალია,
ჩვენზე უფრო პატივსა სცემს
ბესარიონ გვასალიას...⁵⁸

1953 წ.

* * *

სანაპიროზე შევხვდი გვინჩიძეს,⁶⁰ –
ვკითხე: „თეატრში ნეტა რაია?“
„მსახიობები ყველა დიდი მყავს,
დრამატურგი მყავს პატარაია“.²⁰¹

ვასო პატარაია

ერთი მასაც მოხდეს

სულ წუწუნებს, სულ კრუსუნებს,
ტირილსა და ოხერაშია...
„ავადა ვარ, გლახადა ვარ...
ოხ, რა მცევა, ოხ, რა მშია!“
დათიკოს⁵⁴ ნუ დაუჯერებთ,
ძველთაძველი ოღრაშია.

დავით და სერგო
კლდიაშვილები

სერგო კლდიაშვილზე¹⁴⁶

...ის ურჩევნია მამასა,¹⁴⁵ –
შვილი არ სწერდეს ღრამასა.

დოცენტ პანტელეიმონ ბერაძე³⁷

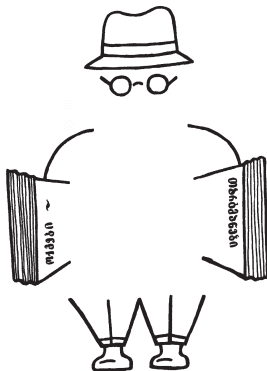
ფანტე, ჰე, ლიმონი ვერაძე –
პანტელეიმონ ბერაძე.

*

მე ლითონს ბალანსში ვაძლევ
მელიტონ ბალანჩივაძე.²⁶

*

კალომე, ო, რა გველი ძევეს –
კარლოა ორაგველიძე.¹⁹⁶

იროდიონ ქავუარაძე

ლადო¹⁶ – ვირისადმი

რაღვან არ გავდი, ვირო, ღიონისს,⁹³
ალბათ, ძმა იყავ იროდიონის!²⁴³

სხარტულა ლადოსმიერი¹⁶

ყველა დაუჭირს აპოლონს²⁸⁷ დის მეტი,
და მაინც არ მოიშალა აპლოდისმენტი.

1939 წელი

კოლექტიურად

ალექსამ⁷¹ უთხრა კალესა:⁴⁴
„შენს ლექსებს უნდა გალექსვა“.

კალემ მიუგო ალექსას:
„შენს ლექსსაც უნდა გალექსვა,
ხან სანდრო ეულს¹⁰² მაგონებს,
ხან – შენგელია ალექსა!“²⁶²

* * *

კალევალა¹³² თუ კალევერა?^{44, 264}

* * *

ნულარ იკითხავთ გერცელ ბაამოვს,¹⁷ –
პიესებშიათ მძღნერზე ბაასობს.

* * *

კონკურსი არის კარგ ვოდევილზე, –
შენ რას აპირებ, კაკო დევიძე?⁸⁸

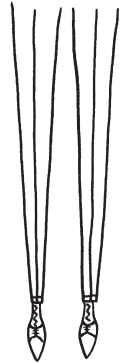
ირაკლიმე³

ერეკლე¹⁰⁰ პაგარა იყო,
ეს კი იმაზე მეტია.
ნეტავ, რა დელამ დაბადა,
ანდა სად გამოეგია?

ირაკლი აბაშიძე

ბაბრქაძე

* * *

იაკინთე¹⁵⁷ ლოველასი,
ვერ დამწერი ნოველასი.

იაკინთე
ლისაშვილი

* * *

ნაგროშვილო,¹⁹⁰ ლექსი თუ გსურს,
აფხაიძის²⁰ წუნი ჰკინძე.
წერილები ოხრად, თუქსუსს,
შეუკვეთე წულიკიძეს.²⁸⁸

* * *

ცოლი – მხატვარი იანქოშვილი¹²⁰
ლადოს⁹ მიჰყავდა გვიან, ქლოშინით.

მემორიალურ დაფაზე

როდღონ ქორქიას²⁴⁹ ოჯახი –
შ. დადიანის⁸¹ სახელობისა...

ალექსი გომიაშვილს⁷¹

ვაჟა ფშაველას¹⁰⁴ გაჰყევი,
ვაჟას ღვიას და ღეკასო.
ღღეს ბობოხიძეს⁴⁴ მიჰყევი,
რა მოგივიდა, შე კაცო!

==

მ.
T
გომიაშვილი

ალექსი გომიაშვილი

ხუმრობისნაირი

ალიო¹⁷¹ თავის მასხარას: აბაშიძიანთ გრიშასა² –
ხან თავში წაუპარცყუნებს, ხან გადაუგდებს
ქისასა.

მისამღერი: გრიშამ უთხრა ამბერკისა,⁵²
შენც გაძლევენ ამფერ ქისას?

ალიო მაშაშვილი

ასამაღლებელი

ჩიქოვანის²⁷³ ცულით
და გვეგადის⁵⁹ გრაწით
ამოივსო სული
შალვა დემეტრადის.⁹⁰
ნაპოეტარ არის,
ავგო უყვარს, ავგო...
და გვეგადის კარის
მსახურია მარგო.

* * *

Символист нездешний,
Очень озабочен,
Поэт между прочим.
Он Раждена⁵⁹ денщик,
Авто любит очень...

* * *

პოეტები ხომ შგერია,
ჰე, რამდენის ჩონჩხი ძევს...
აქეთ ილო ხომგარია,³⁰¹
იქეთ შალვა ფორნხიძე...²⁴⁰

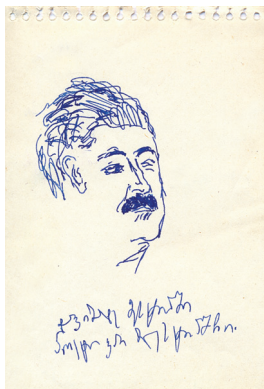
შალვა ფორნხიძე

რემო მარჯიანის¹⁶⁸ რითმები

მეგობრებო, ამ ჭიქით
ვადლეგრძელთ ჭანჭიკი.

მეგობრებო, იმ გიკით
ვადლეგრძელთ ვინტიკი.

ჭიქასა და ჭიქას შუა
ვადლეგრძელთ ჭიკაშუა.

რევაზ მარჯიანი

ქუთელია ალიომა²⁵¹

გაჩენილი კატის კნუტად
კანგს¹³⁴ კითხულობს კანტი-კუნტად.

ერთი ვარიანტი

თუმცა ბევრჯერ აშუხურდნენ,
მაინც ჰკრავენ ბავს.
ცოლი¹ დადის, აჩუქურთმებს,
ქმარი¹³¹ ლექსებს თხზავს.

აკაკიმე²²³ ან გვიგე⁵³ თუ გრიშაზე²

ეს სულელი, მამაბაღლი
შუაზეა გასახლენი.
ცალი ფეხი ლიგფონდში¹⁵⁹ აქვს,
ცალი ფეხი – სასახლეში.
გვიჯობს, დროზე მოვიშორით,
მივაბრძანოთ საძაღლეში.

* * *

გაზეთი რომ წაიკითხა,
ჩაიცინა ჟაკმა²⁷ ცოგა.
– რადიანს²⁰⁶ და ჯეჯელაფას³⁰⁹
ერთად მისცეს „ზნაკ პაჩოგა!“

გიციანის²³² მეურნეობა

უნდოდა აეგო ქალდეას ქალაქები,
მაგრამ გააშენა ფეხისალაგები.
არსად სჩანს ქალდეას ქალაქი...
სახელგამთან²¹⁶ სდგას გიციანი, –
ცოცხალი ფეხისალაგი.

მან დასწერა ლექსი
 „ცხენი ანგელოსით“.
 დღე იყო მზიანი...
 ანგელოსის ნაცვლად
 ვირზე მის ბოზი
 ჩვენი ტიციანი.

ნიკოლო მიწიშვილი,
 ვალერიან
 ვაფრინდაშვილი,
 პაოლო იაშვილი,
 ტიციან ტაბიძე

„გ ი რ ი ა ნ გ ე ლ ო ს ი თ“

მიეჭრევართ მერანით მზის სიბრწყინვალეში
 ყველანი გზას გვიცლის, ვინცა ვართ იციან,
 ხან ქუჩით ვქანაობთ შავ ღვინით ნალეში:
 გრიგოლი, პაოლო და წმინდა ტიციან.

—:—

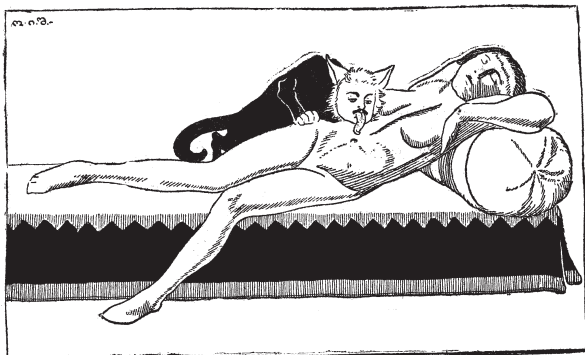
მზის სხივით შევამკეთ მწუხარე ქალღეა,
 ვახშიში, სადილი გვაქვს ქიშკრიონში,
 „ცისფერი უანწების“ სიკვდილი აღრეა...
 თუ მოკვდა—პანიშვილს გადუქბდით სიონში.

—:—

ჰე, ჯანიც გავარდეს ცხოვრების ასეთ როლს,
 ვიწამეთ გომბეშო, ის ლაშეს ტიერი,
 გრიგოლი შეზღს გვახვევს აქციხის ბანდეროლს,
 რომ მოგვეცეს კეშპარიტ პოეტის იერი.

* * *

პაოლო იაშვილი,¹²¹ ელენე დარიანი,⁸⁵
ტიციან ტაბიძე²³² ფინთია გვარიანი.

პაოლო იაშვილი და ელენე დარიანი

* * *

ირაკლიმ³ იღონა, იღონა...
შოშია გამოიგონა!

საჩონგურო მასალა

შენ ეპოქამ გაპატიოს,
რომ გაგხადა „საპატიო“.

*

ზრასტი-მზნაკომ, ალეკო,²⁶²
შე პოეტო მალენკო!
ოგ პოემიი დალეკო!
შენი უშნო ლექსებით
ხალხი უნდა წალებო.
მოეწონე მალენკოვს...¹⁶⁶

*

პოემიის ობოლ ხიდზე
მიჰყუნცულებს ბობოხიძე.⁴⁴

*

პოემიის ქაჩალ ხიდზე
მილაყუნობს კაჭახიძე.¹³⁸

*

თაქთაქიშვილმა დათამა,¹¹⁷
ამ ურჯულომ და თათარმა,
სულყველა როგორ დაქრთამა?
დასწერა ექვსი პიესა,
ექვსივე აპატიესა.

*

ქეც არ ვიცი – რაცხა ვარ,
ორბელი თუ ქვარცხავა!²⁴⁵

ვეშაპელის¹⁰⁷ ურნის მიწაში ჩაფლის გამო

მოჰკლეს პარიზში, როგორც გამცემი,
დასწევს და ლეში აქციეს ფერფლად.
შემდეგ, ვით გმირი თაყვანსაცემი,
გამოაცხადეს ბვარაკად, მსხვერპლად.

იმის ურნასთან გოლების ნაცვლად
დედის გინებას ყველა უნდება,
და რაც ნაგავი ცეცხლმა ვერ დაწვა,
ლღეს ისევ მიწას დაუბრუნდება!

* * *

ვერ გასტეხა რეზომ¹⁶⁸ ნავსი...
მთლად დაჰკარგა რეზონანსი.

რევაზ მარჯიანი

70

* * *

დილას აღრე, უთენია...
კანგს¹³⁴ კითხულობს ქუთელია.²⁵¹
მარქსის¹⁷⁰ სიბრძნეც უთელია,
მწერლობაში... კურდღელია.
ისე, შუბლიც მაგარი აქვს,
ვით ძელქვა და ურთხელია.

* * *

სულხან-საბას¹⁹⁸ ოქროს წიგნი
რო გამოსცა ლეონიძემ,¹⁵⁶
მისი ეშხით ისე დათვრა,
როგორც ღვინით ძველი სიძე.
მაგრამ ბოლოს ვერ დამალა:
– ისე ცხონდა მამაჩემი,
რაც სიბრძნეა, საბასია,
რაც სიცრუე – არის ჩემი.

ვარიანტი:

ვიშრომე და გამოვეცი წიგნი სიბრძნე-სიცრუისი.¹⁹⁸
სიცრუე სულ ჩემი არის, რაც სიბრძნეა – არის მისი.

* * *

სოხუმის მღვაში გაფუფქულია,
ინდაურივით გაფუყულია,
მისთვის იკეთებს ქაფურს გულია,⁷⁸
რომ დაემსგავსოს გაფურ გულიამს...²⁵³

*

მარიანი¹⁰⁹ აქებს ვირთხებს,
და მარივით გრგვინავს ტაში...
გულიების მძღნერს მიირთმევს
და ჰგონია გულიაში.

*

სოხუმის პორტოან კელასურია...
გულიას პროჭთან კი ლასურია.¹⁵³

* * *

ალიომ¹⁷¹ უთხრა ილოსა:¹⁸³
– საქმეს ვიქმ სასაცილოსა,
დავამშევ ფუნაგორისტებს,
დავკეცავ სასადილოსა.

* * *

ალიომ¹⁷¹ უთხრა ილოსა:¹⁸³
– პლატონმა¹⁴³ ჩვენზე ილოცა,
მას კლუბი როგორ ეყოფა,
გადავცეთ სასადილოცა.

*

ალიომ უთხრა ილოსა:
ლექსებს რად არ სწერ, შვილოსა!
ილომ მიუგო ალიოს: ლექსებს დაუდგეს თვალიო,
ქეიფს და თავის აწევას უფრო აქვს გასაგალიო.

* * *

პიესას განა ჯაფა იძლევა?
თქვა ბედოვლათმა ჯაფარიძემა.³⁰⁸

* * *

როცა იონა¹⁰³ ქვაზე დაეცა,
იონას დარჩა მუხლი გაშლილი.
ნეტავ, იონა რისთვის დაეცა,
რად არ დაეცა ბუხნიკაშვილი?⁴⁶

გუგული ბუხნიკაშვილი

* * *

ალიომ¹⁷¹ უთხრა ილიოს:¹⁸³
ვაჰ, თუ მზე გამოილიოს!
ილომ თქვა: ჩემანაღაო,
ბბეს მირჩევნია ჩაღაო...

(ეს გალაკტიონის²³¹ ნათქვამია)

სერგოზე¹⁴⁶

დავითმა¹⁴⁵ ცეცხლი დასგოვა,
ამისგან რჩება ნაცარი,
და ისიც დავითისია,
სერგოში კარგი რაც არი.

სერგო კლდიაშვილი

* * *

ნიკა ხარ აგიაშვილი,⁶
ნეტა ვისთან გაქვს კავშირი?
ძმობა არ იცი მგრობისთვის
მულამ ხარ ფაფარ-აშლილი...

(მაპიაგაიე, სანაც ვინოდეს, იქინე ვოუკეთე).

ბალადა ბონდოზე¹⁴²

ქუთაისმა კარგად იცის
პოეტების მამანდა,
ბევრი შეთე გამოჩეკა,
ბევრიც კარგი გაზარდა.
მოგი ჩონგურს აწკრიალებს,
მოგი უკრავს საზანდარს,
მოგი კიდევ ხელგაწვდილი
ხურდას ითხოვს ბაზართან.

ჩვენი ბონდო კეშელავა
არცერთ რაგმს არ ეკუთვნის –
მარგოლ-მარგო აღმართულა,
ვით ნანგრევი გეგუთის.

სწორია და პირდაპირი,
ხშირად მღერის „ჯან ტიკოს“,
ჩიქოვანი²⁷³ კი არ არის,
ვინმე ენით გატლიკოს.

ცაშეგია, დილა არის
სიხარულის მომცემი,
სასახლეში რადიანი²⁰⁶
დადის, როგორც გოლცევი.⁷⁰
არსად სჩანან პოეგები
ქვემოთის და ზემოთის.
რკინის კარი გაიღება
კეშელავა შემოდის.

საშიშია, როცა ვეფხი
კიდევ უფრო ვეფხდება,
სასახლეში კეშელავა
ასათიანს¹⁶ შეხვდება.

– ბრასგი, ლალო, გამარჯობა, –
მხრებზე ხელებს შეახებს.
– ბრასგი, ბონდო, გაგიმარჯოს, –
მეც ამ წუთში გეახელ.
მერე ბონდო კეშელავა
მდივნის კარებს შეაღებს.

კაბინეტში იყვნენ მხოლოდ
ღივანი და მღივანი,
მოკაკული ჩიქოვანი,
წულუკიძე ივანიც.²⁸⁸

ბონდო ყველას მიესალმა,
ყველას კარგი ახარა,
ბოლოს ირა აბაშიძეს³
წარუდგინა ჭაღარა.
უთხრა: სხვები ცრემლებს ღვრიდნენ,
თქვენ რომ ხელებს ითბობდით,
საჭიროა პაგარებსაც
დაგვეხმაროს ლიგფონდი.¹⁵⁹

„საჭიროა!“ – დაუმოწმა
აბაშიძემ, – „ძანიალ“.
გაიღიმა ჩიქოვანმა,
გაიკრიჭა ვანიაძე.

უცაბელად კაბინეტში
შემოვიდა გოლცევი,
აბაშიძის მასპინძლობით
ძალზე განაოცები.
აბაშიძე ეამბორა
რუს ლაწირაკ-ფინიას

(კაბინეტში შეიჭვრიტა
ხოშგარია ილიამ³⁰¹
გასაღების ნახვრეგიდან, –
სულ რომ გახვრეგილია).

საშიშია, როცა ვეფხი
კიდევ უფრო ვეფხდება,
საშიშია, როცა ვეფხი
მსხვერპლს პირისპირ შეხვდება.

– შე, ხონელო ლაწირაკო,
ხალხს რომ ჰკოცნი საჯდომებს,
წერის ნაცვლად დღეს და ღამეს
ციგნობას რომ ანდომებ.
მე რომ ბურგი შემაქციე,
და ეს ლაყე მოლოკე,
მე კაცი ვარ, თუ ქვიტირში
მოყვანილი ბოლოკი. –

უთხრა ეს და ვაქკაცურად
სილა სტკიცა ბედიზედ,
თან გინებაც მიაყოლა:
– მოვგყან თქვენი დედის რძე.

გვერდით ჩხუბს რომ ყური მოჰკრეს,
შემოაღეს კარები,

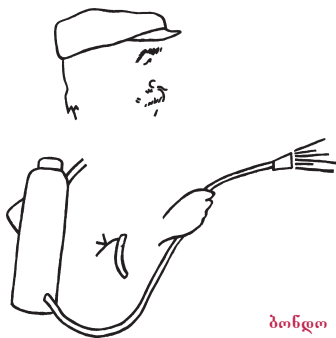
შემოვიდა ქავექარაძე²⁴³
„არისგოკრაგ“ ქალებით.
ბონდომ ერთი შეუბღვირა,
წაახდინა ყაძახი,
კარს წიხლა ჰკრა და გავიდა,
ვით არსენა ყაჩალი.¹⁹⁹

საით გაჰქრენ ჩიქოვანი,
გოლცევი და ვანიჩკა,
ფეხსალაგში დაემალნა
შეშინებულ კარისკაცს.
ბევრი ძებნის შემდეგ ნახეს,
პირდაპირ რომ ვიანგლოთ,
გამოცდილმა მეძებარმა
ქაკუნია²⁷ მიაგნო.

დავუბრუნდეთ, იმ წუთებში
რა ამბები ხდებოდა, –
პაწა გრიშა აბაშიძე²
თითის წვერზე ხტებოდა,
იძახოდა: ნუთუ მართლა,
ნეგავ, შემაგყობინა!
ჩვენი ბონდო კეშელავა
ლავე ბიჭი ყოფილა.

რადიანი კი ამბობდა:
გარტყმა როგორ გაბედეს,
კაცი ისე, ვით აგლაძე,⁷
ტკბილად უნდა დაბერდეს.
ყველა სწუხდა, რომ მობრუნდა
ფინთად ქორონიკონი.
ირაკლი კი ცახცახებდა,
ვით ცეცხლაძის²⁷⁷ სტრიქონი.

1940 წელი

ბონდო კეჟელაგა

* * *

„იმერეტინსკაია შუტონჩაია“
(გრ. აბაშიძის² ლექსების წიგნი).

* * *

აღობილა, ჩაღობილა
საბლიგამის²¹³ კარები.
ეს კამმაძე¹³⁷ რა ყოფილა,
ახლოს ვერ ეკარები.

* * *

პოეტია გვარიანი
სივირიან ისიანი.¹²⁵
ი ლექსები რო შოუთხზავს,
მისია თუ სხვისი არი?

* * *

აღიომ¹⁷¹ უთხრა ილოსა:¹⁸³
შენც გამომყევი, შვილოსა!..

ლექსი გ. კაჭახიძისა¹³⁸

ტკბილია ჩვენი სამშობლოს ყველა კუთხე და
კუნჭული,
ტკბილია, როცა სუფრაზე მოაქვთ შემწვარი
ჭუჭული,
ტკბილია, როცა ლოგინში გეჩურჩულება ფურჩური,
მაგრამ... ყველაზე ტკბილია თვალდახუჭული
მუჭური.

(ლექსი კოლექტიურია)

1955 წ.

გიორგი კაჭახიძე

გულის ჩივილი

ქუთეისს განმეიქებელი
ბახგურის ძეა პეგრუმა.³³
მან გიასელი⁶¹ გაზარდა,
სჯობდა, რომ კეტი ედრუმა.

კარლოსებურად

გარბოდი ოდებით უაზრო ბოდებით,
ცუილად იქეცი, გაჰყევი ქარს.
შენ კალე კალაძე,¹³¹ იგივე კარლო,
დედუუ, რამხელა ბითური ხარ!

ხარბოდარ, ხარ ბოდვა, აფერისგ ორდენის,
როგორც ცრუ ქაქუნა ჟაკუნა ჟაკ.²⁷
შენ თვითონ შაიხსენ ნიფხავის გორგები,
სულ მალე საქვეყნოდ მოგთხოვენ გრაკს.

კარლო კალაძე

* * *

ჯანდაბას მისი კალმის მოსმანი...
პროზას აწვალებს შალვა სოსლანი,²²⁶ –
არც მწერალია და არც მგოსანი.
ვის მოსწრებია ვირი რქოსანი?

დათიკოს⁵⁴ ბაიათი

რუსულად სგამბულს –
მე ვთარგმნი ჯამბულს,³⁰⁵
ვაგროვებ ჯამ ფულს
და ამით ვჭამ ფულს.

ანდამა

აბაშიძის³ ხუმრობაო
ნუ გგონია ხუმრობაო.

ირაკლი აბაშიძე

* * *

ეს აწუხებს ნიკას⁶ თურმე,
რომ მის პალგოს იკასგუმებს...

* * *

ჩვენში გამრავლდნენ პერევეოჭიკნი:
მიქელი,²⁰² გივი,⁵³ ღავითი,⁵⁴ კიჭა.¹¹⁶
მაგრამ მითხარით, იმათი შრომით
ჩვენს საქართველოს რა მიენიჭა?

ლიტრედაქციის¹⁵⁸ ოთახზე

ერთ ღროს აქ ხანი¹¹ იყო და
ჩაჩავას²⁶⁶ ხელას შვებოდა,
კოლიას რომ შეეხედა,
სირცხვილით დაიწვებოდა.
გასულა ხანი, ახალი,
მაღალი ხანი²⁰⁶ მოსულა,
გადაუშლია ქაღალდი
და გედ უქნია ბომურად.
ჩაჩავაც დაუმალია
და წულუკიძე ვანიაც.²⁸⁸

დღეს მოსვენებას არ აძლევს
ხალხი კაბინეგს ნახანარს,
მარგო ანიკო ვაჩნაძე¹⁰⁶
ხან შეიხედავს და ხან არ.

მოჰყვება ხალხი ემაღინს
საწერკალამით და კისტით.
ხან ლეონიძე¹⁵⁶ შემოდის,
ხან რომელიმე ჟაკისტი.
ხან თვითონ ჟაკი²⁷ შემოვა,
მოაქვს სიგელი ბატისტის,
იგყვის, გაზეთის გემო ვარ,
მკვლევარი კონტრაბანდისტისტი.

ერთი მეორეს აგინებს,
ერთი მეორის გველია.
ბალახაშვილის მაგიერ
გაწერელიას⁵⁵ რცხვენია.

ქურულისათვის²⁰⁵ სამღერელი

ეს ვარლამი რა კაცია...
მუხაა თუ აკაცია?
არც ახურავს, არც აცვია,
ბომს აძლევს ობლიგაციას.

ფუნაგორისტების წერილი I კოლაუ ნადირაძეს,¹⁸⁷ პოეტს და მათსგროს

ყველა იბახის: კოლაუს ეს რა შვილები მათსწრო?
ჩვენც გულით გეხმთანებით, ფუნაგორიის

მათსგროვ!

არ მომხდარიყვეს, რომ ქვეყნად შენთვის სხვა
ვინმეს გაათსწროს,
ხანდახან უნდა მოხვიდე და ჩვენს შეკრებებს
დაათსწრო.

თორემ სასახლის დარბაზში სულ რომ უყურო
ეულებს,¹⁰²
ვაჟკაცი კი ხარ, მაგრამა გაგგანჯავს,
დაგასნეულებს.
ანდა რა ხეირს დაგაყრის შალვა თავგრაკას²⁰⁶
ყურება,
ჩაჩავა²⁶⁶ ბუმის წონა და გორგაძე⁷² ვირის ყურება.
მაინც ამდენი ჩოჩორი საიდან მოაბოგინეს,
ყველაზედ უფრო პატარა გაზეთის მდივნად
ყლოყინებს.
ბევრი ასმუშკა პოეტი დაბეჭდეს, მოალოგინეს,
ვანიჩკას,²⁸⁸ როცა ეგყვიან, წერილებს
დაასლოკინებს.
გაძვალგყავებულ მჭედლიშვილს¹⁸⁴ იცნობ, რომ
კრიტიკოსია?
ქართულს უწუნებს მარტვილი გამსახურდია
კოწიას.⁴⁹
გაჩუმდეს, თორემ კოწიამ ხალხი თუ
მისწი-მოსწია,
გადაავიწყებს იოსებს¹⁸⁴ ნადირთ საკლავად
წოწიალს.
ყველა სწერს: ზოგი რაკრაკებს, ზოგი იხრჩობა
უთქმობით,

ზოგს თმის ჯეჯილი აწუხებს და ზოგი კვდება
უთმობით.
დღეიდან კაცს არ დავუთმობთ, დღემდე თუ
მრავალს ვუთმობდით.
არც კაკო გაწერელისა,⁵⁵ არც ბალახაშვილს²⁷
ზემეღელს,
დემეტრაძეს⁹⁰ და ჭანტურას²⁹⁰ – კლასიკოს-
გამომცემელებს.
ზოგი მოღვაწე პროსპექტზე მთვრალივით იწყებს
ბორიალს.
აქ ვერც სულავას²²⁸ შეხვდებით და ვერც ჩხეიძე
ბორიას,²⁷⁴
ვერც „ტოლუპოვარ“ ალიოს (თუმცა ალიო ორია),^{8, 171}
შიგ შუბლში უნდა გაფარტყათ მათ ჩვენი
ფუნაგორია.
მრავალი შენი ძმაკაცი დასახმარებლად მიგელის.
ზოგ-ზოგებისგან ჩაგრული ასე ამბობდა მიქელი:²⁰²
– დამეხმარევი, კოლაუ, ერთი სიკეთე მიქენი,
კლასიკოს-გამომცემლნი განმიკიცხ-განმიქიქენი.
სხვაც ბევრი არის საკბილო მანდ სასახლეში, თუ
გარედ,
გვინდა, შეგფიცოთ, კოლაუ, და სიგყვა გითხრათ
მქუხარე;

ერთად დავასხათ უხამსებს ამომთუთქავი
მდუღარე,
ზოგთან შენ თვითონ მიიჭერ და ცეცხლი
გადაუყარე.
კარგად ნათქვამი განქიქვა ხალხში დაღის და
გორაობს,
ვიცით, მომხმარე გჭირდება, საქმე რომ
დააბოლოო,
ჩვენ გამოგყვებით, არ გაწყენს ასეთ შვილების
ყოლაო...
შენ გაგიმარჯოს, მხოლოდ შენ, ფუნაგორისგო
კოლაუ!

P.S. კეშელავა* დაგვაფიწყდა და სულ ბოლოს
გაგებინებთ:
დიდი კაცი როცა მოვა, კარებს ფართოდ
აღებინებს,
სულ სასახლის რემონგშია, კედლებს ფერავს,
აღებინებს,
გამოთვრება და პირიდან რეცენზიებს აღებინებს.

* პლაგონი¹⁴³ – სასახლის კომენდანგი და... „მწერალი“.

გამოცანა

ჟაკზე²⁷ მაღალი,
ტრაკზე დაბალი.

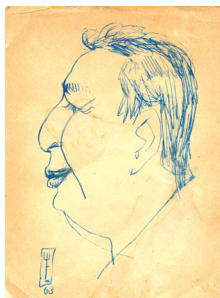
(ელიზბარ პოლუმორდინოვი).¹¹¹

კარლო¹³¹ – სიმონს²⁷³

ამაოდ გადავაშავეთ, სიმონ, მე და შენ წიგნები,
თავი პოეტი გვეგონა, თურმე ვყოფილვართ
ციგნები.

* * *

გამოვიდა წიგნები
სახელგანთქმულ ციგნების.^{131,273}

* * *

თუ იქნება ყაბულს ჟაკი,²⁷ –
გვსურს, ვიყიდოთ ხაბურზაკი!

კარლო კალაძე

* * *

აღამია ალიო⁸
არა სწევდა ყალიონს.
მაშაშვილს¹⁷¹ წაართვა სახელი,
ბიჭია სასახელო.
როცა სენაკში იყო,
ემახდნენ – შალიკოს.
ახლა კი – ალიოშას, –
პოეტად არა უშავს.
ამას წერს ნიკა⁶ –
ვეჩნი მღვივანიკა.

ალიო აღამია

* * *

როცა ბესოს²⁰⁴ ქათმის სკინგლიც ეფულება,
რას უშველის აგარაკი, შვებულება?

* * *

ველარ გავირთე თავი არქივით, –
ფუნაგორიით ისევ ავკლერდი.
და აბრეშუმის ყვითელ პარკივით
ბეოლის ფოთლებში დაფხაგე ქლენტი.²⁰⁴

(კარლოს¹³¹ მონაწერი)

ჩვენზე

რელაქციაში²⁷¹ ორი ხოხობი,
ერთი ცოცხალი, ერთიც ფიგული.
ერთი მდივანი⁶ – უნაყოფობით
მჭედლიშვილივით¹⁸⁴ გამოფიგული.

ერთი დამჯდარი, როგორც ბელინსკი,³⁵
როგორც ჟაკუნა ჰაკოფ მარალი.²⁷
ერთიც მაღალი,³ ვით ობელისკი,
ნაუკრაინალ-ნაკობზარალი.¹⁴⁷

ლადო¹⁶

* * *

კოწია¹⁶² მიდის ომშია,
აღესის მისადგომშია,
პოლუმორდვინოვ ელიმბარ¹¹¹
თან მისდევს, როგორც გოშია.

(ესეც)¹⁶

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე
და ნიკოლო შიწიშვილი

* * *

უთხარით მხატვარ ნადარეიშვილს:¹⁸⁵
კისრის მოღრეცას რად არ მეიშლის?
*ეს ლაღოსია*¹⁶

ორეულები

„თაობა“²⁷¹ რომ გაჯახირდეს,
დაუმტგეს კაჭახიძეც.¹³⁸

კეშელავა¹⁴² და წვერავა²⁸⁵
რეცენზიებს ნაწერავან.

ნაგროშვილი¹⁹⁰ და სულავა²²⁸
მათ ნაწერებს ნასუნავან.

კაჭახიძე და ქვარცხავა²⁴⁵
პოემიას ნაფარცხავან.

ვანო წულუ²⁸⁸ და ჩაჩავა²⁶⁶
„ლელოს“ ერთად ნაქაჩავან.

კ. კალაძე¹³¹ და ჟურული²⁰⁵
დარჩენ ასე დაწურული.

ჯანელიძე³⁰⁷ და ფაღავა²³⁷
მოგონებებს ნაქაფავან.

*ლაღო ახათიანი*¹⁶

რითმებისათვის

რა საოცარი კაცი ხარ, აკაკი ბელიაშვილო,³⁴
შენ შეგიძლია, რომ მძვინვარ ლომს დათვის
ბელი აშვილო.
მაგრამ იმ უღელტეხილზე ასვლა კი ძნელია,
შვილო!

აკაკი ბელიაშვილი

აკაკი ბელიაშვილი

ერთი მათგანი

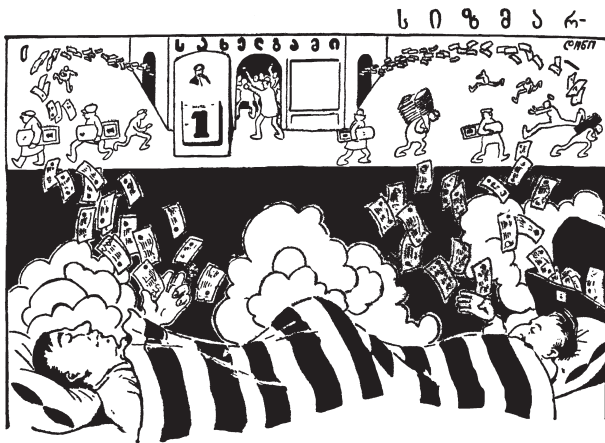
როგორც მეფემან განვლიე სიჭაბუკისა ღღენია...
ფეხითაც ბევრი ვიარე, თუმც მყავდა მუდამ ცხენია.
ვაჟი კაცი ვარ, პოეტი, ამისი არა მრცხვენია.

ნ. მიწიშვილი¹⁸⁰

მთელი საფრანგეთი შესძრა,
რომ სცემეს და ვერ ჰპოვა ნუგეში.
შემდეგ სახელგამში²¹⁶ შეძვრა,
როგორც გონოკოკი მუ..ლში.

თავი დაანება პოემიას
და საერთოდ ღაღაღს,
ცეკაში²⁷⁶ ისე ხმარობენ,
როგორც სატრაკე ქაღალდს.

კოლაუ ნ-ძე¹⁸⁷

* * *

Кто сей Барон⁴²
И как давно
В Грузгиз²¹⁶ заброшен
как гавно?

-ც ხ ა ღ ი

ს ა ხ ე ლ ბ ა მ ი

ბართონ ბიბინეიშვილი და ნიკოლო მიწიშვილი

პორტრეტი

როცა ეტყვიან: ვერ შეძლებ
და თუ კაცი ხარ, დაკეტე,
რომანს დაწერილს პეტრემ
პავლემე გადააკეთებს.

ჯერ ხომ როლანი²⁰⁷ შეპარსა,
ახლა ბარნოვს³² არ აყენებს.
გამქაფველების კრებაზე
პირველი დასახელეს.

ერთი პაგარა კაცია,
ერთი უშანსო ფინაჩი,
გველის პერანგი აცვია,
კანს ცხრაჯერ იცვლის კვირაში.

გაწუწკებული მელაა,
თავში უწყვია კაკლები.
გრ. აბაშიძის² ხელაა,
არც მეტი და არც ნაკლები.

ირაკლიმ³ „ბრძანა“ – სუსტია,
თორთმ მოვარგყამ გრააკზე.
ნალველით სავსე ბუშტია,
ჩიგის სკინგლიც კი წააქცევს.

ფუგურისგობის²⁴² იდეამ
მრავალჯერ ააკანკალა,
მძღნერში გასვრილი თითია,
ჩიგია ბოლოქანქარა.

მუქთად მიღებულ ბინაში
ყოველთვის მუსტად იძინებს.
დიდი კაცების წინაშე
ცმუკავს და კულს აქიცინებს.

იმ სოკოების მნის არი,
ნაწვიმარზე რომ ჩნდებიან.
იცანით, გამოიცანით:
შენგელაია დემიან!²⁶⁰

დემნა შენგელაია

* * *

„ზღვისპირელი“ რომ ააწყვეს და წავიდა კოსტა¹⁶²
შინა,
ვერ იქნა და ვერ მონახეს „ოჩერკისტოვინ“
ვერსად ბინა.
ასწიეს და გამოსწიეს და მიაგდეს საღლაც კიდეს,
ამის მეტი რა მოუვა კაცს ამ ნიკას⁶ გადამკიდეს!
არ იჯავრო, გევედრები, კოსტავ, ბოლმა ნუ
აგავსებს,
თორემ ძველ „ხავსს“ არ გაკმარებს და ნიკა სულ
დაგახავსებს.

კირილე სამუშია²¹⁴

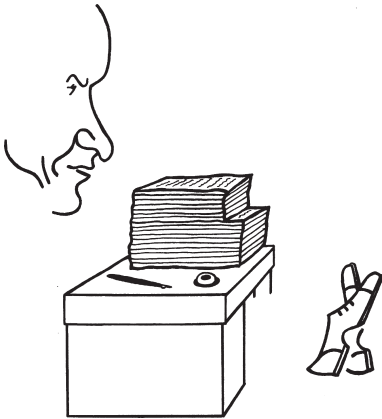
სიმფეროპოლი, 1944 წ.

* * *

ალ. საჯაია²¹⁸ ხელავს,
რა საოცრება ხდება:
მოგი აკურთხეს მწერლად,
მოგი ნაგავში ლპება.
დიმ. ბენაშვილმა³⁶ სწერა
რ. მარგიანის¹⁶⁸ ქება.

* * *

ნატროშვილი¹⁹⁰ ნატრობს ხშირად,
რომ კვლავ დარჩეს ნატროშვილად.
შემომძვრალა სასახლეში
დამჯდარა და გაპროტყვილა.

ვიორჯი ნატროშვილი

* * *

არა უშავს, იკოს, იკოს...
არ ვაშავებთ სიმონიკოს!..²⁷³
(პლენუმის შემდეგ, 1946 წ.)

კოტეს²⁹⁹ – რეზოსგან¹⁶⁸

ველარ მაღავს მეხმალე
თავის სიბოროტესა.
ღმერთო, შენ მოეხმარე
ხიმშიაანთ კოტესა.
პროზას თუ ვერ გასდია,
ნუ ჩაახრჩობთ ოხვრაში.
ძველი პედერასგია
და ნაცადი ოღრაში.
ყლეყვერთა მონელებით
კოტეს ტრაკი გახურდა.
ღაჩხაპნა ნოველები
და ჩეხოვი²⁷⁰ გაჰქურდა.
კოტემ სხვა მწერლებისაც
ნოველები ასწია.
აქო გაწერელია,⁵⁵ –
ისიც პედერასგია.
ვენაცვალე ჩვენს კრიტიკოსს
ღამაზ მიხვრა-მოხვრაში.
ქუდად ხმარობს ქალის ტრიკოს,
ბითური და ოღრაში.
სერ კოსტუმში მოუჩანს
ტრაკი ნაქათქათარი.

გოსუნგში⁷⁵ ვინ მოუშვა
აჭარელი თათარი.
კოტე არის ქაჩალი,
ელის ლაფნის გვირგვინებს.
მისი გოგოს ფანჩარი
ჯეჯილივით ბიბინებს.

* * *

ამოაგდეს იგი ფესო,
ზედ რომ იჯდა ჩვენი ბესო!²⁰⁴

რჩეული რითმები

ო, მეგობარო, ო, ფილიმონა,
ბელნიერი ხარ ყოფილი მონა.

ბილიკ-ბილიკ, ხევ და ხევ...
რასაც დასწერ, ხევ და ხევ!

სამკერვალოში ისმოდა:
ეს მოდა მინდა, ის მოდა!

ბესარიონ ჟღენტო

* * *

ქორეიკა ირაკლი³
რელაქტორ აკურაგნ,
პოეტის წოდებებს
არიგებს ქაკურად.²⁷

* * *

ბეჭდავს და ბეჭდავს „თაობა“²⁷¹
(ქურნალში ველარ ჩასტიეს)
ალ. შენგელიას²⁶² ლექსებს და
ბალახაშვილის²⁷ სტატიებს.

ამის ვარიანტი:

ბეჭდავს და ბეჭდავს „თაობა“²⁷¹
ალეკოს²⁶² უთავბოლობას.
ნომერში ველარ ჩასტია
ალკა სულავას²²⁸ სტაწია.
იმ აქილესის²¹ ნაქუსლარს
მთლად ასტეხია გრაწია.

ალეკო შენგელია

* * *

მგოსანი შალვა კუჭავა¹⁵¹
ქათამს სჭამს გაუკუჭავად,
ღვინოს სვამს თვალუხუჭავად...
ცხვირგრძელაა და ყურშავა.

* * *

რომ დაფაროს სიგლახე,
ეფარება გიგლა¹⁷³ ხეს,
მაგრამ ფარავს გიგლა ხეს,
და ვერ მალავს სიგლახეს!

* * *

მარგიანმა¹⁶⁸ სახე ლოთი
მოიწმინდა სახელოთი.

* * *

ისე დადის ქორქია,²⁴⁹
თითქოს ნევ-იორკია –
დადიანის⁸¹ პროფორგია.

*

მაგრამ „მელაღი“
მაინც ნე დალი,
თუმც ჰგონია ქორქიას
თავი – მაქსიმ გორკია.⁷³

*

პოლიხრონ ცინცაძე²⁸⁰ –
ღორი ყრონგს წინ წაწევს.

*

ეფარება გიგლა* ხეს,
რომ დაფაროს სიგლახე.
ვერ დაფარა სიგლახე,
მაგრამ ფარავს გიგლა ხეს.
არ არის სწორი, იხილე წინა გვერდზე.

* გიგლა მებუკე¹⁷³ – კრიტიკოსი დიადი.

* * *

რაც დედის ძუძუ მივატოვე, მას შემდეგ რძე აღარ
დამილევი, ისე გამიძვირდაო – სთქვა ერთხელ
დავით გაჩეჩილაძემ⁵⁴ მისებური ჩახარხარებით.

* * *

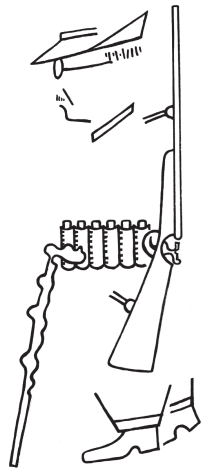
ფანჯარაზე დგას ტყემალი,
ხე კი არა – ბოთლი...
ჩენი რეზო მარგიანი¹⁶⁸
შგერია და ლოთი!

* * *

სულავა²²⁸ – სულ ავა,
წიწავა – წინ წავა,
წვერავა²⁸⁵ – ვერ ავა.

სოლომონ თავაძე¹¹⁴ ქვიშხეთში²⁴⁶

სოლომონი მუშაობს,
ხელი არ შეუშალოთ!

სოლომონ თავაძე

* * *

ნეგავი თუ იცი, ნიკა,⁶
გრიშამ² დღეს სად იცინიკა?

გრიშა ამბობს:

ნეგ, ია ნე ირაკლი,³ ია ღრუგოი,
ემჩო ნეიზბრანნ ციგანიკ.
სეხნიას ვგევარ, თუმც არ მაქვს
ისეთი სიგრძე და განი.

* * *

ქურნალმა ვერ იგუა,
გაზეთმაც ვერ იგუა.
„დამაკვირდი“ სიგუა,²²¹
გოგუამ⁶⁶ თუ გიკუა.

* * *

სიმონ წვერავა²⁸⁵ – გლახა ნოველის
სტახანოველი.²²⁷

* * *

– ამის მეტი ქვეყანაზე რა დამრჩენია –
დილით ხაში, საღამომე „აპალჩენია“.

* * *

ღაღოჯან,¹⁶ შენ არ შეგფერის ტირილი,
დაღრეჯილობა.
ღექსს ნუ სწერ სისხლით შეფერილს, ნუ
მოგვაყენე ჭრილობა!

ვარ-ვარ!

ხობისპირელი²⁴⁵ ვარ!
ვირი ვარ და ჯორი ვარ!
ღა ღორიც ვარ
ღა რა ვიცე, რა ვარ!
ხობისპირელი ვარ, თუ არა,
ესეც არ ვიცე, რა ვარ.
ავად ვარ,
კარგად ვარ,
ვარ!
ყველაფერი ვარ!
პიონერი ვარ,
ოქტომბრელი ვარ!
ვარ და ვარ!
ვარ!

კოწოკრი ინტერმეცო

ქამიდანქამზე გულმოდგინედ ვთარგმნიდი

დანტეს,⁸⁴

ქართულ კულტურის მოამბაზე ბერი კოწონი.⁴⁹

ვიგულსმოდგინეთ, ვიმოდვაწეთ, ერთად^{49,295}

დავანთეთ

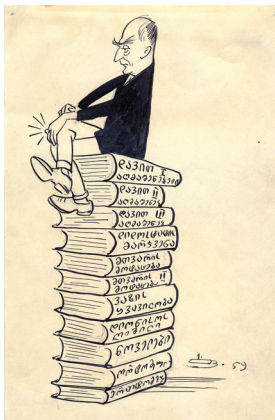
დიდებულისა ქართულისა სიგყვის კოცონი.

მარჩბივთა ესე განვვლეთ ბჭენი ჯოჯოხეთისა,

გვსურდა ერთობილ აღმოგვეთქვა ჰაე და ჰოე.

გარნა მზე ჩვენი ერთად ყოფნას ვერ შეეთვისა

და ნეგარება მარგოულად თარგმანში ვპოეთ!

კონსტანტინე ვამბახურდია

ესეც შენ!

მდივანი გვყავდა ნიკოლა,⁶
ვაქებდით – არა იყო რა!

წარწერა სურათზე

აღამია ალიო⁸
არა სწევდა ყალიონს...
მაშაშვილს¹⁷¹ წაართვა სახელი,
ბიჭია სასახელო.
როცა სენაკში იყო,
ექახდნენ შალიკოს.
ახლა კი – ალიომას,
პოეტად არა უშავს.

საამდროვო აფო(ე)რისტული

ათასად კაცი ღაფასდა,
ასიათასად რომანი,
იმის ნახევრად გიორგის¹⁵⁶ (ლევანიძე – „ლევონიძის“)
გაძრომა-გამოძრომანი.

მინიაგურები

ზოგი მწერალი ბურთაობს,
ზოგი ოთახებს იძენს.
„მნათობში“¹⁸¹ სულთამხუთაობს
ირინე აბაშიძე.³

ზოგს ურჩევნია ოქროს კალამზე
დაბერებამდე ხელი აიღოს.
ბოლოს დროს სუსტობს კარლო კალაძე,¹³¹ –
აღამიასი⁸ არ იყოს...

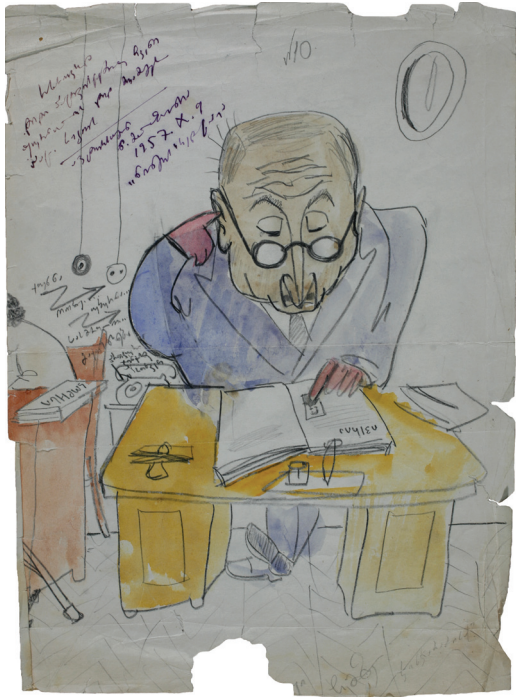
* * *

ვანიას²⁸⁸ ვუძღვნათ მაჯამა,
მძღნერი ჭამა თუ რა ჭამა?
რომ ის დაბაღა რაჭამა.
ბევრი დანოსი დასწერა
მისმა მურგალმა მაჯამა.

* * *

მან იურისგმან კიჭამან¹¹⁶ (თარხნიშვილი)
ფანჩარი შეიკრიჭამან.

ძმად ეფიცა გოგლა¹⁵⁶ სიკოს,²³⁸
რა გაუძლებს ორ კლასიკოსს?

სიკო ფაშალიშვილი

შავთელური

ამბობს კლავდია:⁸⁷

„მოვიკლავდია

თავს მწერლობისთვის მადააშლილი“.

ყვირის: „არიქა!“

ორი მარიკა,

მიქელაძე¹⁷⁹ და ბარათაშვილი.³⁰

თარგმანის გამართლება პერევიოლჩიკის მიერ

ჩემთვის ლექსის თარგმანები
ისე არის მკრთალი,
როგორც ორჯერ ნაქმარები
ქალი.

მე ქალწულის შერთვის ფიქრი
არ მაქვს – ახალს არ ვქმნი.
მე ქვრივს ვეძებ – ესე იგი
ვთარგმნი.

(მირზა გელოვანი)⁵⁷

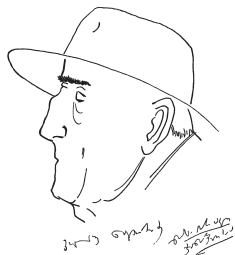
ს. თაფაძეს¹¹⁴

გაცხოვნოს, ძმაო სოლომან,
ხმისა შენისა სოლომან!

ისმინეთ სოლო მონისა,
სიმღერა სოლომონისა.

ფუნაგორისტების წერილი II კოლაუ ნადირაძეს,¹⁸⁷ პოეგს და მაესტროს

ფუნაგორია იწყება:
ხემ გამოსახა კვირგები,
რითმები ისე მოდიან,
როგორც შავი ზღვის ზვირთები.
შე კაი კაცო, ამღენ ხანს,
მოვალო, ამას გვპირდები.
თუ მოხვალ, მოდი, თორემა
მალე შენც აგისირდებით;
ხომ იცი, რა ბიჭები ვართ,
რა ანგლები და „ხიგრები“,
დაგათროთ, გაგიმასპინძლდეთ,
მოგართვათ შუშა კიგრები.

კოლაუ ნადირაძე

მოგვისმინევი, კოლაუ,
საქმე გვაქვს შენთან პაწია.
შემთხვევით თუ წაგიკითხავს
ალკა სულავას²²⁸ „სტაწია“,
როგორა ფიქრობ: სულავა
პაგიოსანი კაცია?
იცოდეს, რომ არ შევარჩენთ,
რაც უგუნრობა გასწია,
„კრეწინ“ – მისებურ კილოზე
ვეტყვიტ რუსულად სულავას,
გავთელავთ, დავაუძღურებთ,
შევეყრით სუსუნაგ-სურავანდს.
ისე ქე არის ნელ-თბილად,
თუ მოიკითხავ კალაძეს,¹³¹
დღეს, როგორც ფუნაგორიებს,
ისე ლექსებსაც არა სწერს.
„მნათობში“¹⁸¹ მის და ასრულებს
რიქა პოეგის¹⁷¹ განაწესს.
გუშინ სასახლე აანთო
ქართული ლექსის პოვარმა,
შრომით და ჯაფით გამრდილმა
სიმონმა²⁷³ ნამოსკოვარმა.
მას მუსაიფი გაუბა
მარიჯან¹⁶⁹ მაღამ ბოვარმა,¹⁶⁴

ჩვენმა თამარა ფოფხაძემ²⁴¹ –
აღამქემის გასათხოვარმა,
ერთ-ერთმა ქოსა პოეგმა
და ბევრმა მავან-მოვანმა.
გუშინ სასახლე აანთო
ერთმა რუსულმა იამა, –
გოლცევემა,⁷⁰ მისი ჩამოსვლა
ირაკლის³ ძალზე იამა,
ორივე ხელი ჩასჭიდა,
საყელო გაღუწია მან,
მერე ერთ-ერთი ჩაიკრა
ორმა ბინძურმა ყიამა.
ეს „ვსგრეჩა“ შენთვის ჩასწერა
პაგარა ჟაკუნიამა.²⁷
გვგონია, არის „საჭირო“,
რაც გააკეთა ირამა,
რომ მოიმაგოს რუსეთში
მისი ლექსების ქირამა.
ვიცი, სასახლის ამბები
შენ ძალზე გაგეხარება,
დღე ტკიბილად დაგიღამდება,
გაგიტენდება „ხარება“.
თავდაცვის განმტკიცებისთვის
გადავიქეცით ხმალებად.

თამარ ფოფხაძე

ჩაჩავა²⁶⁶ ქალებს ასწავლის
აირწინალის ხმარებას.
ჩვენი ხმა უწინდელივით
აღარ გაისმის, აღარა,
მ. აფხაიდის²⁰ ლექსებმა
ჩვენი ყურები დაღალა,
საჭირო არის, კოლაუ,
შენი ბუკი და ნაღარა,
თორემ როდემდის ვიხადოთ
გადასახადი და ღალა.
ზოგი ბრიყვულად ეშმაკობს,
ფართე შარამეც ბილიკობს –
ჭორაობს, ვისთან ვინ რა სთქვა,
ან კიდევ, ვისთან ვინ იყო.
ეს შეეხება ლისაშვილს¹⁵⁷
და ხოშგარია ილიკოს.³⁰¹
შენს ნიშანს ველით, რომ ამათ
გვერდებში წავუბინიკოთ.
მ. დემეტრაძე!⁹⁰ არც ისე
პატიოსანი კაცია,
ქვეშ-ქვეშა რაქდენ გვეგაძის⁵⁹
გამონაცვალნი აცვია.
ტყუილი? კარგი ტყუილი
ხშირად მართალსაც სჯობია,

მაგრამ ცყუილის მჩმახავი,
აბა, რა დასანდობია.
აქ უნდა წარმოგიდგინოთ
ჯენგლმენი სოკოს ოდენი,
ალ. ადამია⁸ პოეტი,
პაგარა ლაუ სორტელი.²²⁵
აბა, ვინ სთქვა, რომ მოხუცდა
და წელში გაიზნიქაო
ოცდაათი წლის მდივანი
აგიაშვილი ნიკაო,⁶
ცყვილია, ისევ ბიჭივით
დგას, სადაც ჩვენ ვართ, იქაო,
თუმცა ამქვეყნად საკმაოდ
იხტუნა, იჩინდრიკაო.
გუშინ დრამატურგ ვიქტორთან⁴⁸
ვიკისრეთ ხელის გაშვერა,
ჩვენ პაპიროსი მოვთხოვეთ,
მან კი პასპორტი გვაჩვენა.
და გვითხრა, ბიჭო, ხო, მართლა,
ჩასაკრავი მაქვს სურათი,
თანაც გამოცვლა სჭირდება,
დღე დარჩენილა სულ ათი.
ღმერთო, ნუ შემშლი, ვთქვი ჩემთვის
და გვერდით მივაყურადე:

ოხრავს დ. გაჩეჩილაძე,⁵⁴
ყვითელი როგორც აყალო,
და შენგელია²⁶² ელსმენტან
დგას და კრუხივით კაკანობს.
ცოლით გვესტუმრე, კოლაუ,
და გავაჩაღებთ სამოვარს,
ვით პოლიხრონის²⁸⁰ ჩიბუხში,
იმხელა ბოლი ამოვა.
ღვინო გვექნება, დათვრები,
ლექსებს შესძახებ ცას ქებით,
ყანწები რომ დაგველევა,
შევაგსოთ ჟაკის²⁷ „ცარსკები“.
კოლაუ, ერთი შეკითხვა
შენც უნდა გკადროთ ბოლოსა,
ისე, რომ არვინ შაიგყოს,
არც არვინ გაიგონოსა.
ასე ტყვილად რომ დადიხარ
და არ მუშაობ სრულებით,
ერთი გვითხარი, სადა გაქვს,
კაცო, ამდენი ფულები!
რომ შენი ცოლიც არჩინო
და იქეიფო ეგრეთი,
თუ უფალი გწამს, გვასწავლე
ჩვენც ფულის შოვნის სეკრეტი.

იხარე, ფუნაგორიავ,
იბარღე ერთი ორასად,
ეს გაუმარჯოს კოლას ცოლს –
ფუნაგორინას კობცასა.
ეს გაუმარჯოს კოლას ცოლს
და ფუნაგორისგ კოლასა,
ჩქარა ვუსურვეთ პაგარა
ფუნაგორისგის ყოლასა.
მგრებს მწარე ფუნაგორიის
ისრებით გავესწორდებით,
ხელებ გამლილი მოვდივართ
ისე, ვით ლაუ სორგელი.
ასლი დედანთან სწორია,
პლაგონის¹⁴³ სულის ცხონებამ,
გადაათეთრა ჟაკუნამ²⁷
მესხის ქუჩაზე მცხოვრებმა.
ავგორები კი, ვინცა ვართ,
შენც კარგად გემახსოვრება.

* * *

ბიჭი ვიყავი მარტივით, მოტივი მქონდა მარტივი.
პროსპექტზე ვქუს და გავკივი ბალახაშვილი

ქაკივით.²⁷

გამზირბე დაფორიაქობს
ბალახაშვილი იაკობ.

* * *

გერმანია წამოვიდა, ვერაგულად თავს

დაგვესხა...

როგორც იქნა, გავაჩერეთ „მოსკვა რეკას“

სათავესთან.

ეს კაცი კი ისე მოდის, ისე თარგმნის, ისე სცელავს
რუსთაველს²¹⁰ და ჩახრუხაძეს,²⁶⁸ ჩიქოვანს²⁷³ და

ასფურცელას,²

ღრომე თუ არ გააჩერეთ, არ ეყოფა ჰონორარი,
ადგილზევე შეისწავლეთ, მოგზავნილი ხომ

არ არი,

ჩიქორთული თარგმანებით პირდაპირ რომ

გულს უმიზნებს,

კაცი არ ხართ, ქრისტიანი, გააჩერეთ ნუსუბიძე.¹⁹⁵

* * *

ყველა პოეტი ლექსის ქურდია,
ფილოსოფოსი ხომ კიდევ მეტი,
მაგრამ კოწია გამსახურდია⁴⁹
სასაცილოა, როგორც პოეტი!

* * *

ბესო²⁰⁴ მიუშვი ნებასა,
ღაიწყებს მოხსენებასა.
თუმც ახალგამრდებს აგინებს,
თვით შეეყრება სნებასა.

კონსტანტინე
გამსახურდია

* * *

სოფელ სორმონიდან ჩამოსული სვანი მგოსანი სე-
ვერიან ისიანი¹²⁵ ამოსთქვამს საკუთარ ლექსს,
სვანურ სიმღერას, არასასიამოვნო ასულ ბაისო
სისორდიაზე.

(ბონდო კეშელავას¹⁴² ნათქვამი)

* * *

ეს კრიტიკის ლიმიტი,
ბენაშვილი დიმიტრი,³⁶
ამდენ წერილს რომ აცხობს,
რა სურს, რო სთქვას იმითინ?

* * *

გაივლის ეს დრო და მოვლენ სხვა დროები,
გაჰქრებიან ანდროები¹¹⁹ და სანდროები,¹⁰²
დარჩებიან ლალოები¹⁶ და სანდოები.

ენის გასაგები

ავიდგა ამ დროს, ანდრო ლომიძე?¹⁶⁰
რად გინდა, ამდონ განდონს რომ იძენ!
(ზარის ხმა).

* * *

ახლა იქ ყოფნა, სადაც ილოა,¹⁸³
სასაცილოზე სასაცილოა!
მისი პარნასი სასადილოა.

* * *

სანდრო ეულს¹⁰² ავშარაზე
გამოება ქავქარაძე²⁴³
და მიჰყავდა ავ შარაზე.

სანდრო ეული

* * *

მიდის-მოღის გაჩეჩილი ღავითი,⁸⁹
მაგრამ, ნეგა, რა კეთდება ამითინ?
(იმღერება „პარახოდის“ ხმაზე).

* * *

**იმღერება პარახოდის ხმაზე –
სიმღერა დ. გაჩეჩილაძეზე.⁵⁴
ეს ფუნაგორია ეხება დ. დემეტრაძეს.⁸⁹**

მიდის-მოღის... მიდის-მოღის ღავითი... (დემეტრაძე)
რა კეთდება... რა კეთდება ამითი...
ტაში, ბესო,²⁰⁴ ტაშია...
ვალერიან⁵¹ გენაცვალე სამღივნოს კრებაშია.

* * *

კლუბში ისმის ძახილი:
„ტაში, ბესო,²⁰⁴ ტაშია“...
„ვალერიან,⁵¹ გენაცვალე
სამღივნოს კრებაშია!“

* * *

ამდენი ლექსი რად დაგვაყარე?
ძველი ნაგავი რად არ გვაკმარე?
რად აგვაქოთე, რად აგვამყრალე,
რა დაგიშავეთ, ძვირფასო კალე?!⁴⁴
ყარე და ყარე,
ლექსები კალე!

კალე ბობოხიძე

* * *

ჭაობები ამოაშრეს,
[შეუერთეს] მოაშორეს ფოთს რიონი,
მაგრამ დარჩა ორი კოლო:
პოლიო⁴ და როდიონი.²⁴⁹

* * *

პატიკომ⁷⁷ თქვა:

ჩემი საქმე მუდამ არის
აჩეჩილი, დაჩეჩილი.
მე ჰაინეს³¹³ მირჩვენია
ჩემი დავით გაჩეჩილი.⁵⁴

* * *

მუდამ ვიყავ ბიჭი ნიკა,⁶
ცინიკა და მდივანიკა...

*

ნიკა, ნიკა, მდივანიკა!
სეკრეტარო მესიაჩნიკა.
იქრონიკა, იპანიკა,
[და პატარა] შე საბრალო
ცივანიკა!

*

პერევეოჩიკ პოდლი ნიკა
პერევეოდიგ სპოდლინიკა.

ნიკა აგიაშვილი

ილო მოსაშვილზე¹⁸³

გორგაძეს⁷² ცეცხლი მოვსტაცე,
ჩიქოვანს²⁷³ ბამბის ჩხრიალი
და კაჭახიძეს გიორგის¹³⁸
ევკალიპტების შრიალი.
გომიაშვილის⁷¹ სნაიპერს
მიჯნურისადმი ალერსი,

ქურულიც²⁰⁵ დავაზარალე,
მაგრამ უფრო კი ალექსი.⁷¹
ვანიჩკას²⁸⁸ – ბასრი კალამი,
შალიკოსგან²⁰⁶ რომ დარჩა მას,
მისხალი რამე არ ჰქონდა,
რას წავართმევდი ჩაჩავას?²⁶⁶
პოეტ-დრამატურგ კალაძეს¹³¹
ლექსები სიმონოვანი,²²²
ლენონიძეს¹⁵⁶ და მაშაშვილს¹⁷¹
შაირი ჰაეროვანი.
აღ. ადამიას⁸ ტყვილები
და ყრუ რითმების წყებანი,
მარტო სოლიკო თავაძეს¹¹⁴
ვერ გამოვგაცე ებანი.
თითო ხმა ყველას წავართვი,
სიქა გავართვი ყანწელებს,²⁸²
ბალახაშვილის²⁷ არ იყოს –
გენიალურად დავწერე.
ავდექი, ერთად შევკრიბე,
ხმა-ხმას შეება, ილომა.
წიგნი გამოვეც ქებული
მოსიაშვილმა ილომა.

ერთი საბრალო ვინმეს ეპიგაფია

აქ განისვენებს ავთანდილ,
სიკვდილმა არ შეიცოდა.
თვლა არ იცოდა ათამდი,
არც წერა-კითხვა იცოდა.

დიღხანს აწვალეს სენებმა,
მუბამაც დიღხანს აწვალა
და გაჰქრა მისი ხსენება,
როგორც კი გარდაიცვალა.

ილხოშის³⁰¹ ა-,ხ“-სარება

ვიყავ პოეტი!.. მძულდა სამყარო...
ბოლოს ვიფიქრე, თუ გავეგარო:
წაველ ახკომის²² რედაქციაში,
და რაც მომადგა ლექსი ყიაში,
ჩამოვაკვესე უცბად რკინაზე.
და თუმც იმ სიტყვებს აკლდათ სინაზე,
მაგრამ ბიჭებმა ასწონ-დასწონეს და მოიწონეს.
ლენრაიონის მუშებს მივმართე
ღმერთივით ლექსი, გაგრძელებული.

მაგრამ მიმგრეს და დაამახინჯეს,
ამიგომ ღავალ აღელვებული.
მე ზანგი ბენი⁴⁵ მყავს დღეს მეგობრად,
კალე⁴⁴ და ფრილონ¹⁸⁸ ჩემთან არიან...
გოგის³¹⁰ მოპარეს გუშინ შარვალი,
ამიგომაც ის გადაირია.
რას ჩამაცივდა შობელძაღვ ვარლამ,²⁰⁵
რა უნდა ჩემგან, რას მემართლება?
დავსწერე ლექსი, ამას არ ვმაღავ:
„მოჯამაგირის გასამართლება“.
ვეღარ დავდგები აწი თბილისში,
რა გამაჩერებს ამდენ ვირებთან?
უნდა წავიდე სადმე ციმბირში
„ჩემი ძმა“ ტომსკელ კომკავშირელთან!

1930 წ.

ილია სოსტარია

* * *

არ გეძინება, აგიაშვილო?⁶
დაწიქ, ლოგინი აგია, შვილო!

წარწერა პლაკატზე

კოწო¹⁶² გახდა ღვინის ტიკად,
ნადირაძეს¹⁸⁶ თავი სტკივა.
ასალებენ მძღნერს ბუბლიკად, –
„ძირს სიმინდის რესპუბლიკა!“

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

მუნასიბი გრიშასი²

ამ ბოლო დროს ლექსი გოგლამ¹⁵⁶
ძალზე გაგვიგოგლიმოგლა.

ჭიაკოკონა

სჩანს, ჩვენ ჩამოვრჩით ჩინმაჩინეთში უჩინმაჩინურად ჩანჩალს და ჩოჩორი ჩანგის ჩონჩხივით ჩაიქცა ჩარექჩარექად. ჩვენთვის ჩეროშიც ჩამოცხა. ჩიტები ჩონჩორიკს ჩხრეკენ. ჩხირებით ჩხირკელლაობა ჩანასახთა საჩეჩად ჩაითვლება საჩეჩლის ჩხეცბე. ჩემი ჩეჩმა ჩუმიია.

რელაქცია გადაიქცა აქციების მისაქციელად, რამაც უცბად საცოდავად შეაცდინა ცოდვილის ცოლი. ცბიერმა ვიღაცამ სადღაც რაღაცა გააცურა. ცის ცვაჩი ციმციმით ცდილობდა ციაგურ ციმციმს. ცალი ცინათელა ცანცალით ცვივა ცივცივ ცხავში ცოცხლად. ცირა ცოქალი ცურივით ცრემლს ცრის.

გამაფხულზე მზე ემზადება მომვერის მოსამზავებლად. ბრაზილიაში გაბრაზებული ბუმები ბაზარში ბომბენ ბმუილით. ბარბაზანი ბარივით ბრიალებს და ბელმებელი ბეგ მიემგზავრება ბემომვლადგენის ბეგანზე.

უხვმა ხელმწიფემ იხილა ახალი ახალუხი და ხელი შეახო უხილავს. გახარებული მახარე ხარხარებს ხახით, ხის ხოში უხურს ხრინწიანს.

ფრიდონ აფრინდა და ფრთამოგეხილი ფრთაფარ-
ფაგით ფართო აფრასავით მოფრინავს ფერად ფა-
რადეისავით.

წლიდან წლამდე ვწანწალობდი წაწალთან წელ-
მოწყვევებით წალამწახურულ წალოში წაწოლილი
გადამწყვევებ წლამდე.

დარუბანდი დურბინდით დავითირე. დავითს დავთა-
რი დაეხნა და დავლური დაუარა დაირის დალაბან-
დზე – დაფდაფით.

ჯორჯიაშვილს უჯიჯგვა და ჯოჯო მორეჯგვა გა-
რეჯაში ჯმით.

ერთი უცნაური პოეგის შესახებ

მე ბაირონის²⁵ თმა მაქვს თუ ცხვირი,

ეგ სულ ერთია, ნიჭი ვარ მაინც,

ცოცხა პოეგი და დიდი ვირი.

ჩემი რითმაა: „მაინც“ და „რაიც“.

ნუ გეშინიათ, ჩემო ბიჭებო,

ბელეგრისგობის დიდი მაქვს რიდი.

ყველაზე მეტად მიყვარს ვირები,

მე მათს ჩოჩორიკს რითმებად ვთვლიდი.

დღეს თუ გამწირა შემოქმედებამ
და დაივიწყა ჩემში პოეტი,
ბაირონის გულ სულის კვეთებით
ფეხსალაგების გზებით მოვედი.

*

ბლაჭიაშვილი⁴⁷ არვის ვეგონო,
გოგი ვარ, გოგი, ჯიბლაძე³¹⁰ გვარად.
პურის წიგნაკმა წამართვა გონი,
უკაპეიკოდ დავდივარ მარად.
მე უფულობამ ცრემლად მაქცია, –
გამომცვალეთ ობლიგაცია.
„უჩარდიონმა“¹³¹ გამაბითურა,
ღიალექტიკა არ ვიცი – თუ რა?..
აქამდე მშიერს ბედმა რა მიყო:
დავრჩი მარგოკა საცხოვრებელში...
ხუთმეგ გირვანქა პურსა ვჭამ დღემი...
ვამ, თუ მაინც აღარა მეყოს!
ნიკავ,⁶ გამიშვი, გფილისში წავალ,
წამალს ვიყიდი, თავს მოვიწამლავ!

1932 წ. დეკემბერი

გიორგი ჯიბლაძე

ეპიგაფის ნაცვლად

კარლო კალაძე¹³¹ – პოეტი ცოგა,
დაბადებული ჩ.მ.ძ.ნ.რ. წელსა.

აკაკი გაწერელიაზე⁵⁵

შამილზე²⁵⁵ თუ ვერ სწერს რომანს,
სწერს ქრონიკებს გაჭიმულად.
ხან გოლსგოის²³⁵ შეაცუებს,
ხან შეუყეფს ხაჯი მურაგს.³¹⁴
ლოცენტობას ვერ ეღირსა,
გერონტობას²⁴⁸ ნაგრობს მარად.
დემეტრაძის⁸⁹ პარნასიდან
კომენტარით გაღმომდგარა
ქაკუნიას²⁷ მიმღევარი,
ბესო ჟღენცის²⁰⁴ ნაბოლარა.

გრ. აბაშიძე²

აკაკი გაწერელია

К. Бобохидзе⁴⁴

Бобохидзе – пиит Кале.
Обосрался в Редут-калэ.
С головы до ног он – в кале,
Как Баранина в хинкале.

К. Н. (კოლაუ)¹⁸⁷

* * *

იმერელი საჭურისი²⁰⁴ –
ღირსი ჩემი პანჩურისი.

* * *

ფანტე, ჰეი, ლიმონი ვერაბე,
პანგელეიმონ ბერაბე!¹³⁷

მელიგონ ბალანჩივაძე,²⁶
მე ლითონს ბალანში ვაძლევ.

ჩარლზ დიკენსის⁹² ოლივერ ტვისტი,
ჯვამს სიკეთეს ორივესთვის.

* * *

„ვი ნე მზაიტე“, ბესოს²⁰⁴ ენა
„კაკ ასტალსია ბემ ორდენა“?

ხორო:

„ნიეგ ნე მზაემ“, ბესოს ენა
„კაკ ასტალსია ბემ ორდენა“.

არ უშველა ბესოს ენამ,
ისევ დარჩა ბემორდენად.

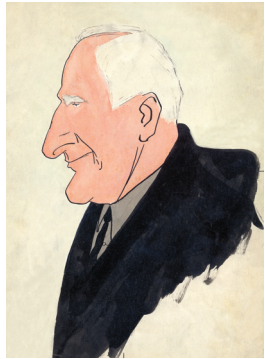
ვარიანტი:

კითხვა:

უდივლიაიუს, ბესოს ენა,
ამსიგრძე და ამოდენა,
კაკ ასტალსია ბემ ორდენა!

პასუხი:

ია ნე მზაიუ, ბესოს ენა,
ამსიგრძე და ამოდენა,
კაკ ასტალსია ბემ ორდენა.

ბესარიონ ჟღენტო

ბონდოსებურად¹⁴²

იკითხე – სწერე, სწერე – იკითხე;
რაც წაიკითხე – გადასწერე კვლავ!
ბალი, ქალტამი, ყვაველი და ხე
აქე – აღიღე, აღიღე – აქე.
აქღურგულებულ მერცხალს ნუ მოჰკლავ!
წინ წყალი იყოს, უკან – მეწყერი,
და იმის თავიც მოექცეს შუაში,
ვისაც არ უყვარს ბულბული, მწყერი,
ჭიაღუების სასტიკი მგერი –
ნისკარგყვითელა მამალი შაშვი.
როგორც ციცარი, მარგო იარე,
იარე მარგო, როგორც ციცარი!
რა არი შენთვის ქათქათა მთვარე,
მიწა რა არი, ბეცა რა არი,
თუ ლამაზები არ გაიცანი?
საამურია ცხოვრება ჩვენი,
ჩემი ცხოვრებაც საამურია...
კახური ღვინის აქე გამჩენი.
გიშრისნაირი უღვაში მშვენის,
ლექსის წერის ღროს სალამური ვარ!
თუმც გამერია ჭალარა თმაში,

მაგრამ, ძვირფასო, თუ დამიჯერებ:
როს მოგენაგროს კალმის თამაში,
ამიელურტული, გენაცვა, მაშინ:
სწერე – იკითხე, იკითხე – სწერე.

36 წ., I/II

ცურცლა²

(ლექსი-გამოცანა)

ის ქოჩორა ბიჭი იყო.
თმა შვენოდა ბნელბე-ბნელი,
მაგრამ შემდეგ გაიპუტა,
შემდეგ გახდა ბელბებელი –
მაშაშვილის¹⁷¹ გვამში ძრომით
აღარ შერჩა ღერბე-ღერი.
ერთი წიგნი დაგვიწერა
ცურცლამა და დამცურცვლელმა –
ნაკვესების კრებულია –
ეწოდება „ასფურცელა“.

გრიგოლ აბაშიძე

თავის თავი ამოსწურა,
ვერ გაექცა იაფ ფასონს,
ვერ იქნა და ვერ გასცილდა
ადამიას⁸ დიაპაზონს.
შერჩა ქისა ისევ ისა
და სახელი ჰამპულისა,
ადამიას რაზმერისას,
კალანდაძის¹²⁹ ამპლუისას.
ბრუციანი ის არ იყო,
მაგრამ იცით, რა მომხდარა –
„ლეონიდის“¹⁵⁶ მამულებში
საქურდავად ჩამომხტარა...
„ლეონიდის“ გვამში ძრომამ
ცალი თვალი წამოთხარა.
ფრთხილად იყოს მაგ ჩუჩელა,
კიდევ არსად შეიპაროს,
თორემ ფეხში მოვაცოლებთ
უშველებელ რკინის ჰალოს.
ფეხსაც მოვგვებთ, თუ ამგვარად
სხვის მამულში იმორიგა
და იმგვარად იჩახუნებს,
ვით სხირგლაძე სიმონიკა.²³⁰

მოკლე კუგუ მას არ ჰქონდა,
კუგუ ჰქონდა გრძელზე-გრძელი,
მაგრამ შემდეგ დაუმოკლდა,
როცა გახდა ბელზებელი.
ირაკლის³ რომ პირი მისცა,
მინეგისგი როცა გახდა,
ირამ უთხრა: შენი ასო
უმოქმედოდ ხომ თლად წახდა,
უმოდრადოდ გიკიღია
და მაგივრად აძლევ პირსა,
ეხლავ ძირში უნდა მოგჭრა,
ღირსი არ ხარ გარეებისა.
და ამგვარად მოსჭრა ირამ
ცურცლას ასო თავის ხელით,
გაეზარდა შემდეგ, მაგრამ
ღარჩა, როგორც სპიჩკის ღერი.
არ იქნება ეს ლაქია,
რომ ოღესმე გამოსწორდეს, –
კუბიანის გასწორება
არ მოხდება არასოდეს.
მუცელზე რომ გაიჭაჭოს,
ვერ მიიღებს მაინც ორღენს,
– მშობელსაც რომ გაჰყიდიდეს,
– ჭანზედაც რომ გაიდრობდეს.

გავათავოთ გამოცანა,
ნამეგანი გაიწელა,
ჩვენ გვგონია, უკვე იცნეთ
ცველანი და გაიძვერა.
ჩიქოვანი²⁷³ ასე ამბობს:
– ფრანციცულად უყვარს წერა!
ჩვენ გვგონია, გამოიცნობთ
და შეგიყვანთ ეს ექსტაზში,
ვინც ამას ვერ გამოიცნობს,
ღემეგრაძემ⁹⁰ შესცეს გრაკში.

ანღამა

მღივნები წავლენ-წამოვლენ,
მწერლები დარჩებიანო...

* * *

სჯობს, რომ იყო სულ ავად,
ვინემ საშა სულავად.²²⁸
თუ გსურს გახდე სულ ავად,
თუქსუს, ნახე სულავა.

* * *

გუია,³⁸ ტამარა,²⁴¹ კლავდია⁸⁷
ელისთვის თავს იკლავდიან
Но... ни Тамара, ни Гую
Не получают ни хуя.

კარლო კალაძე¹³¹ და თამარ აბაკელიაზე¹

თუმცა ბევრჯერ აშუხურდნენ –
მაინც კრავენ ბავს,
ცოლი დაღის, აჩუქურთმებს,
ქმარი ლექსებს თხზავს.
მას ერთგული ჰგონია და...
თურმე სხვა კი ცენავს.

კარლო კალაძე

* * *

მომწყინდა ჯამბული³⁰⁵ –

ბობოხიანი.

აწ უნდა ვთარგმნო⁵⁴

ლოღობიანი!⁹⁵

* * *

ირაკლიმ³ თქვა:

ეს ახალგაზრდობა ზღვა თემებს შეება,

ზოგი არ იბეშება და ზუოგიც მწყრალია.

დავუბეშე ლომიძეს¹⁶¹ პოემა ვუეება,

რა ვუყოთ, რვო არ ვარგა, რვო მხვოლოდ წყალია!

* * *

უორდენოთა რიგებს აკლდება,

მაგრამ რამდენი დარჩება მწყრალი...

კარლო კალაძე¹³¹ გაირაკლდება³

და მის ლექსებშიც ჩადგება წყალი!..

კატოს¹³⁸ სონეტი

გადმოეყუდა საწოლიდან, ვით მაჭახელა,
როგორც თონიდან ატკველცილი პური რაჭული.
თმაშეფეთქილი, გაკრეჭილი და გაკნაჭული –
კაჭახიძეთა მთელი გვარი რო ასახელა.

წიგნის ფურცვლაში ჩაეყვინთა, თვალის გახელა
ვერ შეძლო მერე და შეწყვიტა კბილმა კრაჭუნი...
მხოლოდ თაგვები წრუწუნებდნენ: კაჭა... კაჭუნი...
ხმა კი არ ისმის, ქანდაკივით სდუმს კაჭახელა.

ხმები გავარდა: გარდიცვალა, კაჭა მკვდარია...
აქ საჯაიას,²¹⁸ იქ მარგიანს¹⁶⁸ გაუხარიათ.
გავუბომოთო, ჩავჩართოთ ცხვირში არშინი!..

...ასწიეს კუბო... წითლად ღუის ცხვირი-ბოლოკი
და ცხვირის გასწვრივ სვედიანი, ვით ნეკროლოგი,
ძლივს მიჰცუნცულებს გრაკმიმხმარი

ხიმშიაშვილი.²⁹⁹

* * *

კოწოს⁴⁹ შემოქმედება
ღობე-ყორეს ედება...

სტატიის ჩივილი

შალვა²⁰⁶ მკრეჭს, ვანო²⁸⁸ ბუტბუტებს,
კოლია²⁶⁶ ყელში ხითხითებს.
გაოცებული ილია⁷
შეცდომებს დინჯად მითითებს.
უფერულსა და გაკრეჭილს
შემდეგ გიორგი¹⁹⁰ მკალავს.
და უწყინარი თვალებით
მე ვემსგავსები შალვას.

* * *

ნუ აყვები გურულებს,
თორემ გაგაჟურულებს!²⁰⁵

* * *

არ გავს იმ დიდ მამიას,⁸⁰
ყვავი ჩხიკვის ძამია...
ფორმალისტობს ძალიანს
დუღუჩაძე მამია...⁹⁸
აბდალედა გურული,
თავზე გადაფუნული!

* * *

წულუკიბე ვანიანი,²⁸⁸
კრიტიკაში ვანიაეც!

* * *

პოეზიას ობლად უცქერს,
არვინა ჰყავს ნათესავი,
ყრუ რითმების არს მთესავი:
მოგან – წითელ, მოგან – ყვითელ,
მოგან – თეთრი, მოგან – შავი,
შენგელია ალექსავით²⁶²
ხელმეორედ სალექსავი!

* * *

ლექს მოაშორეს რითმის ჯავარი,
დარჩა სტრიქონი, მაგრამ რავარი?
ნარადიანალ²⁰⁶-ნაჩაჩავარი.²⁶⁶

(ავტორი, მგონი, მირზა გელოვანია)⁵⁷

ეს არის სწორი. დ. გ.⁵⁴

* * *

ლექსს მოაშორეს სილამაზე, ლექსის ჯავარი,
დარჩა სტრიქონი, ნარადიან²⁰⁶-ნაჩაჩავარი.²⁶⁶

ეს დამახინჯებულად არის ჩაწერილი.

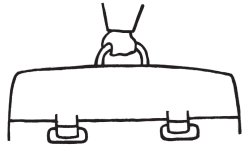
* * *

რადიანმა²⁰⁶ თუ ჩაგიგლო,
ამოგაგლებს, მოგსპობს,
კალმის წვერით შენს ნაწერზე
ითამაშებს ფოქსტროგს.

ჩივილი

როს ავიღებ სტიპენდიას,
გადვეყრები საღმე გივის,⁵³
დაგინახავს ფულიან კაცს,
შეანელებს ჩემზე კივილს.
ვერ მიშველა ვერაფერმა:
ხან გავექეც, ხან ვთესავდი,
სადაც შეველ რესტორანში,
თავს დამადგა მნათესავით.

შალვა რადიანი

გიასელზე⁶¹

მას განსა პალტო აცვია,
სახე აქვს მყეფარ ძაღლისა,
ძაღლის გყავისა ქუდივე
აძევს სარქმელად თავისა.
პოეტი არი, მწერალი
ლექისა მეგად ავისა.
პეტრემ თქვა – ბახტურიძემან:³³
ვაი, რა უშნოდ ბღავისა!

საჩივარი

პირველ კოლიას⁶ მეძახდნენ,
მეც მიხაროდა ძალიან,
შემდეგ შესცვალეს პირი და
მიწოდეს ნიკა-ძამია.
არ მოერიდნენ ამასაც,
მიძახდნენ: „ბიჭო ნიკოლოზ!“
სახელის დამკვიდრებისთვის
რამდენი უნდა ვიბრძოლო?

ნიკა აგიაშვილი

საყვარელ ალექოს²⁶²

ძმავ, სინანულის ცრემლებმა წალექოს
ეს ჩვენი სხეული.
წალექოს, ათრიოს ქისტეთს და სალექოს
და ესეც არ ეყოს:
მღვაშიგან ჩასძიროს წყეული, –
თუ შენთვის ეგ საქმე გვდომოდეს...
იგი რა კაცია, შენთან რომ ომობდეს?
აქ მთები შეითქვნენ კლდოვანნი,
კოშკები სვანური
და თერგის ხმაური.

მირზა გელოვანი⁵⁷

გ. ჯაბუშანიური³⁰³

ლ. ბალიაური²⁹

(ახ, სად არიან ახლა ესენი? ნ. აგიაშვილი).⁶

* * *

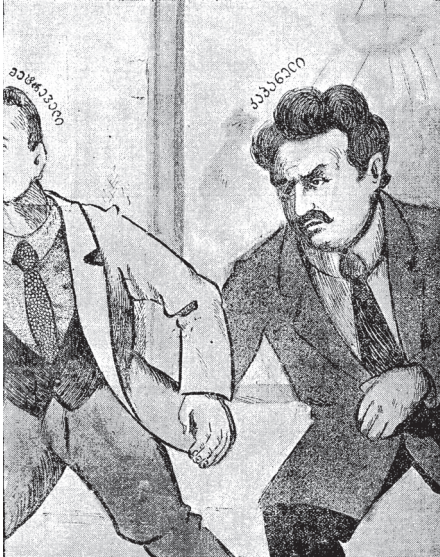
ქაკი²⁷ არა ჩანს, ქაკი არა ჩანს,
მაგრამ პროსპექტზე ბოგინობს ქაკი...

სკედან:
მიხეილ ჯავახიშვილი,
ილიო მოსაშვილი,
დავით სულიაშვილი,
სანდრო შანშიაშვილი
დგანან:
ლეო ქიანელი,
გერონტი ქიქოძე,
შალვა დადიანი,
ვახილ გორგაძე,
ვალაკტიონ ტაბიძე

„არიფიონის“¹⁴ გამოვლინება

სულები ცაში გაბანეს,
და მისცეს სუფთა ფერი.
შემდეგ დაჰხედეს კაპანელს¹³⁵
და ის აღმოჩნდა... მძღნერი!

ლევან მეტრეველი
და კონსტანტინე
კაპანელი

უყვართ ლექსები წრფელი, –
არ აკარებენ ფიორს.
თურმე ეს მეტრეველიც¹⁷⁵
აფსამდა „არიფიონს“!!
ახ, არიფებო, ახია
თქვენზე ასეთი დამბლა!
მიართვით ახლა კახიანს¹³⁹
ეს ნეხვით სავსე ტაბლა!

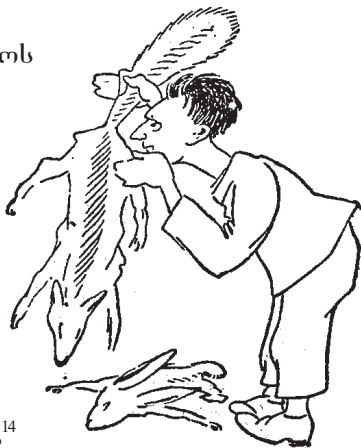
კამათში

ბესო²⁰⁴ სოლომონს¹¹⁴ შეეება,
დარბაზს გაჰქონდა გრიალი.
დასცა და ტიპი მოსტეხა,
მზია ლაური მზიანი.

წამოდგა ვაჟი სოლომან,
ბესოს ეგაკა ფხიანი.
– ან მე მოვკვდები, ან ბესოს
ენას მოუვა მზიანი...

საბაიათოდ

ფუტურისტი²⁴² კოლია,
ჩაჩავა ნიოგოლი...²⁶⁶
მას მეტრაკე ჰგონია
პუშკინი²⁰³ და გოგოლი.⁶⁵
თავზე აჯვამს „არიფებს“,¹⁴
ფორმალიზმის მტერია.
როს ავანსებს არიგებს,
ქოთს, ვითარცა მძღნერია.

ნიკოლოზ ჩაჩავა

* * *

წულუკიბე ვანია,²⁸⁸
ვხედავ დიდი ხანია,
მაგ უნიჭო კალმის წვერით
ყვერი მოგიფხანია.
ჩვენ გიმაღლით, მაგრამ გგუქსავს
შენი დიდი ხანია.*

* * *

ამ ბოლო დროს მეცნიერნი
გაიზარდნენ პროცენტულად.
ქაკიმ²⁷ გახსნა რუსთაველზე
ლიცეი და დოცენტურა.
გივიც⁵³ დადის ლექციებზე,
როგორც დიდი პროცედურა.
– ჯინორია?³¹² – ჰკითხეს ქაკის.
უპასუხა: – ოჩენ დურაკ!

* რადიანი.²⁰⁶

მწერალთა საქალაქო კრებაზე

ადგილები მოხსენებიდან:

ი. აბაშიძე:³ სანდრო [შანშიაშვილის²⁵⁶] ეულის¹⁰² ზოგიერთი ლექსი არ აკმაყოფილებს მკითხველის გაზრდილ მოთხოვნილებას, მაგალითად, რას ნიშნავს სკრიქონი:

ოცი წლის ილა
ოქტომბრის კბილა?

სანდრო ეული: (წამოვარდება) რით არის ილა ირაზე ნაკლები? ილა და ირა მონათესავე სახელებია.

პირველი ხმა ადგილიდან: რა ამბავია, ნეტავ,
რა მოხდა?

მეორე ხმა: უეჭველია, აქ რაღაც მოხდა.

მესამე ხმა: ამ ლაყობაში სულიც ამომხდა.

* * *

ბიჭი ვარ და... ნაძალადევისა,
ხელში მაქვს დანა, ძალა დევისა!

* * *

ვისაც სახელად ჰქვია ბორისა,²⁷⁴
სახე და განიც უგავს ღორისას...

* * *

მიდი კარლოსას,¹³¹ ნახევი გრიშა,²
ვიქტორთან⁴⁸ აწყობს კარგს ვიგრიშად.
უთხარ: „ლექსებს სწერთ, так-с... вы и Гриша?“

კარლო კალაძე და ვიქტორ გაბისკირია

სიმღერა გოგიავაზე⁶²

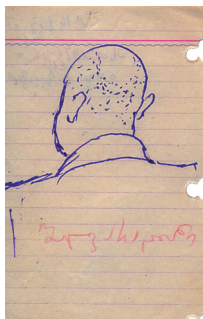
ფუნაგორია მიზღს იწვევს მასში,
თუმც თვით ფუნაა ნასათუთარი.
ამაყოფს იმით, რომ ფუნის ბღვაში
ჰყავს ხომალდები მას საკუთარი.
შეჰქმნის რაღაცას, ეს მტკიცედ სჯერა...
სჯერა – წარმოშვას ფუნამ ყვაფილი.
იქცეს ცისფერი ვირის [ბღაფილად] სიმღერად
ხმაჩახლეჩილი კლიმის ბღაფილი.
ამის თავდები არის სულაფა,²²⁸
ფუნის მეხოტბე და მეგობარი.
ნეგავ, ვიცოდე – საშა სულაფამ
რად ჩაიდინა საქმე ამგვარი?
წვერავას²⁸⁵ კლიმი ნიჭს ეხვეწება
თან ვნებიანად ჰკოცნის გავაზე.
რა ვქნათ, რომ ასე უცბად მთავრდება
სიმღერა – თქმული გოგიავაზე!

* * *

არც ბალზაკი²⁸ წამიკითხავს და დიდი ჰომერიც³¹⁵
კი...
დაგრაბახობს ვაჟკაცურად იაკინთე ჰომერიკი.¹⁵⁷

შალვა რადიანზე²⁰⁶ და ქეთო ირემაძეზე¹²⁴

ქმარი წერს სულ მკვდრებზე...
ცოლი თარგმნის დიდროს.⁹¹
ფეხბურთზე და ცირკზე
აბანდებენ დიდ დროს.

შალვა რადიანი

* * *

სხვისი დარდი რომ იმღერო, გაიბერო უნდა
მიგომ?
ბაირონის²⁵ სოლიგერო და პუშკინის²⁰³ პარაზიტო.
ჩემი ცოლი ვერ გახდება, რა გინდ ბალადები
სწერო.
ქაკის²⁷ ტრაკში გამოხმები, საცოდავი ძაღლის
მძღნერო!⁵³

* * *

რაჟღენმა⁵⁹ თქვა: გამგეობას მეცილები,
დემეგრაძე?⁹⁰
გვიან მივხვდი, თორემ დღემდის ასჯერ უნდა
დემეგრაწე!

* * *

შეიყარნენ წიგნის წინ
მკითხველი და ვაკელი.¹⁰³
მკითხველმა თქვა: თუმცა წიგნს
კითხვა არ ღაფაკელი,
მაინც უნდა გავუწყოთ
ლექსების სიაუგე,
ან შიგ არაფერია,
ან მე ვერა გავუგე!

იონა ვაკელი

მონადირე

„სად არის იხვი?!“ – შესძახა სანდრომ,¹⁰²
ნადირობისას ლურჯ გბის ნაპირას.
იქვე ჩამოჯდა ის უსაზანდრო,
ლექსის დაწერა მან დააპირა.
იხვნი და ჯიხვნი აფრინდნენ ამ დროს
(ალიო¹⁷¹ არის მოწამე ამის).
მაშინ თავმბარი დაეცა სანდროს
და ჩაუვარდა გბაში კალამი.

* * *

ლადო¹⁶ იცყვის:

ვის აამღერებს თქვენი ჟურნალი, ეს „თაობაა“²⁷¹
თუ უთაობა?
მაგას აკლია ფრიდონის ცეცხლი და ტარიელის
გამბეღაობა.
ლექსებს არჩევს კაჭახიძე,¹³⁸ პროზას არჩევს
სპორტსმენი.
ნიკა,⁶ ეთერ,²⁹⁷ აბაშიძე³ სხელან როგორც
მოწმენი...
და ალეკო შენგელია²⁶² გვერდზე უბით მოწყენით.

გრიშა² ამბობს:

ყველა ვთარგმნე, ვინც ქე ვიცო...
ახლა ღამრჩა – მიცკევიჩი.¹⁷⁷

* * *

ჩემო მიქელ,²⁰² შენ რა გინდა ლიტერატურაშია?
წადი, მიქელ, იმუშავე კომენდატურაშია.
მიქელ მილიჩ, შგო ვამ ნადა ვლიტერატურე?
პოჩემუ ნე რაბოტაემ ვკომენდატურე?

ლადო¹⁶ – დიმიტრისადმი³⁶

„თაობაში“²⁷¹ ლექსის გემო ერთხელაც არ
გამასინჯეს...
საქართველოს თუ ვუნდივარ, რაღა უნდა
აბაშიძეს?³
გამახელეს, ბენაშვილო,³⁶ გამაცოფეს, გამაგიჟეს,
რითმა ველარ მოვიგონე, ვხმარობ შალვა
აფაქიძეს.¹⁹
ეს წერილი, რუსთაველის პროსპექტიდან
მონაბერი,
მოვა შენთან თავდახრილი, ისე – როგორც მონა
ბერი;
იგყვის: თვალებს ბენაშვილის კიდევე უნდა
დავენახო,
პოეტებო, მომღერლებო, სახლო, ეზოვ და ვენახო!
მერე წუთით გაღირევა, ეგონება თავი
სგამბოლს...
შევიშლები და კაცს მოვკლავ, ახლა რომ არ
დავისგამბო.

26/XII-38

* * *

სანდრო²⁵⁶ მის, „კრწანისს“ ჰკითხულობს,
არტისგობს, ისმის ბოლება.
აღარ ათავეებს... გაგიჟდა, –
დამსწრეთა გული ღონდება.
დაამთავრა და... კრიტიკოსთ
შექნეს მიღება-მოღება.
გამოუცვალეს სახელი,
დარჩა – „ირაკლის გოდება“.

1942 წ., თებერვალი

* * *

სანდრო შანშიაშვილი

დიდო ლადო სირბილაძე,²²⁴
ამ მწერალთა სახლის ხვითო.
მე რომ მმართვეს, იმ ფულიდან
გთხოვ – ღღეს არა დამიქვითო!

* * *

ლიტონდი¹⁵⁹ მოწყენილია,
ისმის ჩოთქების რაკრაკი.
ვით აკაკი²⁸³ და ილია,²⁸⁹
ზის ილია და აკაკი.*

ერთი ხეცურული

ლადოს,²⁹ მირზას,⁵⁷ გაბრიელს...³⁰³

იდიდოს კავკასიონი, მწყალობენ მთიულ ვაჟები...
თქვენი სიგყვები მივიღე, დათლილი, როგორც
კაჟები,
ისე მოვიდა იალგას, არ მოუთხოვავთ საშვები.
(თუ სადღეგრძელოც შემისვათ, არ დაივიწყოთ
ხაშვები).
თქვენ სამ მადლობა, ბიჭებო, მოგონებისთვის
თბილისთვის,
ერთი წერილიც არვისგან ჯერ არ მომსვლია
თბილისით.
რის ეშინიათ, არ ვიცი, რაგომა სდუმან, ვინ იცის?

* ილო მოსაშვილი¹⁸³ და აკაკი სირაძე.²²³

არც ჭლექითა ვარ სნეული, არც მუნით, არც
სიფილისით.
ცხრა თაბახ წერილს თუ წერენ, ჩემ საქმეს აგი
არ შველის,
ერთი პაგარა წერილი სად არის აგიაშვილის?⁶
მაგი რომ წერად ღაჯდება, თითქოს კუჭი აქვს
აშლილი...
(აქ დიდებული რითმაა – ჩაჩიბაია არჩილი²⁶⁷).
ლადო, მივიღე წერილი რითმებში
გადახლართულად.
მუდამ მიკვირდა, როგორ სწერ ასე „ლამაზად“
თათრულად!
ასე როგორ სდგამ ასოებს უცხო რამ
მრავალსართულად?
ყოჩაღ, მე ვფიქრობ, არა ღირს ლექსების წერა
ქართულად.
ნუ გეწყინება, გაგაო,²⁹ ჩემი ხუმრობა კაცური.
ბევრ გავაგანე ხუმრობას სიყორულ გულში
ნაწური.
ბევრმა გამიგო კეთილად, ბევრმა მიწოდა
მაცდური,
ვერ მოვიშორე აქამდე ეს ჭირი ახალგაზრდული.

შოთამ²¹⁰ როგორ სთქვა? არ მახსოვს (ვიცი,
იგყოლა ჯეროვანს):
სჯობსო, მგონია, სიკვდილი სიცოცხლეს
არსახელოვანს;
მაგრამ შოთაის ნათქვამი ჯერ არ ეხება
გელოვანს.⁵⁷
ჰო და ეძებდეს ზამთრისთვის ის პალგოს
ორსახელოვანს.
მე შენ გეცყვი და, პალგოსთვის ხუთასი მეგრი არ
ეყოს...
მეგრო-ნახევარს იშოვნის, უცილოს და უჩარექოს.
მაგას რა უჭირს, აილოს – ნარკომმესგპრომში¹⁸⁹
დარეკოს,
შენ ის სთქვი, რა ეშველება გაგრილაგებულ
ალეკოს?²⁶²
უნდა იბრძოლოს პალგოსთვის ფრანგულითა და
ლეკურით.
ნეტავ, მანახა პალგოში საჯაიასებრ²¹⁸ შეკრული,
რელაქციაში გვიჩვენოს ძველი მიმოხვრა მეგრული,
ზურგზე ეწეროს წარწერა: „ამხანაგებო,
ნე კურიგ!“
გაბრიელ,³⁰³ ისევ ხომა გაქვ სიღინჯე
მცირე-მევესური,

გადასაწერად თუ გაძლევს მოთხრობებს
ძმად-ხევსური?²⁹

შენ იცი, ხვეის ოსტატო, სად გამოაბა ხვეს ყური,
შენს შაირს შემონატროლეს ძველი შაირი
მესხური –

შენა მწერ: იალგაშია თუ გავიჩინე წაწალი...
თქვენ ჩემზე ეშმაკები ხართ, თქვენ არ დადიხართ
ცალ-ცალი.

გოგონებს გამოესკენებით, როგორც ბოჩოლებს
ბაწარი...

სად შემოძლია, გეთაყვა, გაბო, მაგდენი წანწალი!
სხვა კი, ვინ იცის, გოგონებს ამ დროს რა რიგად
ნატრულობს...

ვინმე კაბიან ორფეხას, ვინმე სამგლე და საგუროს.
ლამით ისიმბრებს ლამაზებს, განა უშნოზე
ხალგურობს,

ჩემი არ გჯერათ? ჰკითხევით ნიკას⁶ და
ასტვაცატგუროვს.¹⁸

მე ნიკას ჯავრი გამომყვა, ვერ მიშოვნია
მკურნალი.

ვერ ავურჩიე საცოლე, სანამ კიდევ აქვს უნარი...
მაგი უცოლოდ დარჩება, საცოლე გაუხუნარი,
მანამდე ასი ნომერი გამოვა ჩვენი ჟურნალი.²⁷¹

ყირიმში გადმოხვეწილმან დაეწერე ეს უსტარი.
დავჯე და რითმებს ვაწებებ, ვით მეკალოშე
კუსტარი.

სემმანს¹⁰¹ ვინატრი, სადაც მაქვს რითმები
მინასუსტარი,

ჩემთვის ებოდოს რითმაი – ჰო, მაგალითად:
„კუს ტარი“.

ეჰ, დავიღალე, ბიჭებო, სრულდება სამი საათი...
სანამდე ვწერო, არა ვარ რუსთაველი²¹⁰ ან
საადი.²¹²

...

ჩამთვლიმა, მთხოვენ თვალები: ლოგინისაკენ
წა, ადი!

ახლა დამგოვეთ მშვიდობით, დაბრუნებამდე
მომემვით.

ჩემი მდაბალი სალამი ჩვენს პოეტებსა
ნონემვილს.¹⁹⁴

სალამი ყველა „პაპკიანს“, ლექსები უღევთ
რომელშიც,

მათი გაძლების უნარი ცოცხალა დარჩა ხონელში.

ირაკლი³

1938წ., 3/XII, დამე, იალგა

* * *

Мы готовы побожиться
И уверить всех навек,
Что Ираклий Абашидзе³
Нехороший человек.

А. Копштеин¹⁴⁹

ირაკლი აბაშიძე

„ქობ“ ყვ. ზ. შიხიძე

ირაკლი აბაშიძეს³

საკრიმე ხარ, სამოსკოვე, სახონე თუ საიალგე,
უნდა ჩანდეს, ერეკლეჯან, თბილისში რომ
გაიარდე.
თორემ ისე ისიანიც¹²⁵ ქე წავიდა მოსკოვისკენ...
ქე წავიდა, ქე ჩამოვა, როგორც იყო, ისევ ისე...
ეს საერთოდ, სხვათა შორის (იგყვი, რომ არ
გამოდისო).
მაგრამ გწამდეს: ეს ბარათი არ იქნება
საბოლდო.

„საბოლოოს“ იმერეთში უმლერიან ბაგონებსა,
ბაგონობა აგაშოროს ღმერთმა, ღაგვვას
მარგო ლექსად.
მოუთხე „ჩვენს თაობას“²⁷¹ და სასახლის ბაგონებსა.
მარგიანი¹⁶⁸ კი არა ვარ, სალაქუცო გითხრა რამე,
მხოლოდ იგი მენანება, ქეიფი რომ ჩაგიშხამე.
მაგრამ მჯერა, თუ მეწვევი, ღვინოს ჩაფით
დაგისხამენ,
არ დალევ და... დარღიმანდთა ოჯახიდან
გაგრისხავენ.
რადიანი²⁰⁶ კი არა ვარ, ხან ეს არი, ხან ის არი.
მისი ლურჯი კაბინეტი თურმე ერთი ხანის¹¹ არი.
ხან კალამი უკავია, მაგ საცოდავს, ხან ისარი;
ისევ ჰბეჭდვენ წერილებსა ქალნი არამხანისანი.
„თაობაში“ ვერ მოვდივარ, ნიკასაგან⁶ გაგიგია.
ჩემი ლექსი და უსტარი ფიანღაზად გაგიგია.
მაღე მოვალ და კარები ჩემთვის თუ არ გაგიღია,
სულ დავლექვავ, რაც მწერალთა სასახლეში
აგიგიათ.
ნონემვილი¹⁹⁴ კი არა ვარ, – ფული დასტად ამიღია...
(არაფერი უჭამია, საწყალობელს, სამი ღღეა),
არც ქაკი²⁷ ვარ, არავისგან ავანსი არ წამიღია.
ვაქკაცი ვარ, დამილექვავს, თუ კი სადმე
დამირცყია.

ჰო და, ასე, შენც უთხარი ნიკას, ეთერს²⁹⁷ და
ერემას,¹⁸
თუ მოვიდა, დაიმალოთ, თორემ ყველას
დაგერევათ.
ყველასათვის ეს შაირი გარიყული,
ახლა უნდა ღავისვენო, მეც მჭირდება „კანიკული“.

მინაწერი:

ლექსაობა დაგიწუნე, გაგაბრაზე – გაგეგება,
თორემ სხვაგან: ხალხში, ძმებში მიმღერია
შენი ქება.
პოეტი ხარ ჯეროვანი, ვით გაკაღრო განქიქება,
მე მგონია, უნდა მოხდეს, ირა, ჩვენი შერიგება.

ლადო ასათიანი¹⁶

1939 წ., 4 იანვარი, გფილისი

ირაკლის³

შენ ხალგურშიკოთა იყავ გენია...
და ეს ხალგურა ახლაც თანა გღევს.
ახლა, როდესაც ასე წრფელია
გზა პოლუსამდე და ხასანამდე...

იაკობ ბალახაშვილს²⁷ – მკვლევარს და ფუნაგორისგს

ფუნაგორია სტილია ამომავალი კლასისა,
ბევრის პერანგი შელება, ბევრი მწერალი გასრისა.
შენ გაგიმარჯოს, ჟაკუნა,²⁷ შენ [მაგლი რო]
მთავე ხარ კასისა,
მომხვეჭი, მომპოებელი ფულისა ბევრ ათასისა.
შენა ხარ, ჩემო ჟაკუნა, პატარა მაგარებელი,
ფოსტა ხარ, ფუნაგორიის კარდაკარ
დამგარებელი.
შენა ხარ ჩვენი გამრყენელი და ჩვენი
გამგვინებელი,
საწყალი ფუნაგორისგის შენა ხარ დამგირებელი.
მე შენ დაგარქმევ, ჟაკუნა, ლიგერატურულ
კუხნის ქურდს,
და ჩემის ხელით დაგხურავ გამსახურდიას⁴⁹
ბუხრის ქუდს.
მაინც რა არის ამ წელში ამდენი საშინელება,
მიწის ძვრა, დიდი წვიმები,¹¹⁸ სიცხისგან
გასულელება,
კოლა ჩაჩავას²⁶⁶ „სონეტი“, ვიქტორ გოლცევის⁷⁰
სტუმრობა,

და ახლა კიდევ „ნიანგში“¹⁹¹ გრიგოლ ცეცხლადის²⁷⁷
ხუმრობა.

ფინთია წუთისოფელი, თუ ჩაგაფრინდა
ფანჩარში...

რ. მარგიანის¹⁶⁸ არ იყოს, გაეკიდება მაშაშვილს,¹⁷¹
რომ აისახოს სვანეთი მინიატურულ [პოემაში]
ფორმაში

და დადგეს ღიდი პოეტი,¹⁷¹ როგორც უშბა და
გორვაში.

შენ იცი, ერთმა უგნურმა თავი რო გაიმეგინგა,
საქმე რა არა ჰქონდა რა, იმდენი იხტუნ-იგლინკა,
რომ საკუთარი მარჯვენა საკუთარ მძღნერში
იგიკა, –

ამას მაგონებს გიორგი ნატროიშვილის¹⁹⁰
კრიტიკა.

ნატროიშვილი ნატრობს ხშირად,
რომ არ ღარჩეს ნატროიშვილად.

თავი გაირადიანოს,²⁰⁶

ანდა გაიროდიონოს.

ქორქია²⁴⁹ თუ ქაფქარაძე,²⁴³

სულ ერთია: კვალს არ აჩენს.

ჰო, მართლა, ჟაკო-ჟაკუნა, თუ იცნობ, როგორც
ასეთსა,

იმ სახელგამის²¹⁶ აფერისგს, იმ ვილაც
კაკუშაძესა,¹²⁷
რა გვიქნა იმ შობელძალმა, როგორ ჩაგვაგლო
ენაში,
სხვებმა, თუ გინდა, მიქარეს, რაღას ერჩოდნენ
ბენაშვილს?³⁶
იმ კაკუშაძეს ჰქონია ტექრელაქტორის წოდება.
საწყალი შ. დემეტრაძე⁹⁰ – მოდი, ნუ შეგეცოდება...
მივიღე შენი თხზულება ნაქარგი, ნაკობგავები,
გამზირბე მომისმენია შენგან მაგ წიგნის თავები.
შენ სხვას აღიღებ, ჟაკუნა, შენს თავს კი აყრო
ქვიშასა,
შენ იცი, შენი ქოჩორი რომ ენაგრება გრიშასა?²
კიდეუ მოგწერდი ბევრ რამეს, მაგრამ შიში მაქვს
ღალაგის,
სწრაფია ფუნაგორია, ხელიდან ხელში გადადის.
აკანონებს და ანმგვიცებს ლიგერაგურულ
სინიდისს,
ქინი სჭირს მწერლუკანების⁴⁹ მონიკელებულ
ცილინდრის.

ღაღო ასათიანი¹⁶

1940 წ., 10-VIII, აბასთუმანი

პასუხი ლადო ასათიანს¹⁶

შენგან ყოველ წუთს ბარათს და ფუნაგორიას
ველოდი.
იყო დრო, წერდი საგირებს, გავრცელებაში
გშველოდი.
რად ღაივიწყე ვანიჩქა,²⁸⁸ გორგაძე⁷² ჭკუით
მელოგი?
„ანარეკლს“⁵⁰ ხომ არ ჰკითხულობ, ხომ არ
გაერთე „ლელოთი“?²⁹¹
აქ საშინელი სიცხეა, ბორჯომშია ისევ შალვა²⁰⁶...
ქავექარაძეს²⁴³ და ცირულის²⁸¹ გაუმჟღავნდათ
შორით მალვა.
მოსაშვილი¹⁸³ სოფელშია, ღუმით ღესავს ვაქას¹⁰⁴
გორდას,
შალიკუნა დემეტრაძე⁹⁰ დირექტორად
[წამოსკუპდა] წამოგორდა.
ალ. ადამია⁸ დაბრუნდა, ჩამოხსნა ჭორის გუდაო,
თუმც ვერ დაწერა პოემა, ამბავი ვერ მოგუდაო.
„მაგრამ ჩავასხით“, – სთქვა შალვამ, – „კინაღამ
გაიგუდაო“.
ინგოროყვამ¹²³ განაცხადა: „მოვიკვლიე
არგუმენტი,

შავლე ინგოროყვა

ვერ დამირღვევს ტრ. რუხაძე,²¹¹ კეკელიძე¹⁴¹
ცოდნით მეტი,
ვერც კაკო გაწერელია,⁵⁵ ცხრა წელს რომ არქივს
დაჯდესა...
„ჯანგარი“, „დავით სასუნცი“ – ვამბობ –
ეკუთვნის რაქდენსა“.⁵⁹
კეშელავა¹⁴² გოსკინპრომში⁷⁴ კონსულტაციებს,
სცენარისტობს.
ქველი ირა აბაშიძე³ მგერ-მოყვარეს აღარ ინდობს.

თამარ ფოფხაძე²⁴¹ კვლავ დადის ალ. ჭეიშვილის²⁹¹
პოზაში,
ხაშმის და ფინთის სუნი ღვას, ვით ქუთათელის²⁵⁰
პროზაში.
შენი წასვლა გულს გვაკლია, წვიმაა თუ დღე
მზიანი,
გუმინ ბრიჩკით სვანეთიდან ჩამოსკიგლდა
მარგიანი.¹⁶⁸
ჩვენ იმწამსვე გავეშურეთ ნოვი ტფილისის
კრიმასა,¹⁹³
აქ ახალ ამბად ეს არის, თმები ამოდის გრიმასა.²

მგოსანი მგოსნად დარჩება,
ქლესა ირაკლი³ ქლესადა.
კავშირში წევრად მიგიღეს,
პასუხს მოველი ლექსადა.

მინაწერი:

შენმა ახალმა საგირამ ბევრს თავში ჩაუკაკუნა.
მოსკოვში აეროპლანით გაფრინდა გაწო კაკუნა,⁵⁵
შენს ჯანმრთელობას, ჩქარ ნახვას ბახუსს ვსთხოვ
ქაკო-ქაკუნა.²⁷

1940 წ., 25-VIII, თბილისი

* * *

მაგილდამ ტრაკით გალახა შვილი.
აგირდა ჟაკი ბალახაშვილი.²⁷

ვ. ტალახაძეს²³³ – ტალახში მოსვრილს

თუმცა ამ შენს გვარს ლაფის სუნი სდის,
მასში შევიცან სიბრძნე ქართველთა,
ჩანს, გულთმისანი ყოფილა კაცი,
ვინც შენს წინაპარს ამ გვარს აძლევდა.
სიბრძნეს სიგიჟედ, სიგიჟეს სიბრძნედ
აღვილად ვაქცევთ, ისე მარდი ვართ.
ზოგი სიბრძნეს ხდის და ზოგიც – აბსურდს
კატეგორიულ იმპერატივად.
ამ იურისგმან კალმით დალეწა
აღმაშენებლის⁸³ ყველა გაძარი,
თამარის¹¹⁵ კოშკი, ერეკლეს¹⁰⁰ ხმალი,
ერის დვაწლი და ნაამაგარი.
სახელმწიფოსთან გამართა ერთმა
უჩინარივით ბრძოლა მედგარი.
და ლამანჩელი რაინდის¹⁵² შუბით
შელეწა ქართლის მეფის ბეგთარი.

თქვა: „ის ჭორია“ და ისგორია
ფიცხლავ შეცვალა, მას ის არ სჯერა,
ისგორიკოსმა დაჰკრა წერაქვი
და გააუქმა, რაც ვერ ასწერა.
არ ჰგავს ჯაფახელ ჯაფახიშვილებს,
მხლალ ევროპიელთ ნათელთმიანებს,
ღონკიხოგსა¹⁵² და უძლეველს
ის თავისთავში აერთებს.
ო, ცალახაძე, ამ ამრებისთვის
გევის¹¹² გრძელ ყურებს ჯილდოდ გიბოძებს.
ერწმუნეთ მხოლოდ მელნით დაწერილს,
ქვები რად უნდათ ისგორიკოსებს.
და შენ ამისთვის, მხოლოდ ამისთვის,
თუნდ ყოფილიყავ შენ თავად ღმერთი, –
ძეგლს აგიგებდით ცალახისაგან
და ცალახ ამრებს ზედ დავაწერდით.
ჯერ კი ამგკიცე შენი აბსურდი,
ვიდრე შენს სიცილს ბაგე მფარველობს.
უღირსი შვილი ბევრი ყოლია
მრავალწამებულ ჩვენს საქართველოს.

1956 წ.

* * *

ჰე, ღოღაშვილო რუსიკო,⁹⁴
რად დადიხარ უტრუსიკო.
ბიჭები სულ კუღში დაგდევეს:
ლადო,²²⁴ მიხა,¹¹³ უტუ,²¹⁸ სიკო.²³⁸
ვით გაუძლებ ამდენ ქაქუნს,
გასცვეთს ქვასაც კუტუ, ციკო.

* * *

ისე, ვით სულაკაური,²²⁹
თუ ხარ გიგლასთან³⁰² ხუხვაში,
როს წაიკითხავ ხუხაშვილს,³⁰²
და, მით უმეტეს, თუ ხარ შიგ,
თუ ფეხსალაგი ვერ ნახო,
შიგ შეუძახე – ბუხარში!

არჩილ სულაკაური

შალვა დადიანს⁸¹

გენაცვალე „კაკალ გულში“,
„ნაპერწკლიდან“ გაჩენილში.

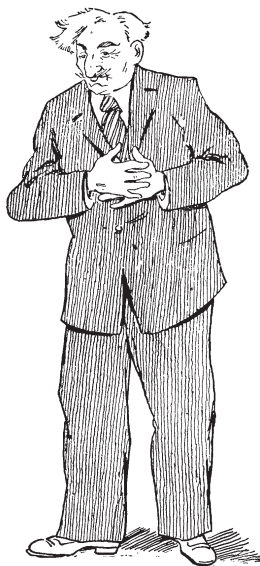
ჩვენი შალვა დადიანი,
გვარით დიდი გვარიანი,
კალმით არის მაღლიანი
და შრომით ბარაქიანი,
ჭამასმაში მაღლიანი,
თვალგანადად შნოიანი,
ხნოვანი და არც ხნოვანი,
სწყალობს ცირა – ბანოვანი.
ბრგე ვაჟკაცი – გულოვანი,
ვერ ამაგრებს გალაგანი,
შორს დასტოვა „პრასიანი“,
გახდა მწერალ-ფალავანი.

დაშვრა რაზომ ამოდენი,
დაშვენდება მას ორდენი
(გაიხარებს აპოლონი).

აპ. წულაძე²⁸⁷

1939 წ., 31 იანვარი, თბილისი

შალვა დადიანი

* * *

კიკაცომ¹⁹⁰ დაიკიკაცა,
გარს შემოერტყნენ შვილები, –
არ იყვნენ მისი შვილები, –
არც მისი შვილიშვილები, –
ანა¹²⁸ რომ ჩამოიკითხა,
სულ გულს იცემდა დანასა, –
ხან შატბერაშვილს²⁵⁸ წყალობდა,
ხან – კალანდაძე ანასა...
ბოლოს კვლავ ზურგი აქციათ,
აღბათ, ვერ მიყვნენ ხანასა,
ისევ შალიკო²⁰⁶ მოსძებნა,
გაჰკნაჭა, გაალამამა...
კიკაცომ დაიკიკაცა,
ჩანს, ვიღაც მგოსნად ჩარიცხა,
მოსდევენ სგამბის ბიჭები –
იერემია¹⁸ და ვანიჩქა.²⁸⁸
მესგამბეს ლუდი დაუსხით,
ლაშები გაუქონია, –
ლოინქაშვილის⁹⁷ გაფსმული
პოლგავის ლუდი ჰგონია.

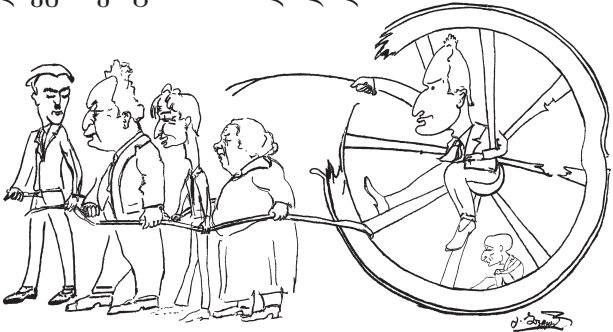
არლუთი არლუთი არი,
კიკაცომ გაგვიარლუნა...
ბიჭებო, ვირის პიგნაი
სომ არ გახდება გარხუნა?!

იოსების¹⁸⁴ გოდება

„ჩვენს თაობასა“²⁷¹ ვეძებდი,
ვერ ვნახე, დაკარგულიყო...
გულამოსკვნილი ვსტიროდი,
სადა ხარ, ჩვენო სულიკო?
ვკითხავდი ოთახს ცარიელს,
მგვერით რომ ავსებულიყო,
ან რედაქტორი სად არის,
ან ნიკა⁶ მისი სულიკო?
მაგრამ პასუხი არ მომცა,
ოთახიც გაბუტულიყო...
ნეგაჟი გამაგებინა:
სადა ხარ, ჩვენო სულიკო?

* * *

„მნათობში“¹⁸¹ ბჭობა გამართა
ოცდაერთს ირა აბაშიმა.³
ლამაზი სიგყვით ილომა,¹⁸³
ვით თევზი, გაათამაშა.
ზოგს ნერწყვი გადააყლაპა,
ზოგს თვალნი აუციმციმა.
უეცრად ხალხს გააჩუმა
დ. შენგელაიას²⁶⁰ სიცილმა.
ამ ღროს გამოჩნდა დოდო¹³ და
სიმაღლით ყველა დაჩრდილა.
დოდოსთან ირ. აბაშიძეც³
გადიქცა სერგოს¹⁴⁶ აჩრდილად.

ვალერიან დოლიძე, ალექსანდრე კუპრაშვილი, ემილიან აფხაიძე,
ნატალია ჯავახიშვილი, დიმიტრი ალექსიძე, სერგო კლდიაშვილი

* * *

თმა ორი ღერი კვლავ შერჩა
ჭალარა თავის ქალაბე.
მაგრამ მამია⁹⁸ არ არის,
ის გახლავთ კარლო კალაბე.¹³¹

* * *

აწ სურვილი აგისრულდა, შვილო,
ნუ შეარცხვენ მამის ულვაშს, შვილო,
უკვე მწერალი ხარ, ამისულაშვილო.¹²

შალვა ამისულაშვილი

* * *

ვინღა ანდობდა მამის ულვაშს შვილს?
ეს აწ უხებდა ამისულაშვილს!¹²

გასაგებ ენაზე – ჩიქოვანისეული²⁷³ ჩიქორთული

მთვარე, ვით თორნე, ღაითარნება,
ქათქათა თავით, ქუთუთო ფართო.
თარო თარივით ქართას ფერდება...
ურართუ თვაურს ორთას ამართავს...

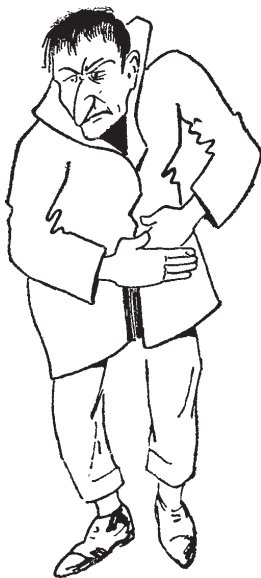
* * *

კიდევ ჩიქო-„ვანური“.²⁷³

ქაკისგების სიმღერა

აბა, რით გაგახარო,
სადილად ვჭამთ მაკარონს...
ლუდის მეტი არაფერი
პირზე არ გამაკაროთ...

ჩემო ლექსო, იქუხე,
ბრინჯაობე მაგარო...
გახდი გრძნობის გვირაბი,
ანდა ფიქრთა მალარო!..

სიმონ ჩიქოვანი

ნიკას⁶

დაჯდა ორი მდივნის სკამზე*
ტელეფონი ისე ცელქობს, –
მოიშალა მის ქინაზე
და ბორძიკობს, ვით ალეკო...²⁶²
სიცხის ბუღით და განგაშით
გულით სწუხს და სულით კვნესის...
კვალად არის ტყვეობაში
ის და მისი „სერვანტესი“...²²⁰

1940 წ.

* * *

**ერთხელ, 1940 წლის ერთ მაფხულს, რებო მარგიანმა¹⁶⁸
და გიორგი შატბერაშვილმა²⁵⁸ ლექსად მისწერეს ლაღო
სირბილაძეს:²²⁴**

იცო, ლაღო?

ეს ამბავი რომ გაიგო, არ გეყოფა სიცილაღო.
რა იქნება, სალაროდან ჰონორარი გვიწილაღო?
რომ ეს ფული რესტორანში იქცეს შემწვარ
წიწილაღო.

შემოვეუსხდეთ, ცივი ღვინით ყელი

ჩავეჭინჭილაღოთ.

* „მნათობისა“¹⁸¹ და „ჩვენი თაობის“²⁷¹ რედაქციაში.

ნაწყევტი წერილიდან

...სიმონ ჩიქვანს²⁷³ კბილები აქვს
ჩასაჯენი, სარემონტო...
წინა – ყველა დაუძვრია,
სხვებს ჩაამტვრევს, ალბათ, ბონდო...¹⁴²

დღევანდლამდის ვერ შევიტყუეთ:
რგანშია თუ გაგრაშია
(თმები რომ აქვს ულრანი ტყე)
ჩვენი გრიშა აბაშია?²

ლექსო⁷¹ მოხსნეს ლექსთამჩენი
მთების დიდი მეგობარი...
ისეთია, როგორც რემოს¹⁶⁸
დევეთგერის ნასახლარი.

აღიოშა, ჩვენი კოკი,²¹⁸
ორი დღეა – ჩამოვიდა,
სიმღერები ორი კოკით
მოიგანა შამშოვიდან.

ყელღერია ვოლდემარი⁹
ხაგავს „უცნობ ქალის პორტრეტს“.
მრავალ მწერალს ამ რომანით
უსათუოდ გააკოტრებს.

ასათიანს¹⁶ აბასთუმანს
ყოფნა მეგად მოეწყინა,
ცოლი გზავნის ათას თუმანს,
ლადო მაინც ქუხს და გმინავს.

აქ რითმების ძებნის ღროა,
ძვირად ფასობს კარგი ლექსი,
აღარავის აღარ მოაქვს:
არც ალიოს,¹⁷¹ არც ალექსის.⁷¹

მწერლები თუმც გვეყვანან ოხრად
(სამი არის კონსტანტილე),^{49, 162, 295}
ზოგი მის და მხოლოდ ოხრავს,
დანარჩენი ჰხოცავს ტილებს....

1940 წ., 20-VIII

ლადო ავალიანი

* * *

ერთი პროექტით იწონებდა თავს ქუთაისი...
ისიც წავიდა მეოცნებე და ნაღვლიანი.
ცნობილი ლექსით და ქართული სიღარბაისლით
წავიდა ჩვენგან ჩვენი ლაღო ასათიანი!¹⁶

მ. კ.

* * *

არ ვარ პროექტი, არც – ლიგფონდელი.¹⁵⁹
გამოვეკრეგინდი, როგორც რონდელი,²⁰⁹
მიგომ არ მომცეს, ალბათ, ორდერი...
არ ვარ პროექტი, არც – ლიგფონდელი!

არ გამოვიდა „ჩვენი თაობა“,²⁷¹
თუმცა ღაღუწყე ნიკას⁶ დაობა.
მკლავს სახელგამის²¹⁶ მე უთაობა,
არ გამოვიდა „ჩვენი თაობა“.

მაშინ, რაც უთხრა ლექსომ⁷¹ კალესა,⁴⁴
ახლა მე თქვენთვის ისევ გავლექსავ.
მას შემდეგ ყველას ეს აწვალეფსა,
მაშინ რაც უთხრა ლექსომ კალესა!

„მნათობში“¹⁸¹ მარტო ქუთათელია...²⁵⁰
ამბობს: „აქ ყოფნა, კუგა, ძნელია!“
მეთხე ნომერს ხუთად ელიან.
„მნათობში“ მარტო ქუთათელია...

სად ჩვენი რეზო¹⁶⁸ და სად აკაკი,²²³
ამაზე არის დღეს ლაპარაკი...
ყველას ჰგონია იგავ-არაკი,
სად ჩვენი რეზო და სად აკაკი?

1940 წ., აგვისტო

გრიგოლ რობაქიძე, ტიცინ ტაბიძე,
მიხეილ ჯაფარიშვილი, სილოვან თოდრია,
ბართონ ბიბინიშვილი სახელგამთან

საყვედური

ვარ მაშაშვილი,¹⁷¹ ვგუგუნებ,
სახელიც მქვიან ალიო.
„მნათობს“¹⁸¹ ვანათებ, გამოვეც
მხოლოდღა ერთი ცალიო.

თუ იგვიანებს „მნათობი“,
არ არის ჩემი ბრალიო.
მაგინებთ, მიზეზს არ ეძებთ,
სად არის სამართალიო?

ხუთი ნომერი გამოვეც
და არა ერთი ცალიო.
ვინც ერთის მეტი ვერ ნახა,
იმას დაუდგეს თვალიო.

* * *

სურს, რედაქტორი, პოლიოს⁴ –
მთარგმნელად ჩაიყოლიოს.

*

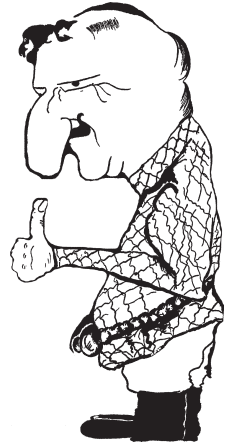
გ. კალანდაძე¹²⁹ სვინდისიანი
მოსკოვს წავიდა ვით ისიანი.¹²⁵

გიორგი კალანდაძე

მთავარი მინგრელისა⁸¹

მადლი გამჩენს, რომ ეგნატე¹⁹²
და ილიაც²⁸⁹ იყო ჩვენში.
მათ ნაწერებს ყველას ერთად
რომ შევეყინავ გუმბათებში,
მოგს ამბავად, მოგს რომანად,
მოგს დრამად და მოგსაც კენჭად,
შემდეგ მონგაუს გავუკეთებ,
წარმოგიდგენთ ყველას ერთად.
ნახეთ, დასგკბით, ხე-ხე-ხე-ხე!
ვინ არ იგყვის თქვენში მართალს?
ამ ჩემს ბაქროს¹¹⁰ ერთი შეხეთ,
სრულად არ გავს ილიასას.
ვილაღობე და გუმბათებს
მივაყენე ყველას ჩრდილო, –
სამონგაუო თუა სადმე,
გთხოვთ, დადიანს დაურჩინოთ!

შალვა დადიანი

ჩიმონ სიმოვანი²⁷³

ართი, მართი, ვფიცავ წკურუმს:
დიდი არი კატის ძალა.
მზე ამოვა აღმოსავალს
და დასავალს, ვფიცავ, ჩავა.
და წვიმის დროს მოვა წვიმა,
დაისხმება, როგორც შარდი...
მაშასადამე, სველდებით,
დობორეში თუ არ შადით.

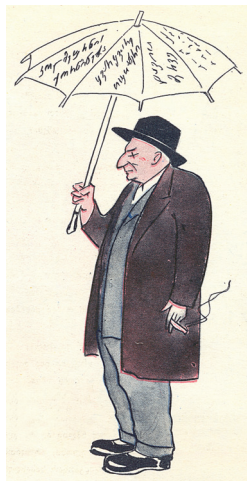
სიმონ ჩიქოვანი

კუმიანს რა გაასწორებს?

შარშან თუ ვერ გაიმარჯვა,
ახალს იტყვის ეს ბამთარი.
და პიესა ღრამგრაკული
მანქანაზე მან⁵⁵ ცხრა ცალი
გადაბეჭდა, დაუგზავნა
აკაკის²³⁷ და ერთიც დოდოს,¹³
ერთი სოხუმს, ერთი თელავს,
ერთი ფოთსა და ერთი ხონს
(დანარჩენი ინახება,
ველისციხე თუ მოითხოვს).

კაკაბ ყვარყვარაძე¹²⁶

პოლიკარპე ყოველდღით
ჩვენ სასახლის ბაღში მჯდარი,
ცას შეჰყურებს და აბოლებს
მუდამ რეჟისორზე მწყრალი.
ერთხელ დასდო ოქროს კვერცი,
შემდეგ აღარ მოიკრუხა.
არ გსმენიათ, მას საჯაროდ
თუთაბერის მსგავსად უთქვამს:
– ღაფწერ, მაგრამ ვინ დამიდგამს?
ვიღას შესწევს ამის ძალი?
პიესებს სწერს ყველა ლენჩი,
ყველა გლახა და აბღალი!
თხოვნა არის: იმათ რიცხვში
არ ჩასწეროთ ჩემი თავი!

პოლიკარპე კაკაბაძე

* * *

ნონეშვილი იოსება¹⁹⁴
წვერულვაშით იმოსება,
პაგონებით დარდიმანლობს,
აუხდა, რაც იოცნება.
მაგრამ ლექსებს რისთვისა სწერს,
ტყვილა რატომ იოსება?..
პაგონებით, გაგონებით,
არც ნიჭით და არც გონებით!

იოსებ ნონეშვილი

ნაწყვეგი პოემიდან

თუ მაღალ პოეგს ეძებდეთ,
მიმართეთ ილო მოსაშვილს.¹⁸³
პოეზიაში ისეა,
როგორც თხა მწვანე ბოსტანში.
მიწას მოჰფინა ფარჩებად
თვისი ლექსების ფურცლები...
მისგან მწერლობას დარჩება
მხოლოდ ჩლიქი და ცურცლები.

იმავე პოემიდან

ილოს,¹⁸³ ვით წყევა, თანა სდევს
ლორთქიფანიძე კონსტანტინ,¹⁶²
ციგნობის, მუხანათობის
და მძ....ის ჭამის ოსტატი.
მან გული ორი ორდენის
ოქროსფერ შუქში შეხვია,
მაგრამ ორდენმა რა უყოს,
თუ თვითონ გული ნეხვია?..

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

იქიდანვე

კალეს⁴⁴ და კოლაუს¹⁸⁷ შორის
თურმე არც ისე შორია,
რადგან ორთავეს მიარჭვეს
მესამე კატეგორია.
იქვეა ჩვენი სოლომან,¹¹⁴
სიმონ,²⁷³ ჩხეიძე ბორია.²⁷⁴
დათიკოს⁵⁴ ჭამა რად უნდა, –
პოეტი განა ღორია?

ბალადა ერთი მოყმისა¹⁵⁶

ნეგავ, სახელად რა ჰქვია, ან სადაური კაცია?
ვერავენ გამოარკვია მისი სახე და ნაცია.
პირში გილიმის, ნამდვილად გველის პერანგი
აღვია.
ქართველს არა ჰგავს ქველობით, ღორმუცელა
და თავნება,
თუმც თავის ძველქართველობით მოგვსპო და
გამოგვაწვინება.
იმას შერება და აკეთებს, რაც კი სურსა და რაც
ნებაგს.
ამბობს, იგია მწერალი, სხვა ერთმანეთის
ქურდია,
მისი საქმე და ხელობა მარტოკა ფართიფურთია.
საიდან შემოგვაჩეჩეს მეორე გამსახურდია?⁴⁹
ფეხისალაგი გახადა უკვე მწერალთა კავშირი,
რად გვჭირდებოდა სახადად მოსვლა, მოხეთქვა
ამ ჭირის?
ტაკიმასხრები გაგვხადა, ჩვენს ბელს ვწყევლით
და დაესტირით.
გვპირდება, მალე გაგვიხსნის კავშირში გოგლას
სკოლასა,
დაჯდება, კარგად აგვიხსნის...

სჯობს, თავმჯდომარე არ გვყავდეს ასეთნაირის
ყოლასა.

მოვიდა, მთლად აურია მწერლობის
დასტურლამალი.

საღლა მოვებნოთ, საღ ვნახოთ ამ უნლო ჭირის
წამალი?

თავიდან ვით მოვიშოროთ თავის ჯარით და
ამალით?

მუბეუმიდან კავშირში გადმოიგანა ბარდელი,
გვაკვირვებს, რაგომ შეგვწირეს გოგლას
მწერალი ამდენი?

რაგომ გახადეს კავშირი გოგლას ოჯახის
არგელი?

ნეგავ, ის კაცი ვინ იყო, გოგლა ეგონა მზიანი?
მწერლებში კაცი არ იყო, რომ არ გვყოლოდა
ზიარი?

მუბეუმს დარჩენილიყო ეს „რედკი“
ეგზემპლარი!

სანდრო ეული¹⁰² ქუთაისში

გრაღედია სამ მოქმედებად

I მოქმედება:

ქუთაისი. თეატრი. ყურადღებიანი აუდიტორია. სცენაზე სანდრო ეული კითხულობს უუუშველებელ ლექსს, რომელშიც დაუსრულებლივ მეორდება სტრიქონი: „დასცხე, დაჰკარი, დასცხე, დაჰკარი!“ კ. კალაძე¹³¹ და გრ. აბაშიძე² (პრეზიდიუმი) მოთმინებით უსმენენ.

II მოქმედება:

ლექსის კითხვა გრძელდება. აუდიტორია სკამებს აჭრაჭუნებს და ერთმანერთს უმწეოდ შესცქერის. გრიშას და კარლოს ჩაეძინათ.

III მოქმედება:

ლექსის კითხვა გრძელდება. აუდიტორია გმინავს: გმინვა გოდებად იქცა. კარლოს და გრიშას გაეღვიძათ. მათ შორის ასეთი ლუეგი იმართება.

გრიშა – (გაოცებით) სანდრო ეული კიდევ აქ არი?

კარლო – (მძვინვარედ) დასცხე, დაჰკარი! დასცხე,
დაჰკარი!

გრიშა – (შეშინებული) სანდრომ აიღო ხელში
ფანქარი!

კარლო – (მედგრად) დასცხე, დაჰკარი! დასცხე,
დაჰკარი!

მაყურებელი – (შვებით) შენს პირს შაქარი! შენს
პირს შაქარი!

სანდრო – (ახალგაღვიძებულივით თვალებს აფეთებს)
ეს რა ხალხია, – ურჩი, მზაკვარი!
(მუცელს და ღიჰს აიგაცებს და გარბის).

ყველანი – (გიჟურის აღგაცებით)
დასცხე, დაჰკარი! დასცხე, დაჰკარი!
(გაში, რომელიც ოვაციებში გადადის).

გრაღელის ბოლო:

მემაგიანესაგან: ასე თავდება ეს გრაღელია...
ეს ხომ რჩეულთა ნაზი ბელია!
ასეთი არის ბრბო – სალახანა:
არ აბულბულებს ყვავის
ბახალას,
ასე თავდება ეს გრაღელია.

///

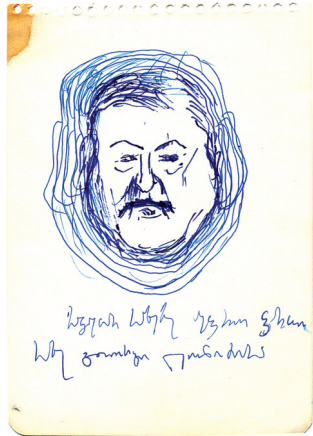
⌋

სანდრო ეული

* * *

გამოიცან – ვინ არის?
ტრეპაჩებში წინ არის!
ძე ნიკოსი.
ძმა სიკოსი.
ქმარი ფეფიკოსი.
მამა თინიკოსი.
მძახალი შალიკოსი.⁶⁰
მძუძე ოსიკოსი.
ფრიად ცინიკოსი.
ეპიკოსი.
აკადემიკოსი.¹⁵⁶

* * *

გიორგი ლეონიძე

ღვინოს ასხამს ლასიკუნა,
სიმონა²⁷³ სვამს კლასიკურად.

* * *

თარგმანებზე გადავედი,
ლექსის წერას მეც ვუკელი,
ასე, ძალაუნებურად,
მეც ქე გავხდი ბეწუკელი⁴¹...

ს. ჩ-ს²⁷³ და ვ. გ-ს⁴⁸ მსგავსება

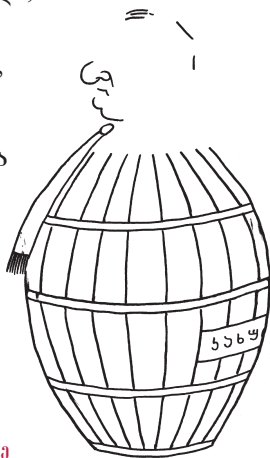
სიმონმა ლექსები ლექსებს ვერ დაამგუანა.
სჭირდება ამიგომ მას იპეკაკუანა
და რადგან რითმებში ის არის კუანა,
ჩამოგავს ამიგომ ჩვენს ფუ-შე-ცუანას.

* * *

ერთი ვარიანტი:

კახელ გლახად დაგოგავდა,
ლუკმას ოფლით იძენდა.
გიგლა იყო, გაგოგლავდა,
გაგვილეონიძევედა.¹⁵⁶

მკერდს ორდენი დეიკოსა
და სასახლის კარებში
ჩაჯდა აკადემიკოსად
ეს კახელი კამბეჩი.

გიორგი ლეონიძე

ესეც მეორე:

კახელ გლახად დაგოგავდა,
პურს ოფლის ღვრით იძენდა,
გიგლა იყო, გაგოგლავდა,
გაგვილეონიძევედა¹⁵⁶...
დააქვს თავი გასაპნული,
რომ გვირგვინის ლოდინში
სადმე ვინმეს უკან შეძვრეს
ცახცახით და ბოდიშით.
მას ფოლკლორი ჩავაბარეთ:
იცის ლექსის წამალი –
ეს იმას ჰგავს, მელას ანდო
თავექორა მამალი.
ჩვენ გვეგონა მისი ლექსი
და ხალხური გვაჭამა.
თან გვატყუებს: პოეტობა
გადმომცაო ვაქამა.¹⁰⁴
სიყვარულით თავის თავსვე
ისლაქავს და ილოშნის.
კელნერშების ხარჯზე მოსწონს
ჭამა სასადილოში.

ამ ბოლო დროს დიდებისთვის
ისე მაგრად იომა,
ლამის გლეხი ლევანიძე
დავსვათ ბაგრატიონად.
გულს ორდენი მიიკოსა
და სასახლის კარებში
შედის აკადემიკოსად
ეს ალაზნის კამეჩი.

* * *

ქურულისათვის²⁰⁵ ყოველი რედაქცია წიწამურია.
იგი „კრასინზე“ გადამჯდარი მიდის მყინვარზე.
ჰაერმსხვრეველით მიანგრევს სივრცეს და
უხარია,
იქ დაინახავს შამილს,²⁵⁵ წიკლაურს, დააჯვამს
თავზე,
ეამბორება მოწიწებით თითონ ფიროსმანს²³⁹
და თუ „დაეცა, დავარდა ძირს“, იმღერებს
„ლაშქრულს“.
სიკვილის წინ სურს, სადარიאלო ააგროს მან.
მურგი აქცია სამშობლოს და ლექსებს
დაშაქრულს.

სიმღერა ფართობზე

მოდამე ნაკერ ფარაჯით
და წითელ თმების კაშკაშით
„მნათობში“¹⁸¹ შემოალაჯებს
ლექსის გენია მაშაშვილ.¹⁷¹

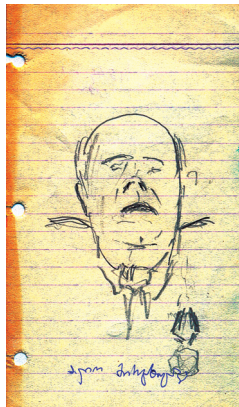
ლევანს,¹⁷ გოგუცას⁵ შეუბღვერს,
შეიხსნის პალგოს დიღებსა.
ლევანი კულს არ გაუქნევს,
მხოლოდ ერთს გაუღიმებსა,
ააელვარებს სათვალეს,
მრავალ რედაქტორთ მხილველსა.

გარეთ ხმაური გაისმის,
სჩანან კავკასის ქედები,
შვილებს გზავნიან საომრად
ილიას²⁸⁹ ქართველის დედები,
აქ – მქავე სიდარბაისლით
იცქირებიან კედლები.

აღიო კისერმოღერით
შინაურ რითმებს დაათოვს,
მაგრამ ეს რითმაც, ოხერი,
ბოლოს ღროს რისთვის ღალატობს?..

ფართობო, ოდეს მნათობო,
ეხლა ბედკრულო სანათო!

ალიო შაშაშვილი (მირცხულავა)

* * *

მოგეხილ ტოტბე შემჯდარა ბულბული.
ქვეშ შესდგომია ვარლამ ჟურული.²⁰⁵
მას, ასქესებულს, სურდა რძე ჩიგის...
ნაცვლად მიიღო ბულბულის სკლინგი.

II. 36 წ.

* * *

ერთია თეთრი, მეორე შავი. –
ორივე სანდროს შეურცხვეს თავი!

(შანშიაშვილზე²⁵⁶ და ეულზე¹⁰²).

საცეკვაო გამ-ფანდურზე

ქამთაბერის ასული,
ჯაფარიძის³⁰⁸ დასმული,
პიესაც და ავტორიც
ორივე თავლაფდასხმული (გაშიი!).

მაირი ძველებური

გზა სიარულმა დალია,
სიპი ქვა – წყლისა ჩქერამა.
ეს ნატროშვილი გიორგა¹⁹⁰
სადისკუსიოს წერამა,
და გვადი ბიგვას ავტორი²⁴⁷ –
მონენაშვილის¹¹³ ცქერამა.

გიორგი ნატროშვილი

* * *

ეს ნატროშვილი გიორგა¹⁹⁰
ომამდე იყო იორლა.
ახლა ძლივს დაჩაჩანაკობს,
მთლად მოეშალა იოგა.

* * *

ყველას ე დიდ კაცები, უღრინავ და ქშენ.
რა შვაშია მწერლობა და რა შვაში ხარ შენ?
თუ კაცი ხარ, ღრობე წადი, მალე დაგვეხსენ.
თორემ შენი გადამკიდე, შეგვეყრი რაღაც სენს.

* * *

ბერლინი და მესტაფონი ხომ ორივე ქალაქია?
ხომ ორივე მწერალია ილია²⁸⁹ და მალაქია?²³⁶

* * *

არონ კოპშტეინის¹⁴⁹ ნათქვამი ქართულ-რუსულად 1939 წ.

Есть в поэзий – о, горе! –
აბაშიძე უცებ ორი.^{2,3}

*

Прочитал стихи Ираклия,³
Подумал: „не дурак ли я?“

*

Всевишный Бог велел, не так ли? –
Чтоб Абашидзе был Ираклий.³
Зачем же к нам пришел
Еще один – Григол?²

*

Ираклий³ მწერალი საბჭოთა
Получил знак почета.

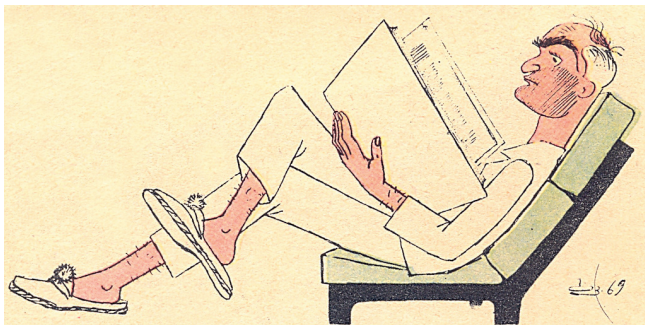
*

ხარ ბედნიერი,
როგორც მილიციონერი.
მაგრამ, შენ, ირაკლი,³ –
დიდი ლაწირაკი.

*

Шенгелая არი სამი,^{168, 260, 261}

Как им быть, не знают сами.

ირაკლი აბაშიძე

სიცხის დროს თქმული

პატ და პატაშონს მაგონებს
პოეტნი აბაშიძენი.^{2,3}
თუმც პოეზიას რას მაგებს
მათი სიმაღლე-სიგრძენი?
პრეზიდენტში ქანაობს
ირა,³ ვით ბომი ჰამაკში.
უფალო, რად მოგვაქციე
ამ ოღრაშების ბანაკში?
რად დაგვიღონე გულები,
ცოგნეს⁸² გმირობით ნალხენი?
გვანახე ჩვენი მწერლების
სიწუნკლე-სიჩათლახენი?

გივი გაჩეჩილაძეს⁵³

ჩემო ძმაო, გივი,
ვაი, როგორ წახდი...
მთარგმნელობა დაჰგმე
და პოეტი გახდი.

კაცო, თურმე მგოსანს
ნიჭი უნდა ნალდი...
დაუძახე მუზას:
„რწყილო, ახტი, დახტი“.
აბაშიძე გრიშას²
თავს ვერ გადაახტი,
თითქო ფუნა იყოს,
შიგ შუაში ჩახტი.

გრიგოლ აბაშიძეს²

გრიშავ! წამყვან პოეტად
გინდა აგვიკაკანდე.
შენ ოლიმპი გგონია,
თავს თუ აწევ ტრაკამდე.
კაცო, შესდექ, ნაწყლია!
რად ვერ იცან აქამდე?
ან და, შე უბედურო,
განა ოლიმპს გლაკავდნენ?

გრიგოლ აბაშიძე

დავითისა⁵⁴ და კოლაუს¹⁸⁷ გაბაასება კატეგორიის საკითხებზე

კოლაუს

კალედან⁴⁴ კოლაუმდისინ არცთუ იმდენად
შორია,
ცეკაში ნიშნად დაუსვეს მესამე კატეგორია.
არ დაივიწყეს სოლომონ,¹¹⁴ მიქელ,²⁰² ელიზბარ,¹¹¹
ბორია,²⁷⁴
დავითს კი ჭამა რად უნდა, განა პოეტი ღორია?

აქა პასუხი კოლაუსი

კალედან ჩვენს დავითამდე მართლაც არც ისე
შორია,
მოგეხსენებათ, პოეტი დიდი მსუნაგი ღორია.
პოეტთან საქმის დაჭერა ხათაბალა და შარია.
ეს საქმე იცის, განსჭვრიტა ეს ყოველივე შ...მ.²⁵⁷
დავითმა ფხალი მიირთვას, კოლაუმ შთანთქოს
ვარია.
– ამ ქვეყანაზე თანაბრად, [განა] ნეტავ, ვის
გაუხარია?

აქა პასუხის პასუხი დავითისა

დავითს კალეს რომ აღარებ, კოლაუვ, ტყვილად
ირჯები.

ერთ ქვაბში მოუქცევიათ კალე-კოლაუს ნიჭები.
მახსოვს, ხვილოდი ამ ქვეყნად მწუხარედ
დანალრიჯები,
ახლა თოფრაკით თან დაგაქვს
კარაქ-პამიდორ-ბრინჯები,
დაგაქვს და ტკბილად ღლინებ, პურ-ღვინით
გაგისხარია...
მაგრამ ვაი თუ გაფრინდეს შენი შემწვარი ვარია,
ამბობენ, ქარის მოგანილს ისევ წაიღებს ქარია.

კიდევ პასუხის პასუხი დავითისა

ფუნაგორისგთა მამავ და
საგირთა ბაირახგარო!
მგოსანო, ოლიმპებიდან
პირდაპირ ფლავში ჩამხგარო,
შენ, ვისაც უპაიოკოდ
არად მიგაჩნის სამყარო,
რა გინდა, რას მეღექსები?
გიჯობს ფარ-ხმალი დაჰყარო.
მერე რა მოხდა – დაგნიშნეს
მესამე კატელორისგად...
ფიქრობ, საშობოდ სუფრაზე
გადააგორებ ღორისთავს?
შეგყურებ პაიოკისტვის
სირბილით დაღლილს, დაფეხვილს...

და შენს სუფრაზე ვერ ვნახეთ
თუნდაც ჭინჭრაქის თავფეხი.
იქნებ მაგ კატეგორიით
საქმე მივიღეს ფუნამდე,
კვლავ გნახო დემერტირკაზე,
ქათამს უკნიდან სუნავდე.

აქა მე-2 პასუხის პასუხი კოლაუსი

დავით, დამშვილდი: ნიაფი მე ვერ წამართმევს
ვარიას,
ჩემი და კალეს დარებით, სჩანს, ერთობ
გავიხარია...
ნუ დაენდები შენს მუზას ღიაცებრ
სუსტ-თავქარიანს,
შენი ამგვარი ჩერჩეგი ჩვენთვის ყველასთვის
მწარეა.
ცხოვრება მოგჯერ მურაბა, მოგჯერ კი ცხარე
მმარია,
თუ გსურს, დარწმუნდე – დასუნე უკან გარიყულ
მარიამს.⁵⁰

მუზამ თქვა: მუდამ მეშლება კალე-დავითის
კარით:
ერთათ ცხოვრობენ მგოსნები მზისა და მთვარის
დარიო!

სჯობს, ღვინო ჭიქით მიირთვა, ვიდრე ჩაცეცხლო
ჩაფითა!
თავზე გვირგვინი რათ გინდა, თუ გასვრილი
გაქვს ლაფითა?
გხედავ, რომ შეგშურს, მგოსანო, შენ შენი
წარჩინებანი,
მართლაც, თავს ჯიღა დამადგეს, შემასხეს
დიდი ქებანი,
ჯიღლო მომართვეს ხონჩებით, ქღერდა ჩანგი
და ებანი,
ფულით ამავეს ირაკლიმ,³ მანიჭა მივლინებანი.
და რადგან ქართულ რითმების, ვაგყობ, იწყება
კლებანი –
უკვე დრო არის, ვიხმარო რუსული სიგყვა:
ებალი!

არა, სჯობს ფულის მოხვეჭა – ყოველსა
მოსახვეჭელსა!
ვინ დაიწუნებს ამ სიბრძნეს უდაოს და უეჭველსა?
მაშ, რითა ვჯობნით, მითხარი, ღედაბერს მაგყლის
მჩეჩელსა?
გამსახურდიას კოწიას⁴⁹ – პირის ტრაკივით
მღმეჭელსა,

ირაკლის,³ ან ლორთქიფანიძეს¹⁶² – მძღნერის
კევივით მღეჭელსა,
ან გოგლას¹⁵⁶ – თვისი უღვაშის, როგორც
ფანჩარის მკრეჭელსა,
შეჯმულსა, თავსლაფდასხმულსა, კაცურ კაცების
მეჭველსა?

გასრულდა! კატეგორია მინიჭებია ყველასა!
განგება ანაზღაურებს ამ სოფლათ ჭირთა
თმენასა!
ალბათ, შესწყვიტავ ქუჩებში მშიერ ძაღლივით
რბენასა,
გადაეჩვევი, მგოსანო, გრაკით კაკლების
მგვრევასა,
ისე, ვით ყრმობის ასაკში სავირეს ხელით
ქნევასა.

სუკებს და ღომებს იგემებ, იგრძნობ
გეაღმაფრენასა
და თუ სიმშილით ისევე მიეცი ცრემლთა ღენასა –
თითი ჯერ გრაკში იტუცე – მერე გაუსვი ენასა
და შენი ლექსი მქუხარე ყველას დაუტკობოს
სმენასა!

ნატროშვილი¹⁹⁰

წინად ლექსი ურჩევნოდ
ვალუტას და ბანკის ვექსილს,
ენლა, როგორც სუპი „ლაფშა“,
უმარილო არის ლექსიც.
და რომ მასის გემოვნებას
პოეზია შააგუოს,
რელაქტორმა უსათუოდ
ლექსში უნდა ჩააკუოს.

გიორგი ნატროშვილი

* * *

კიჭამ¹¹⁶ სთქვა – იონას¹⁰³ უთქვამსო:

რალა ჩემზე კრიტიკოსობს ყველა ცრუ და
ყაზილარი?
ნეგა რაი მეიძიეს ჩემს დრამაში საცილარი?
ვისაც ვჯნხე ყურიძირში, ვათამაშე შამილაი,
ქულის ნაცვლად ბინძურ თავზე ღავახურე
კარდალაი.
მე შამილის²⁵⁵ სისხლი მიღულს, არ გეგონოთ
აბდალაი!

* * *

რელაქტორობას¹⁹⁰ „ლიტგაბეთში“¹⁵⁸ დიდხანს
ელოდა,

ებრძოდა იღბალს გადაგირებულს.

ელირსა, მაინც ვერ ისვენებს, სერავს ველოთი
რუსთავლის გამზირს ასფალგირებულს.

სიგყვა და საქმე, კოხტა ბიჭი, ქუთეისს დარჩა, –
„პერიპეგია-სიგუაციით“.

კლასიკოსები, მგვერწაყრილნი, სიკვდილს
გაღურჩენ,

თუმც დაეგაკა ბევრჯერ ვაცივით.

ვაჟა,¹⁰⁴ აკაკი²⁸³ ახლა მისი მამობილია,

სიგყვას იგყოდნენ ჭკვიანს, აზრიანს.

„გაბეთურობას“ ეწეოდნენ, კერძოდ ილია,²⁸⁹ –
საქართველოში ბუმბერაზია.

მაგრამ კვლავ დასცხებს, მალე ვნახავთ ისევ
კიოდეს:

„შეგევა მარჯვნივ, შეგევა მარცხნივ!“

რელაქტორობა თუ დასცალდა თვე ორიოდე
და არ დამთავრდა ველობე მარცხით.

ლოცვა

ღმერთო, შეუნდე ხელმრუდ იოსებს,¹⁹⁴
თავს ჩვენი ლექსით იგენიოსებს.
ისე გაგჭურდავს, არც გაიოცებს,
კახი გვეგონა, სჩანს მოიოსებს.
ღმერთო, შეუნდე ტანწვრილ იოსებს,
თავს რომ ცილინდრით იკურიოზებს.

იოსებ ნონეშვილი

სიმღერები ირაკლი აბაშიძეზე³

1

როცა ქვეყანას კაცი აკლია,
გრიშაც² ის არის, რაც ირაკლია.

2

*(ხონელების სიმღერა-ჰიმნი ირაკლიზე
მისი მღიწობიდან მოხსნაზე).*

სასტაიანიე გამითააავლა,
გამამივილა ბითურიი.

აკაკი ფალავა

* * *

ეს ფალავა²³⁷ რა ყოფილა, უნდა შესცე ექვსჯერ
ნაჩი,
რადგანაც სურს სამ იოსებს* თავი უკრას
ექსტერნატში.

* სამი იოსები – მჭედლიშვილი,¹⁸⁴ იმედაშვილი¹²² და „ტიმოთეს
ლეღვის“ ავტორი.⁷⁶

* * *

სამსახურში რომ არ დადის,
სულ დაყვება კოსტანტილეს.¹⁶²
თუ მოვიდა, ცხვირს იჩიჩქნის,
დაჯდება და ხოცავს ტილებს.¹¹¹

* * *

გურიაში დაიბადა
მეწირული²⁰⁶ – დონდლო ბიჭი.
მუშაობა არ უყვარდა,
არც სწავლაში ჰქონდა ნიჭი...
(შემდეგ იქნება გაგრძელება).

ამონაკუნესი

ორმა პოეგმა ლექსის წერის დროს
დააჭკნო ვარდი, დასაჯა ია.

რად მიგვაგოვეთ ასე უდროოდ,
ასათიანო¹⁶ და საჯაია?²¹⁸

1940-იანი წლები

* * *

პიესას განა ჯაფა იძლევა? –
თქვა ბელოვლათმა ჯაფარიძემა.³⁰⁸

მიხეილ ჯაფარიძე

ალ. ქუთათელი²⁵⁰ – პოეტი

გაზეთისთვის ლექსს თუ ეძებ,
პოეზია თუ გსურს –
ადექი და შეუკვეთე
ალექსანდრე თუქსუსს.

ორდენოსნებს თუ ჩამორჩა –
ხომ დაგიწერს ასეთს –
წერგილიდან წერგილამდე
მოგიგრაწავს გაზეთს.

* * *

სუყველამ რაბე უნდა იღონოს,
რომ მოაწონოს თავი გიხონოვს.²³⁴

* * *

გაბესკირია ბოჩია⁴⁸
რა პადხალიმი ბოშია.
წკმუტუნებს, კულს აქეცინებს,
როგორც პაგარა გოშია.
სხვაგვარად როგორ მოიქცეს
თავის შესაფერ დროშია.
ხან კოკელაძის¹⁴⁸ გრაკშია,
ხან კანდელაკის¹³³ პროტშია.

ვიქტორ გაბესკირია

* * *

სიმონეთი ჩიქორთული.²⁷³

ძველთაძველი, აწ აღდგენილი

ერთხელ ვიხილე ერთი ქალი ნააკაკარი
(თურმე ასეთი ქალიშვილიც დაიბადება).
მან მითხრა: ქალებს აკაკისთან გვიყვარს კაკანი,
სხვის საბუღარში კი ნამღვილი კვერცხის ჩადება.
(ეს აკაკი გაწერელიაბეა⁵⁵ თქმული).

პავლე საყვარელიძე (პაგარაზე)²¹⁵

გამოდგება „ქვა და რკინა“
მუთაქად და საბნად,
მაგრამ „მწერლად“ დააწესეს,
თავს დაადგეს დაფნა,
ვისაც არ გაქვთ ფეხსადგილი, –
ან უკვეა სავსე, –
აღექით და მას დააჯვით
დაფნით შემკულ თავზე!

პავლე საყვარელიძე

* * *

რაკი თავს გრძნობს ბუ ნებრივად,
ლექსებსა სწერს ბუნებრივად.
(ეს უკანასკნელი მოდის რითმია!).

* * *

გამოგნახეს, ამოგთხარეს
ბარითა და წერაქვითა.
ვინ იყავი, სად იყავი,
რა იყავი, სერაფიგა?²¹⁹

ვეშაპელის¹⁰⁷ ქვრივი²⁹⁶ და სოსო მამულოვი-გრიშაშვილი⁷⁶ ბათომში

ბათომში ვართ. ცალღებს ბღვაბე
გაუმართავთ კრივი.
გრიშაშვილს კი უწევს მკლავზე
ვეშაპელის ქვრივი.
ქვრივის ქინი ამ მეგრაკემ
მაინც ვერ გაჰკურნა...
ამას უცქერს ყოველივეს
ვეშაპელის ურნა
და... გრძელდება ცენაურობა,
ვით ქორწილში ბურნა.

იოსებ გრიშაშვილი

შეჯამებული ფუნაგორია

(ბ. ქლენგს,²⁰⁴ კ. ლორთქიფანიძეს,¹⁶² ვ. წულუკიძეს,²⁸⁸
შ. რადიანს,²⁰⁶ ბ. ბუაჩიძეს,⁴⁵ გ. ბუხნიკაშვილს,⁴⁶
კ. კალაძეს,¹³¹ ბ. ჩხეიძეს,²⁷⁴ ს. წვერაევას²⁸⁵)

მათ აამყრალეს და ააქოთეს
ლექსით და პროზით ჩვენი პარნასი.
ამათ, მკითხველო, როგორც გინდოდეს –
გინდ დააკუე და გინდ დააფსი!..

წინ:
შამუე ლეჟავა,
სანდრო ეული
უკან:
პეტრე სამსონიძე,
ბენიტო ბუაჩიძე

მუნასიბად თქმული ერთგან

რას გვერჩოდით, ღამჯდარიყო მისთვის ეგლის
კოფობე –
სასახლეში მოგვიყვანეთ, გაგვიყუფოს კოპობეთ.
მწერლობა სურს, იჭინთება ძველი ბუასილივით, –
არაფერი გამოუდის, კაცი ღნება ცვილივით.
კრიტიკოსობს ივანიკა წულუკიძის²⁸⁸ ჯიბრაზე,
ვაჟკაცია, როგორც თაგვი, ჩვენი გოგი ჯიბლაძე.³¹⁰

* * *

მწერლობა მიზნად მე ღამისახავს, –
ერთად გვბეჭდავენ მე ღამისაკას*.

მკითხველისაგან

მეჭორ-მედრამე-მემითე
აგირღა ღეღან გოთუა:⁶⁸
„რაგომ არ ღადგეს „ღაფითი“,
ნახეთო, ურიგო თუა.“

ღეღან გოთუა

* მისაკა – მწერალთა კავშირის ღარაჯი.

* * *

ღმერთმა დასწყევლოს წვერავა,²⁸⁵
მაგი გოგლამდეს¹⁵⁶ ვერ ავა,
ლექსებით დამასნეულა –
თუ მოკვდი, მისი წერა ვარ.

* * *

არ დაგინდობს ღათიკო,⁵⁴
გინდ ქალივით ენაბე.
ბესო ჟღენტის²⁰⁴ არ იყოს, –
მძღნერი აღევს ენაბე.

* * *

მწერლობაში მოვიდა,
მაგრამ ქე ღგას იქავეს.
თუმცა მკვლევარია⁵⁵ და
აქებს საბას¹⁹⁸ იგავეებს, –
ეს ცვედანი, უტვინო,
მგონი – მოიმიქავეებს,¹⁷⁸ –
აბა, რაგომ არის, რომ
ხშირად საჯლომს იქავეებს?

* * *

ლუნიბიდან გადმოხედა
რელაქციას მერელეა,
რომანისტი გამქაფველი
კაქი გადამწერელია.⁵⁵

კოლაუ ნადირაძე

გამოცანა

ქვეყნად არ ჰყავს მეგობარი, არც ნათესავი,
მარტოდ მარტო დაგანტალებს ვირის ყლესავით,
უყვარს ვარდი, ქორფა გოგო, შუშა კიგრები,
თვალეზიდან ცრემლი სცვივა, როგორც
სკინგლები,
რომ შეხელო, თითქოს კაცს ჰგავს, ხურავს
შლიაპა,
სინდის-ნამუსს იგი ჰყიდის ძალზე იაფად,
სულელ ფუნაგორიების არის მღექსავი,
ვერ იცანით? ჭკვიანია ვირის ყლესავით.
(არის კოლაუ ნადირაძე¹⁸⁷).

* * *

დურაკის ნაცვლად მოსულა დურაკ –
ლიგერატურის პროკურატურა.

* * *

განა არ ჰქონდა ურალს მეტალი?
მაგრამ რადგანაც იყავ დედალი,
აი, მედალი გებე ნე დალი...²⁰⁴

* * *

ჩვენში ასეთი წესია, –
სერგო²⁹⁴ შეადგენს ჯერ სიას,
ვინ ვისზე უკეთესია.
სიტყვას მიცემენ ბესიას,²⁰⁴
მერე იწყებენ სესიას.

* * *

პოეტებმა რომ მიიღეს
მივლინება ნაგომარში, –
ყველამ ერთხმად დაიბახა:
„რესტორნის კენ, შაგომ მარში!“

გ. ქიქოძეს²⁴⁸

ზურგიელიძეს ჩამოგავს
სიბრძნით და მჭერმეტყველობით.
კავშირში ნაზად დაგოგავს,
სკეპტიკოსია ხელობით.

ცოცხლებზე ვერ ათქმევინებ
სიტყვებს ცოცხალს და გამართულს.
ამტკიცებს: „ქრისტიანობა
მოჰყვა ეპოქას წარმართულს“.

სწერს გადაღეჭილ სტაგიებს,
ვინ იცის, რისთვის იწვალა?
რაც შეეხება პარტიებს, –
სუყველა გამოიცვალა.

კაცმა არ იცის, რა უნდა,
რა უყვარს, რას ეფერება.
ასე დაბერდა, გახუნდა
და დარჩა დამტკუნარ ყ...ბად.

ვერონტი ქიქოძე

* * *

ლეონიდის¹⁵⁶ როხროხი
ფუჭი ლაი ლაია...²⁹⁴

* * *

ოდეს 1952 წ. დემნას²⁶⁰ პალგო მოპარეს სასახლეშიგან, რიფსიმეს²⁷⁸ გარდერობიდან და გიორგი ლეონიძემ¹⁵⁶ თავისი „პოლუშუბკა“ ათხოვა, რომ სიცივისგან არ გათოშილიყო, მის მუნასიბად გიორგი შაგბერაშვილმა²⁵⁸ ეს შაირი გამოთქვა:

სანამ ახალ გამთრის პალგოს
შეუკერავს არგელია, –
დემნა გოგლას პოლუშუბკით
პოლუპრელსელაგელია...

აივანზე: გიორგი ლეონიძე, სერგი ჭილაია, ირაკლი აბაშიძე.
ეზოში: ?, რიფსიმე, დემნა შენგელაია, მუნრან მაჭავარიანი,

განთქმულია ქვეყნად

განთქმულია ქვეყნად ლეონიძის¹⁵⁶ კვეხნა,
შალვას¹ უდარდელობა, სამას² ქუთათელიობა.
პაიჭაძის²⁰⁰ ბუცი, ღემნას²⁶⁰ ფაციფუცი,
მაშაშვილის¹⁷¹ მდივნობა, ილოს¹⁸³ შერმადინობა.
აბაშიძის³ მეფობა, სრული უიმედობა.
განთქმულია ნავსი, კლდიაშვილის¹⁴⁶ მსგავსი.
ფასი ლორთქიფანიძის,¹⁶² ილოს კითხეთ, მან იცის.
კაკაბაძის¹²⁶ ხუმრობა, ქუჩიშვილის²⁵² სტუმრობა.
ქიაჩელის²⁴⁷ გვადი, კაჭახიძის¹³⁸ კვაგი.
მამა ღმერთის წყალობა, ბობოხიძის⁴⁴ გალობა.
კონსტანტინეს⁴⁹ მარჯვენა, იაკინთეს¹⁵⁷ გაჩენა.
რ. გვეგაძის⁵⁹ ჩოჩორი, აბაშიძის⁴ ქოჩორი.

(კარლოს¹³¹ ნათქვამი)

1. დაღინი;⁸¹ 2. ქუთათელი;²⁵⁰ 3. ირაკლი;³ 4. გრიშა.²

გიორგი შატბერაშვილი, რევაზ მარგიანი, ვიქტორ გაბესკირია, ალექსანდრე ქუთათელი, სანდრო შანშიაშვილი, ბესარიონ ფლენტი, აკაკი ბელიაშვილი, გიორგი ნატროშვილი, სერგო კლდიაშვილი, სიმონ ჩიქოვანი, შალვა რადიანი, კარლო კალაძე, მისეილ ჩიქოვანი, გალაკტიონ ტაბიძე

* * *

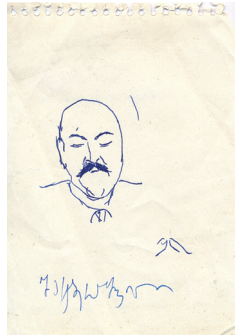
**მოქეიფეთა ერთმა ჯგუფმა ერთ-ერთ კრებაზე ლექსად
მისწერა გ. შატბერაშვილს:²⁵⁸**

ბელაგიანს გევედრებით უბელაგონი:
თუ ხარ, ძმაო, შენი ჯიბის გუბერნატორი,
კრების შემდეგ გვანახულე რუბენ ბატონი.*

გიორგი შატბერაშვილი

პაროდია

მე, ირაკლი აბაშიძე,³
ამ ბოთლების ქვეშე ვწევარ,
რომ შემეძლოს ამ სუფრიდან,
ძმებო, მხრების წამოწევა,
მე სიცოცხლეს ხელმეორედ
შევწირავდი ღვინის მხარეს,
შევწირავდი ხაჭაპურებს,
ღღეს რომ გულზე მომაყარეს.

* რუბენი – რაჭველი ოფიციალური რესტორანი „ღარიალში“.

ვინც ღამხელთ, გადაეცით
საქართველოს ძმებს და ლოთებს,
რომ მისი ძე – აბაშიძე
აქა ვცლიდი სავსე ბოთლებს.
არ ვუშვებდი ამ სუფრასთან,
ვინც რომ არ სვამს, არა მსმელებს.
მე სუფრაზე არა ვწევარ,
აქ თამადად დამაყენეს.
და ვუბარებ ყველა ქართველს,
მისი წმინდა ვალი არი,
მოკვდეს, მაგრამ ყანწით შესვას
და იმღეროს თარალალი.

* * *

ალიომ¹⁷¹ გადინადირა მთანი მაღალნი კლდისანი,
მიადგა „ხელოვნების“²⁹⁸ კარს, კბილნი გალესა
მგლისანი.
გეგმას გაკრა და გამოკრა, – წიგნები არის
სხვისანი.
„ჩემი სჯობს წიგნის დაბეჭდვა, აგრეთვე ჩემი
ძმისანი.
თუ მოყვარესა არ არგე, სხვა რაა ჩვენი მიზანი,
ეს საქმე ასე იქნების, ამას არ უნდა მისანი“.

* * *

ოდეს მშეცხელი იყო და გ. შატბერაშვილი²⁵⁸ ყინვას ნაგრობდა, თან ვალებით იყო დატვირთული, მაშინ აღმოთქვა ეს მუნასიბი თვითონ მან გიორგიმ:

ჰაი, გიდი, შატბერაშვილო,
ბოლო ღროს დავალიანდი,
იშკილებიდან ღავარდი,
გალაღოავალიანდი!⁹

17/VII-56 წ.

ღროშა

ოთარ ჩხეიძე

* * *

„გემელს“ რუსთველი ამშვენებს,
ქუთაისელთა საელჩოს,
ოთარის²⁷⁵ რა დაამშვიდებს,
ღამის ღვინოში ღაიღრჩოს.
ამიერიდან იმერი თავის ქოჩორით გამოჰყო,
იმღენი იინგრიგანა, თავი „მნათობში“¹⁸¹ ამოჰყო.
ამ კაცის საქმე მაკვირვებს,
გული ჰქონია ქვიგკირის,
თავისთვის ვერ მოუვლია
და საქართველოს მისგირის.

* * *

ახალი მოდა მოსულა –
აბაშიძე გრიშა,²
ნეტავ აქამდე სად იყო
ნუთუ ეხლა იშვა?

(პოემის დაბეჭდვის შემდეგ).

„ნიანგში“¹⁹¹ რომ დაუნიშნავთ
ეხლა ჩვენი გრიშა,
ახალ ხუმრობას მოვისმენთ,
აწი რაღა გვიშავს?
პრემიაზე წარადგინეს
აბაშიძე გრიშა –
მაგრამ პრემია არ მისცეს,
ქალს კი ირთავს, ვიშ!.. რას!..

* * *

რუსებმა პოლუმორდვინოვი¹¹¹ ჩვენ გამოგვიგზავ-
ნესო, მორდვინოვი¹⁸² კი თვითონ დაიგოვესო.

* * *

პოლუმორდვინოვი – პოლუმედვინიძე.¹¹¹

* * *

სასახლის ცისფერ დარბაზში

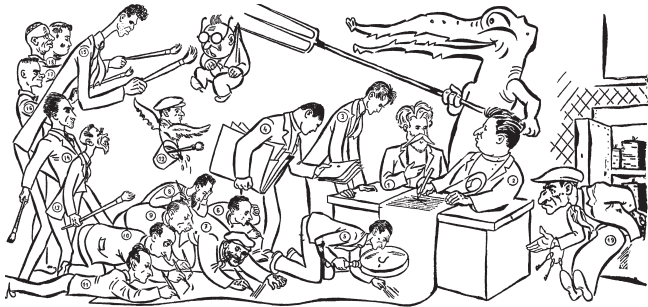
ალარ მის აწ ეულია.¹⁰²

ამბობენ: ან ავად არი,

ანა და „აწეულია“.

ამიგომ გენოს²⁴⁴ ულვაშიც

აწ უფრო აწეულია.

რედაქცია: 1. სილოვან თოდრია, 2. ხანდრო ეული, 3. ილია ხინველი, 4. სიმონ წეველი, 5. ხარიტონ ვარდოშვილი. უახლოესი თანამშრომლები: 6. ვასილ ვორგაძე, 7. ნოე ზომლეუელი, 8. გრიგოლ ცეცხლაძე, 9. იოსებ გრიშაშვილი, 10. სიკო ფაშალიშვილი, 11. ალექსანდრე მაღულარია. მხატვრები: 12. დავით ნაცვლიშვილი, 13. ოსკარ შმერლინგი, 14. ლადო გუდიაშვილი, 15. სამსონ ნადარეიშვილი, 16. გ. თოიძე, 17. ვასილ კროტკოვი, 18. ი. ქორქაშვილი. გამომცემლობის გამგე 19. უ. ჯაში.

* * *

ცეცხლაძე²⁷⁷ იჯდა ბათომს, ფლაგესა,
და სთხზავდა ლექსებს – მჩატე-მჩატესა...

ახალი – რომანსი

ფოთის აქეთ, პორტის ხიდზე...
ჩვენ ვიხილეთ ბობოხიძე⁴⁴
(ოცნებობდა იგი სკინტლზე).
ევკალიპტზე იჯდა გრაკით,
შთაგონებულ მგოსნის სახით.
„ვაშა პოეტს!“ – შემოვძახეთ
(ფოთის ხიდზე – პორტის აქეთ).

ძველებური

ბარიკადებს არ უგანდაგანა,
უყვარდა იმას ბობთან სირბილი.
გავსილი ჰქონდა ფინთით ნაგანა
და მიაგოვა კეკლუცი ლილი.

ქედმაღალი კალე⁴⁴
მიარღვევდა რკალებს.
მედგარი და მტკიცე,
ბრძოლებს შენაფიცი.

სასიხარულო ამბავი სასახლეში დილის სიფთაზე

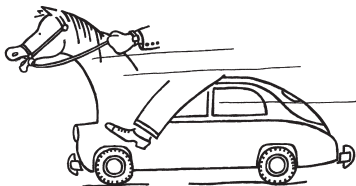
დღეს დილით არც კი ვიყავ მოსული, –
ძირს გაჰკიოდა ჩვენი ილია,³⁰¹
რომ მაკარონის სახით მოსულა
კრუპეული და კვერცხის ფხენილია.
მიგროც³⁶ ამოწმებს: დიდებულია,
ბებერი დედლის დადებულია!

გამოცანა

ქე მიხვდებით, ვინც იცით:
ერთ დროს გახლდათ კრიწიკი;
პრობა დაუქარგია
ახლა ნარემარკალი...
ომში დაუკარგია
საწყალს ცალი ბარკალი;
აქაც არი –
იქაცო...
ნაკაცარი
კიკაცო!¹⁹⁰

ასათიანური¹⁶

რა ოსგაგი ხარ და რა მწერალი,
მაგ ავტოს თავი თვარ ანაცვალე.
თავზე გეხურა მრუმე ცარგვალი,
და ახლა თუშურ ქულში გასცვალე.
სახკომატებში²¹⁷ რომ დაცანცალებ,
რა დაგიშავეს, რისთვის აწვალე?
ლიტონდს¹⁵⁹ მოსთხოვე ლატიფუნდია, –
ქვიშხეთს, კოჯორს თუ საგურამოში.
რაც უნდ იჭინთო, გამსახურდია,⁴⁹
კოლხიდასავით მაინც ამოშრი.
ხომ მოგცეს ავტო? – ჩაჯექი მარგო,
რალა გამწყრალებს, სად პრაწავ თვალებს?!

კონსტანტინე გამსახურდია

პა, თაიგული – ერთად შეკრული

1. აფხაზეთის ცნობილი კრიტიკოსი და მოაზროვნე – ბესარიონ ლაყბობა (ბ. ქლენგი).²⁰⁴
2. საფრანგეთის განთქმული რომანისტი – მარკიმ აკუე დე კუა (შ. დადიანი).⁸¹
3. ჩინეთის გამოჩენილი ლირიკოსი – ფუი შე ცუანა (ვ. გაბესკირია).⁴⁸
4. აბისინიის პოეტი-ლაურეატი – დათიკო რაცუა (დ. გაჩეჩილაძე).⁵⁴
5. იაპონელი ნოველისტი – მეპრო(მე) ნი-კო-უს უდგე-ბო-და (ნ. ლ.).¹⁶³
6. მინგრელთა კრიტიკოს-მაძიებელი და მკვლევარი – ჭუჭუ წვრილია, იგივე ფორმალისტი რუსთა და ქართველთა – კაკოით უტვინიანოვი (აკ. გაწერელია).⁵⁵
7. იგალიის პოეტი, ფორმის წვრილოსტატი – კარლოს პირგრაკა (კარლო კალაძე).¹³¹
8. ლოქტორი ცრუპლაგონოლოგიისა, მაგისტროსი ჭოროლოგიისა და ბოლგოლოგიისა – პატენი კემლერ თომამო ბორი (კემელავა პლაგონ).¹⁴³
9. ლათინთა ნოველისტი – სერიო ცუინი (სერ. კლდიაშვილი)¹⁴⁶ ან შ. ჩარკვიანი²⁶⁵).

10. მაღამ ბოვარის¹⁶⁴ ფერცხალი – მგოსანი ბანოვანი მარიანა მიმიცია (მარიჯან).¹⁶⁹

11. რომანისტი და ნოველისტი ძველი ხონიდან სიმეონ სკოტ პირუტყვ (ს. წვერავა).²⁸⁵

12. რუმინელი კრიტიკოსი – ღავით გავნესკუ ფინთესკუ.⁵⁴

13. აფხაზი პიიტი – ტიციან ტრაკბა (ტაბიქე).²³²

ტიციან ტაბიქე

14. ქმოსანი (თუ მგოსანი?) – სიმონ მეჯმია, იგივე სიმეონ გონდონი (ჩიქოვანი).²⁷³

15. შუა ვოლგის პოეტი – გრიგოლ პიბღინი.²⁷⁷

16. ამერიკიდან ჩამოსული ოჩერკისგ-პოეგ-პროზა-
იკ-კრიტიკოსი – ნიკაპგონ სკინგლერ (მიწიშვილი).¹⁸⁰

17. ირანელი მისტიკოსი და ვირიყლოსი – იბნ-ალა-
ფინთოუს (მაშაშვილი).¹⁷¹

18. თურქეთის ბრძენი – გრიგოლ ყვერიბეი.¹⁵⁶

მისეილ ჯაგახიშვილი

19. უკრაინის მწერალი – მიხას ჰიმლუხა (ჯაგახიშ-
ვილი).³⁰⁴

20. Знаменитый траковед – Семен Мимџевели (წე-
ველი).²⁸⁴

21. ქართველთა სასიქაღულო შვილი, ცნობილი მი-

- ნეგისტი, ბალერინა და პორტრეტისტი – შალომ თხლეუმ (რადიანი).²⁰⁶
22. საცოდავი შესტიდესიაგნიკი – იოვანე ლელოლუბოვი (წულუკიძე).²⁸⁸
23. ასირიელი მებოგბე – ერაყლე სარგაღანაყლაპი (ირ. აბაშიძე).³
24. კახელი განმქიქებელი, ისტორიის მამა და კრიტიკის ქარცეცხლი – გეურქ ბრანწეს (ნაგროშვილი).¹⁹⁰
25. ფუტბოლისტი და ლელობურთელი – ჭელიომა დე ბარძაყი (ჭეიშვილი ალ.).²⁹¹
26. ქართული რეპერტუარისა და სანახაფობის უფროსი, კრიტიკის ლიმიტი ბენა ბრეია (ბენაშვილი).³⁶
27. ნაფიცი რეცენზენტი ადგილობრივი – ერემ ცვატ (ერ. ასტვაცატუროვი).¹⁸
28. კახთა მეფე-მგოსანი, ალაზნის ლომი – სანდრო პროჭიაშვილი (შანშიაშვილი).²⁵⁶
29. ავლაბრელი პოეტი – ნიკალა ფესალაგოვი (კოლაუ).¹⁸⁷
30. რუსკი ვირტუომ – პავლო გავნოხვატოვ (პაოლო იაშვილი).¹²¹
31. ფანსტატიკოსი – ქან ცუელოს (ივ. ყიფიანი).²⁵⁴
32. ლიშპანსკი მეგრ გრანდ მიგელ დე თერჯოლესი ცყანსე (მიქ. პატარიძე).²⁰²
33. ნაზიმ ციკმეტი – ნაზი კილასონია.¹⁴⁴

* * *

სიმონ ჩიქვანის²⁷³ მოსკორილს,
ლექსად ასალებს მოსკოვი...

პრემიის მიღების გამო.

* * *

გომბორა გოგლა¹⁵⁶ დაათრო
ჭინჭრაქა ჭილაიამა.²⁹⁴

შავი უღვაშის ცმაცუნით
გამოუთხარა „იამა“,
თავზე წაადგა ირაკლი,³
პანლური ჰკრა და იამა.

ესე ამბავი გალექსა
მარგველაშვილმა იამა.¹⁶⁷
შემდეგ ქალაქში განავრცო
ალიო ადამიამა.⁸

1954 წ. გაზაფხული

გია მარგველაშვილი

* * *

რაზისკალი
პროზის კალე...⁴⁴

დ. გაჩევილადის⁵⁴ მიერ დემნა შენგელაიას²⁶⁰
და ჯიბუგის³¹¹ შეტაკებაზე თქმული.

1954 წ. აპრილი, პლენუმი

* * *

გიორგი როხროხაძეა¹⁵⁶
ფუჭი ლაი ლაია.²⁹⁴

* * *

ამას ამბობდა ნაჩინაიუმი:
დედავ, გამიშვი საჭილაოში,
თორემ ამდენი შემოტევისგან
ლამის გამიჩნდეს ნაჩში ნაოჩი.

ნე გავარიტე პრო ჭილაია,²⁹⁴
ისიც კი იცის, პროტში რაია.

კარლო¹³¹

1954 წ. გაზაფხული, 5 აპრილი, პლენუმი

სერგი ჭილაია

* * *

სერგო ჭილაია.²⁹⁴

* * *

ჭილაიავ,²⁹⁴ გაიძვერა,
წელს გაგვიძლებ, გაისს ვერა!

*

როგორც მცირე გირა ყლის, –
დაეკიდა ირაკლის.³

* * *

კაჭახიძეა¹³⁸ პოეტი, ჩუმი, წყნარი და ბუნჩური...
მისი მუზაა – ბოზები, უპრეცედენტო მუჭური,
დასწერა: ჯიხაიშის ცა ეპოქის ლივლივიაო...
მიყვარდა კერძო საიხვე და ჩემი ციცუნიაო.
სულ დადის მარტოყლესავით, არავის

მიეგმასნება...

შემდეგ სტრიქონში რითმისთვის ვიხმაროთ:

„ვიეგნამს ნებავს“.

* * *

მერი კუილაძე – გ. მერკვილაძე.¹⁷⁴

* * *

კოლწევრმა უთხრა კოლწევრსა,
მოგიტყნამ ვიქტორ გოლცევისა.⁷⁰

ეს ნიკას⁶ რითმებია.

1951 წ.

ანონიმური

თუ სიმონთან³⁰⁶ გამსახურდი,
გაქანდები, კოსტა,⁴⁹
და ჩადგება რიგში
აკადემიკოსთა.

თუ არა და – გერონტივით²⁴⁸
დაგჭირდება მოცდა.
ასე იცის სამსახურმა
აფხაზთა და ოვსთა.

* * *

იანვარსა და ივლისში
კონსტანტინე⁴⁹ ბის ვილისში,
ხან გაგრას წაგრიალდება,
ხან დაფლასუნობს თბილისში,
ვინ მიაშავა მანქანა
მაგ ქარაქუცა ვირიშვილს?

მზნაკო მარტო

დროს ვიყნებ, ხედავთ! რავეს ვქა ქს სერ
ვეზო ზოქი შიო ზიველი ცხელი მიქტე
აქსსერ ცყი/პერი წა ხო რიზვი, ა
ღა ვიონ ვიქე

ენე ქარაქუცა

კონსტანტინე
გამსახურდია

სოკო-ცუანას

*სოკო-ცუანა არს სოკო მყრალი
ფუნასა გედან ამოსული...*

ქართული ლექსიკონი

მეც გავიგონე ეგ შენი ლექსი,
მაგინებელი და გესლიანი.
მაგრე შეჰყეფდა კბილების ღრჭენით
ბესიკს⁴⁰ ჭაბუა ორბელიანი.¹⁹⁷
შენც, როგორც ჭირი დამემართები,
მაგრამ გინებით ნიჭს ვერ შეიძენ.
ხარ წერა-კითხვის უცოდინარი,
ო, ჩემო სიმონ ბურგიელიძე!
ხბოსავით სველი და დავარცხნილი
თავი კრიტიკის ქვეშ მოათავსე.
ბესარიონის²⁰⁴ ენით ასლექილ
ბანალს იმშვენებ ბანალურ თავზე.
შენ, ქუჩა-ქუჩა ყიალის შემდეგ,
ყოყლოჩინობით იმთავიდანვე
შემოდგი ფეხი და მწერლობაში
შენ ფეხის სუნი შემოიგანე.
შელიმ²⁵⁹ თუ ლექსით უკვდავყო მერი,
და ლეონარდომ¹⁵⁵ კი – ჯიოკონდა, –

სიმონ ჩიქოვანს²⁷³ ლექსების თემად
ჩემი მსუქანი ღუნღული ჰქონდა!
პოეტი, გმადლობ უკვდავებისთვის,
და გაგახაროს ამ მაგალითმა:
ყური დაადევ, მაშ, ამ უკანალს,
რომ მოგასმინოს რითმაზე რითმა!
ძროხის შარდის და ფუნის პოეტი
სულ მუდამ ახლო იდექი გრაკთან.
და შენი ენა იმათზე მყრალი
ახლა ბინძურად ალაპარაკდა.
შენს ჩაყვითლებულ კბილებს ეგყობა,
რასაც მიერთმევე ყოველდღე, სიმონ! –
ნაგრულობ – გრაკი სხვა პოეტებმაც
ტიციანივით²³² რომ გაისივონ.
წიგნად აკინძულ მაგ შენს ნაგავში
სოკო-ცუანას რომ გაეხარა, –
ო, სიმონ, სიმონ, არ იქნებოდა
შენზე ფუყე და შენზე მკვეხარა.
ჯერ კუდის ძირში მუცელგამძლარი
და მერე რქაზე მჯდარი თამამად, –
ყანიდან ხარებს ჩამოყვა ბუმი
და გლეხებს უთხრა შენისთანამა:

„ხომ დავაჩინე ამრთა ოქმები
ტიალ მინდორებს, საბრალო გლეხო?“
ხარს გაეცინა მისი ბზუილი
და გლეს სიცილად სულ აღარ ეყო.
სოკო-ცუანას დაგადგი ფეხი...
გასკდი, ამყრალდი და გაჰყევი ქარს!
ამაზე მეტი რა შეგაგინო? –
შენი ლექსების ავტორი ხარ!..

მინაწერი შემდეგ:

შეგჭამდი, მაგრამ გული მერევა
და შენს ხელობას როგორ მივმართო?
ეგ არი შენი ბედნიერება,
რომ ჩიქოვანი მძღნერი ხარ მარგო!*

* * *

გაბისკირიას⁴⁸
მამის ცხვირი აქვს,
ამისულაშვილს¹² –
მამის ულვაში.

ვიქტორ გაბესკირია

* დაწერილია ს. ჩ-ს²⁷³ ლექსის პასუხად.

* * *

**ირაკლი აბაშიძის³ უკანასკნელი ლექსი, წარმოთქმული
და გამოთქმული მის მიერ, როცა ის იჯდა გრამფაისა
შინა ა/წლის ? ნოემბერს...**

„ორივე მიყვარხართ:

შენცა და მეცა...

მაგრამ მე თვითონ

სეროქამ შემცა!“

*ეს უფულობის დროსაა ნათქვამი, როცა თვით ჯიბეცა-
რიელი იყო და ორ ქალს ერთად ეარშიყებოდა.*

სეროქა – უფულობაა.

1950 წ.

* * *

გვეგადის⁵⁹ მუზა ვირია,

ოცნება დაუზიანდა.

პოემიაში რაქდენი

ცოლ-შვილით შემობზრიალდა.

დაწერა ნოდარიადა,

დაწერა რამაზიადა.

ახლაც დგას ვირის ყლესავით

და იყურება ბვიალად.

* * *

ბესარიონ დონჟოვანი...²⁰⁴
თინათინ გაქლენთილია...⁹⁷
ბესო ბესიგსია ხანდახან... (იხ.)

ნაწყვეტი დაკარგულიდან

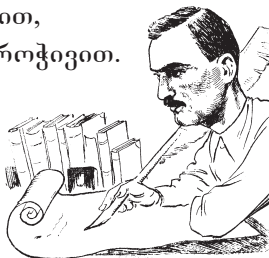
მაშინ, როცა ქართველ მწერლებს
ურისხლებათ ღმერთი,
სამღივნოში თავს წამოყოფს
ბესიკონა ქლენტი...²⁰⁴

* * *

ჩვენი ალექსა⁷¹ დადის ყოჩივით,
ტვინში ბნელი აქვს მანგის პროჭივით.

* * *

გომიაშვილო ალექსა,⁷¹
შენს კაბინეტში მამეფსა.
აქამდის ბლომად გიფსი მე,
ახლა მოგიჯვამს რიფსიმე.²⁷⁸

ალექსი გომიაშვილი

* * *

პოეტების ხმა მოისმა:
„გვაგინებენ, ეს წესია?
უკან უნდა ამოისვა
ბესო ჟღენტის²⁰⁴ რეცენზია!“

* * *

გაბობებულია საწყალი
ბელიაშვილი აკაკი.³⁴
რუს პროსტიტუტებს ასწავლის:
– ცკალში კიკინებს ბაკაკი.

აკაკი ბელიაშვილი

* * *

გაუნათლებელიაშვილი.³⁴

საშა ქუთათელი²⁵⁰ მიქელ პატარიძის²⁰² ბინების მშენებლობაზე

პრეისტორიული ბალადა

მე, სამწუხაროდ, ვერ მოვხვდი
ამ „კამელის“ თამაშში.
შ. დემეტრაძემ⁹⁰ მიაბო,
უნდა ვერწმუნო ამაში.
სახელგანთქმული კაცია
სუფრაზე, სმაში, ჭამაში...
განგებამ ამოაშენა
ღვინისთვის დიდი ჭა მასში.

თურმე, როდესაც მიქელმა
მიხიკ-მოხიკა ფულები,
არ დარჩა „უჩრექდენია“
ტფილის-ქალაქში სრულებით,
მოჯღანა მაიაკოვსკი¹⁶⁵
და ჰერედიაც⁹⁹ შებილწა,
შეჰყარა ერთ დღეს ცოლშვილი
და გულმხურვალედ შეჰფიცა:

„საცხოვრებელი სახლისა
უნდა დავიწყო შენება.

მიქელის ბინა იქნება
ფილის-ქალაქის მშვენება.
თვით ჰოთიკა და როკოკო
მასთან არ მოიხსენება“.
ეს, თურმე, ღმერთო, შეგცოდე,
რაჟღენსაც⁵⁹ ასე ენება!

ასე, ამრიგად – მიქელმა
მაღალი ღმერთი ახსენა,
ფიცარს – ფიცარი დააკრა,
აგურს აგური აშენა.
ზოგისთვის თავად იშრომა,
ზოგიც ასწია მთავრობის,
ზოგიც ბორჯომში იშოვნა
სომხებთან მამათმავლობით.

და ასე დიდხანს აშენა
მიქემ ფიცარზე – ფიცარი.
გ. ლეონიძის¹⁵⁶ გამოთქმით:
შერწყმული-შენამტკიცარი.
ბოლოს გამოჩნდა ბუხარი,
ვით კეშელავას¹⁴² ბოხობი.
აგყდა ოჯახში ყიჟინა
და სიხარულის „ოხ-ოხ“.

უმეხილედ ხეხილი
არ გამოდგება ხეხილად.
საჭირო იყო, შენობა
სპეციალისტსაც ეხილა.
სულ ერთი იყო: პირადად
პეტრეს, პავლეს თუ ცოცნესა...
მაგრამ კი აუცილებლად –
ბერძნული სტილის მცოდნესა!

ამ მომენტშიაც მიქელმა
საქმე იმგვარად დაშანსა,
მშენებლობაზე მოწვევა
არგო ქუთათელს საშასა.
იმ დროს გფილისის ქუჩებში
ტაქსი ძალიან გახშირდა.
სამაც ეწვია მიქელსა,
ფეხით კი არა ტაქსითა.

და მიულოცა მიღწევა
გულწრფელ მეგობრულ გრძნობითა...
ბავშვებმა დასცხეს ყიჟინა:
– ძია საშურა მოვიდა!
აგყდა ხარხარი მქუხარი
და სიხარულის „ოხ-ოხი“.

ჭერბე კი იჯდა ბუხარი,
ვით კეშელავას ბოხობი.

– საშა, ძვირფასო, მერწმუნე,
ვერ შეამოწმებ აქედან,
საჭირო არის ასვლა და
მაღლა ჭერიდან დახედვა.
რადგანაც მემსახურები,
ბოლომდე მომყევ მსახურად,
გევითაც თვალი მოავლე,
ვიდრე დავხურავ სახურავს!..

– მიქელ, ამას რას მიპირებ?
დღეს, მგონი, შენი წერა ვარ.
მაგაზე, მჯერა, ვერ ავა
თვით ვირთაგანი წვერაფაც.²⁸⁵
სახურავამდე სახლს გაეწვდე,
ვა, განა ამოტელა ვარ?!

– ნუ გეშინია, იქ ასვლა
ძნელი არ არის სრულებით.
მოღეჭი აქეთ კედელთან,
მე ზურგით დავილუნები.
შენც მოდი, ზურგზე შემაჯექ,
ხერხი სჯობია ხანდახან.

ბურგიდან ჭერზე შეჯდები,
ძველი სპორტსმენი არა ხარ?

საშაც ამგვარად მოიქცა,
და ხელად ჭერზე მოექცა.

ო, ამის შემდეგ რა მოხდა,
ნუ მკითხავთ, ღმერთო, შეგცოდეთ!
ნუ შეუბღალავთ ავგორსა
უმანკოებას ესოდენ.

საშას მუცელი ასტკივდა,
მარგოდ დარჩენილს ჭერზედა.

ერთი შეხედა ბუხარსა,
ერთი წუთით კი შეჩერდა,

ღიმილმა ბაგე გაუპო,

როს დაინახა ცარგვალი,

ახლო მივიდა ბუხართან,

ფრთხილად შეიხსნა შარვალი...

მკითხველს იქნება ჰგონია, –

ცუდი რამე სწადს გულითა? –

არა, ის მხოლოდ ბუხრის თავს

დააჯდა, როგორც უნიგასს.

და მეგობრობის მესოგბემ

სირცხვილ-ნამუსი მოსპო რა,

კოწიას⁴⁹ სგილით რომ გითხრათ:
გაიჭინთა და მოსკორა.

ცოცა ხანს იღვა სვეტივით,
ვიღრე ხვანჯარი შეიფსკვნა.

საჯლომით ილიმებოდა,
ვცან წულუკიძე ვანიჩქა.²⁸⁸

ბოლოს ამ საქმის ჩამდენმა
ენამწარემ და კვიმაგმა,

ისევე ბუხარს შეხელა
და ხარიგონი¹⁰⁵ ინაგრა.

გამონახოცი ქალალდი
მიჰკროდა, როგორც ვექსილი,

აქა-იქ კურკლაც ეყარა
გაბესკირიას⁴⁸ ლექსივით.

ქვევით რა მოხდა, ნუ მკითხავთ.

ვთქვათ, ვერც გაიგეს იქ ესა:

ავგორი საშა ქუთათელს

ვერ შეახვედრებს მიქელსა.

საშა ჭერიდან ღვთის ნებით

გადაფრინდება ბარადა

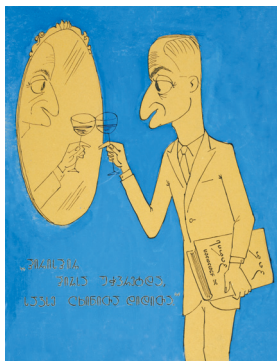
და გათავდება მიქელის

მშენებლობაზე ბალადა.

ეპილოგი

ეს მეორე დღეს, როცა მზე
თავზე დაადგა გფილისსა,
წამოდგა მიქელ, ეწადა
ცეცხლის დანთება დილის ქამს...
ბუხარში დახვდა საგანი,
მსგავსი რაჭული სგვირისა,
ქუთათელაძის ნაქნარი,
იაპონური სტილისა.

სად იყო ამ დროს საშურა?²⁵⁰
ჩემამდე ამბად მოვიდა:
პროსპექტზე დასეირნობდა
ცხვირში თამბაქოს ბოლითა.
მას ხელში მარაოებით
ესალმებოდა შორიდან –
ორი ლამაზი ყვაავილი,
ირ. აბაშიძის³ ორი და.

ალექსანდრე ქუთათელი

* * *

ლილით „მნათობში“⁴⁸¹ შევედი, მაგრამ იქ არვინ
არ იყო,
არც ნიკა აგიაშვილი,⁶ არც მთაწმინდელი
შალიკო.¹⁰
დამიხვდა მეგად გამწყრალი მარტოლენმარტო
ორდე-ღა.⁸⁶
ამბობდა: რომანს თუ ბეჭდვენ, მითხარით
ერთი-ორდელა?
ფიცი არ მჯერა ირაკლის,³ მეგადრე
ლორთქიფანიძის,¹⁶²
ისევე ნიკას მივმართავ, სუყველაფერი მან იცის.
1951 წ.

* * *

ისმინეთ საქართველოში სუყველამ ჩემი ლექსები,
რითმებს მოგართმევთ, მეგს ვერას, თუ გსურთ და...
დაგესესებით.

*

ჰო, პოეტებო, არა და არა, არ დაიჯეროთ
ბოდვა ნიკოსი,
ინკუბატორით ჩეკავს პოეტებს ერთი უგვინო
ბოგანიკოსი.

* * *

აკადემიკოსთ წრეშია
ეს გრიშაშვილი სოსო.⁷⁶
აშოლლანები ხენეშიან:
– ე მანდ რა გინდა, ბოზო?!

იოსებ გრიშაშვილი

გამოცანა

აქეთ-იქით მძრომელია,
ყველგან ნახავთ ბალანაშლილს.
ვერ იქნა, ვერ მოერია
ქაკუნია ბალახაშვილს.²⁷
ცირკზე გაცვლის ორბელიანს,¹⁹⁸
შამილსა²⁵⁵ და ბარათაშვილს.³¹
გამოიცან – რომელია
რეცენზენტი⁵⁵ კარან-ღაშის.¹³⁶

* * *

როდის იყო, რომ დაჰქონდა
გალომებულ ბუღას კევრი?
მამაშვილი¹⁷¹ პოეგია,
მირცხულავა¹⁷¹ – ბუღალგერი.

პინას⁶⁹ და მინას²⁷² – ირა³ და ნიკა⁶

ჯამაგირის ანგარიშში
ას-ას მანეთს დაგჯერდებით.
თუ ახლავე გამოგვიწერთ,
აქ ჩვენ მეგს არ გავჩერდებით.
ამბობენ, რომ ჩვენს „მნათობსაც“¹⁸¹
აქ ექნება მალე ბინა,
და სულ ახლოს გვეყოლებით:
ჩვენი მინა, ჩვენი პინა.
(იმ დღეს ვიშოვნეთ 100-100 მ.).

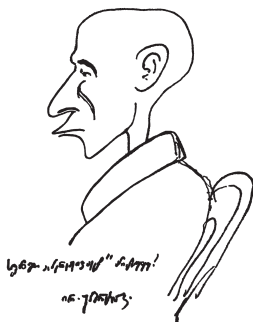
რითმისათვის

ასე ამბობს ლევენფიში,¹⁵⁴
მალე დამინძრევენ პირში...

სერგო კლდიაშვილი

* * *

ქოსა-რიკი – სერგო კლდიაშვილს¹⁴⁶ შეარქვა
კარლომ¹³¹ კოსარიკის¹⁵⁰ მიხედვით.

ჩ. სიმოვანს²⁷³

გამოგიხტება გვაშიდან,
რაც უნდა თავი იკავო.
პირაქეთ შეგვლაგება,
ჩუმაღ ვიყავი იქაო.
რუსეთმა ქება მიუძღვნა,
ჩვენ არც კი ვიცით, ვინ არი.
ვეფხისტყაოსნად აქცია
თავისი ნაცოდვილარი.
არც გაშავდება კენჭის ყრით,
რაც უნდა გულით აშავო,
პირველი თვითონ იძახის:
სიმონ ჩიქოვანს ვაშაო!
ლაურეატად გახდომა
ნეტავი რატომ იკისრა?
მისი ლექსები ისეა,
როგორც ჭუჭყუნი ტრიკისა...

* * *

რაპელებისგან²⁰⁸ მიმომზვერავად
დარჩენილია სიმონ წვერავა.²⁸⁵

სახინკლემი სამღერალი „კუკარაჩას“ ხმაზე

0 + 0

1. სამამულო ომის ეშხით
როლიონმა²⁴⁹ სჭეჯა სკეჩი...
მაგრამ, ნეგა, სად იდგმება:
კიკეთში თუ პატრიკეტში?

მიმღერება:

ჩემი სკეჩი,
შენი სკეჩი...
არ დაიდგმება მის ღღეში!

2. ცხოვრებაა საამური,
ქეიფისთვის გვაქვს საბაბი...
არ ემრდება კაცს ღაბაბი,
თუ არ მიირთვა ხას-ქაბაბი!

მიმღერება:

ხას-ქაბაბი,
ხას-ქაბაბი...
ლულა: ლულა ქაბაბი!

3. ამ ლეონიძე გოგლამა¹⁵⁶
ხაში სჭამოს და ბოლღამა,
ხაში სჭამოს და გალექსოს
ლიტმუბეუმის პროგრამა.

მიმღერება:

ეს პროგრამა,
ის პროგრამა,
მისი ლექსი არ ღირს ღრამად!

4. წვერულვაშით იმოსება
ნონეშვილი იოსება,¹⁹⁴
მაგრამ, ნეგა, ლექსებს რომ სწერს,
ტყვილა რაგომ იოსება?

მიმღერება:

იოსება,
იოსება,
პაწაწინა იოსება!

5. მიაწოდეთ ქადა რევამს,¹⁶⁸
თორემ არი გადარევას.
თითო თუმანს აძლევს ბოზებს:
ტასოს, ნაგოს, მაღამ ევას.

მიმღერება:

ჰაი, რემო,
ჰაი, რემო,
რად დადიხარ ემო-ემო?

6. გადაუგდეთ ქადა გივის,⁵³ –
შოთას გამზირს გადაკივის.
არ ასვენებს ცილინდროსნებს,
უკან დასდევს ქადაგივით.

მიმღერება:

გივი, გივი,
რაგომ კივი?
გამოცვალე ეს მოგივი!

7. ეუბნება კარლო¹³¹ გრიშას:²
ჯერჯერობით არა გვიშავს.
ჰონორარი მოდის, თითქოს
წყალს აჩქეფებს არაგვი შავს...

მიმღერება:

ჩემო გრიშა,
ჩემო გრიშა,
ვერ აჯობებ იმ ძველ გრიშას!

8. ლადოს²²⁴ დიდს და უდილადოს
მიაწოდეთ ლუდი ლადოს.
თუკი ლუდი აღარ ეყოს,
სხვა რამ უნდა უწილადოთ.

მიმღერება:

დიდო ლადო,
დიდო ლადო,
რად აგარებ ამდენ განდონს?

9. შენი რითმა? – აბა, სინჯე,
ჩემი განა აბგაში ძევს?
ამ სასმისით გაუმარჯოს
ალიოს¹⁷¹ და აბაშიძეს!³

მიმღერება:

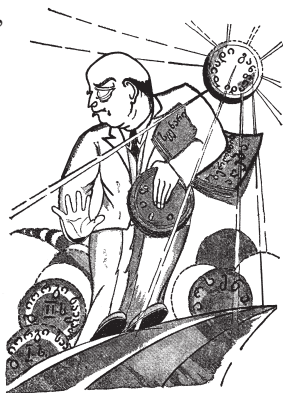
გაუმარჯოს,
გაუმარჯოს,
სახინკლეში ვგოვებთ სარჩოს!

მ. ჭიაურელს²⁹³

ჩვენთვის, მიშავ, ისიც კმარა,
რომ შვილი ხარ ედიშერის.

პიესა რად ღაგვიწერე,
რად მიერთვი ღელიშენის?

ანგარიშის ღრო დაღება,
ვერაფერი ვერ გიშველის!

მიხეილ ჭიაურელი

რითმა ზოგიერთ პოეტს

ლუკა ქეიფობს –
უკაპეიკოდ.

*

პოეტი სულაკაური,²²⁹
სხვაა თუ სულ აქაური?

* * *

მე კაცს ვიცნობ ნაჟაკისტარს,
თავში იცემს ნაჯახის ტარს.

ციტატები

„ზოგ ნაწარმოებში იდეა შამფურივითაა გაყრილი.
კარგია ნაწარმოები, როცა მასში იდეა ჩაისავეითაა
შემავეებული...“

ს. მ.¹⁷⁶

„როცა გ. ჯ.³¹⁰ მსახურად გამოგვიგზავნა მთავრობამ,
ვერ შევიშენეთ, არ ვინებეთ, ახლა ბაგონად გავგი-
ხადეს და გვიხარია, ანასუნ ჩვენ საქმეს...“

კ. კ.¹²⁶

ერთი სემანურიც!¹⁰¹

მიწაც მობარეს, კრიალობს ცანი,
იმ ღროს ის ღორი რკოსთან ბუქნაობს,
მინას²⁷² მოპარეს კრიალოსანი,
ფიქრობს გრიგოლი,² კოსტამ¹⁶² თუ ქნაო?

(კ. კ.)¹³¹

* * *

არ ეძინება ხარიგონს,¹⁰⁵
გულზეა გასივებული.
მაწონი ჰქონდა წუხელის
წყაროში ჩაცივებული.
დანამღვილებით არ ვიცით,
საქმეს თუ ავწონ-დავწონით, –
სოლომონს¹¹⁴ შემოეჭამა,
სჩანს, ხარიგონის მაწონი.

ხარიტონ ვარდოშვილი

რუსთველურად²¹⁰ დღევანდელ რუსთაველს¹⁵⁶

ჩემი არაკი მგოსნური ჩინს ქვაბედაც კი სწერია.
ჩემს ბიჭობაში ლექსები რაც შევთხზენ, რაც
მიწერია,
სუყველა ხოდში გავიდა, ფეხისადგილშიც
მღერიან.
დაჰყნოსეთ ყოველი სტრიქონი, ნახეთ, როგორი
მძღნერია!
შინმოუსვლელზე ვიმღერე, ფორთოხალაბე –
მითია.
ლექსის ყოველი ტაეპი დენთივით ამომინთია.
რითმებში რითმებს გაურბის, წალმა-უკულმა
მიღიან.
არ დაიდარღოთ, გენაცვათ, ფინთი ყოველთვის
ფინთია!
ცისფერყანწელთა²⁸² სუფრაზე მეინახებში არ
ვჩანდი,
ევენის მაგივრად შევარღენს შევაბი ცხენის
ავკანდი.
ავკანდს რითმადა, ხომ იცით, გედ მივაყოლე
ქანგბადი,
მქონდა ძირტკბილა ლექსები, უკანასკნელად
ავმქავდი.

დავითის⁷⁹ ვედრება და ჩივილი

გურამიშვილი გახლავარ, საფლავში ვერ
დავეტიე...
გთხოვ, გამიმართო, მთავრობავ, ღვესტი-
პედესეგლეტიე.
მხოლოდ, იცოდეთ, შემყლაპავს გოგლა¹⁵⁶
ჰონორარლლეტიე, –
დე, თავმჯდომარედ ის იყოს, და მდივნად – დემნა
ცეტიე.²⁶⁰
ბესოს²⁰⁴ უთხარით, მემკვიდრედ არ მწამს
სიმონის²⁷³ მეტიე.
ამის დამწერი გახლავარ, ვინაც შეაქო გეთიე...
მომიგონებლეთ, სიმონმა თავში თუ დამკრა
კეტიე!..

(კოლექტიური ფუნაგორია ოთ. ჭელიძის²⁹²
ნაქორწილეებზე, 1945 წლის ბოლოს)

ოთარ ჭელიძე

ძველებური ზმა

ვაკებე ლიზა სჯობია,
კეკე ზელით არ მოკვდება.

უკანასკნელი არჩევნების გამო 1947 წ.

ამოაგდეს ფესო,
მედ რო იჯდა ბესო!²⁰⁴

*

თავმჯდომარედ იკოს, იკოს,
არ ვაშავებთ სიმონიკოს!²⁷³

*

გასაოცარი ეს იყო,
ის გააშავეს შურითა,
არ გაშაველების ბესიკო,²⁰⁴
რაც უნდ შესვარო მურითა!

*

არჩევნები გათავდა,
სამი კაცი გაშავედა,
რაშო ვორერა,
რაშავ და!..

ახალ მდივანს არჩევნების შემდეგ

რომ დააყენეს მოხელედ,
გაუჭირდება მოხვევს.⁷¹
ხელებს უკულმა მოხვევენ,
შპალიერივით მოხვევენ...
რად აყენებენ ოხერებს?
შეაყოლებენ ფონ ქვერე...

ახალი საგალობელი

ქაკი²⁷ აღდსგა მკვდრეთით სტაგითა სტაგისა დამ-
თურგენელი, რედაქციების შინათა ფულების მიმ-
თვისებელიი!

გ. შ.²⁵⁸

* * *

კოწიას⁴⁹ უთქვამს:

თუმცა სიმონი³⁰⁶ დამესხა
თავს – სულისამომხლომელად, –
ამერიკული ნოველა
დავწერე ფეხბედგომელა.

* * *

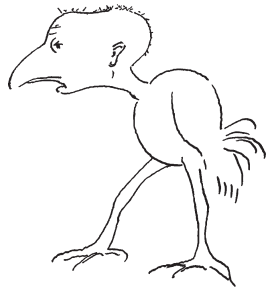
დ. ბენაშვილი³⁶ და გ. ნაგროშვილი¹⁹⁰ – ქართველი ქიმიკოსები.

* * *

მძახალმა⁵⁹ უთხრა მძახალსა:²⁵⁶
წიგნს გამოგიცემ ახალსა!

* * *

შვილიან-მამაიანა
პურს გვაჭმევს „რამაიანა“.⁵⁹

სერგო კლდიაშვილი

* * *

კარლომ¹³¹ სთქვა:

მე გამოვიგონე ახალი პრეპარატი – ანგისერგინი. ესაა პატარა სარკე. ყოველთვის უნდა ჩაახედო სერგო კლდიაშვილი,¹⁴⁶ თავის თავს დაინახავს, დაინახება და სხვას ველარ დანახსავსო.

კალეს⁴⁴ – კალმასობის შემდეგ

კალემან ბობოხიძემან –
შუბლაძეების სიძემან,
ხელით კალამი ასწია, –
ზუგდიდისაკენ გასწია.
ჩაალბო ყველი ჩაიში,
რომ გახდეს ველიჩაიში.
თქვა: ვაქებ, ვინცა მიქია,
დასწერა აკროსტიხია.
თავი ეგონა ვურგუნი,¹⁰⁸
შეჭამა კილო სულგუნი,
მაგარებელით ვერ ზიდა,
მოიშველია ფურგუნი.
ძლივს გაიმეგა მანათი,
თბილისს აფრინა ბარათი:
– სადგურზე დამხვდი, ვერაო,²⁶⁴
ავალულუნოთ კერაო.
იკურთხოს იმის მარჯვენი,
ვინც ერთად აგვამღერაო.
გვასწავლა ან-ბან-გან-დონი,
დაგვაწყებინა წერაო.
საქმენი ჩემნი წინ მიდის,
მომაქვს ჩაი და სიმინდი,

კალე ბობოხიძე

ინლაური და გოჭები,
ჩამოვალ – ჩავიპროჭებით.
ბაგონ სიმონთან²⁷³ ბოლიში,
რომ ვინახულე ოლიში,
მე ხომ სიმინდი მინდოდა,
ის იყო ჩემი სტიქია,
თორემ რას ვაქნევ ლექსებსა,
ჯანდაბას აკროსტიხია.
თავში იმდენი მითაქეს,
ჩამომივიდა ტრიკია.
ვერ ჩავლე ყვერი ჩაიში,
ვერც გავხდი ველიჩაიში!

* * *

ერთი რამ უნდა გითხრა პირიმზეს,
საქმე ნათქვამზე მიდგება რაკი:
რად გეძახიან ოქროპირიძეს,
როცა ბაჯაღლო ოქრო გაქვს ტრაკი?

* * *

მანაკოვსკის¹⁶⁵ რითმებზე რაღაცას ადგაფუნებდა...
ტუტუსობა და ლიმლობა ბაგეზე ადგა ფუნებად.²⁷³

* * *

ირ. აბაშიძის³ უსტარი ლექსად პატივცემულ „ლიტ. და ხელოვნების“¹⁵⁸ მთავარი გამგის – თავქოჩორა ლადო სირბილაძისადმი²²⁴ 1948 წლის 24 ივლისის სიციხიან დღეს, ოდეს ირაკლი მიდიოდა კიკეთს და არ გააჩნდა გროში-ფარა:

ყველა ბილიკი შემეკრა და საცალფეხო სავალი,
ჩეთი კაპიკიც არა მაქვს, როცა სხვებსა აქვთ
მრავალი.

აი, ამ დღეში ჩავარდი ხემწიფის შთამომავალი.

მო, გითხრა ჩემი ვარამი, ეს ჩემი სულისკვეთება,
ოჯახი კიკეთს გავგზავნე, სადაც ქვეყანა კეთდება
(ამ ჩემს სახლკარსაც მოუნდა კიკეთში
მოკიკეთება).

მაგრამ ფული მაქვს, თუ არა,
არ მეკითხება არავინ.
შენც იცი, ვცხოვრობ ხელფასით,
არ ვარ ქურდი და მპარავი
(ყველა აგარაკს გავცვლიდი,
ხონში რომ მედგას კარავი).
დღეს შაბათია (ქმრების და
გლახების დღესასწაული).

მეც უნდა ვნახო ცოლ-შვილი,
კიკეთისა კენ ჩავუვლი
(რისი იმედით წავიდე,
ხელში არა მაქვს შაური).
კიკეთიც აგერ, ახლოსა
(შორს არის აბასთუმანი).
ისევ შენ უნდა მიშველო,
შენსკენ მიჭირავს გუმანი,
ამ ლექსის ყოველ სტრიქონზე
მიშოვნე თითო თუმანი!
თქვენს პატივცემულ გაზეთში
იგი დამედვას ვალადა,
მასესხო ანუ ავანსად,
ხომ არ წაგართმევ ძალადა,
ანგარიშს გავაკოპიგებ,
როცა მექნება ბალადა.

P.S. ცოლ-შვილი კიკეთს გავუშვი
დავეხეტები ცალადა!

*ლექსმა გასჭრა და ირაკლიმ იშოვნა
ცოგა სამგზავრო, ცოგა სახარჯოც.
შენიშვნა ჩემია – ნ. ა.⁶*

ყოველდღიური გრაგიკომედია

ზონენაშვილმა¹¹³ კოწიას¹⁶² გაბოროტებით შეძახა:

– შენა ხარ ჩემი მომსპობი, ჩემი დამქცევი
შენა ხარ.

სუყველამ იცის ამქვეყნად, ვინ რანაირი კაცია,
რელაქციაში ნუ მიწყობთ სისხლიან

პროვოკაციას!

აქ გაელიმა გამგებელს ჟურნალ „მნათობის“¹⁸¹

პროზისა

და შეგინება მოუნდა დისა და დედის პროჭისა.

– მობრძანდი, მიშა, დაბრძანდი! – თან სკამი
ახლოს მოსწია.

თავს იკავებდა გულფიცხი ღორთქიფანიძე კოწია.

და ამა თბილმა შეხვედრამ მიშიკო გაახალისა,
გადახსნა უზარმაზარი პორთფელი შავი ტყავისა.

ააშრიალა ფურცლები ახლადგამომცხვარ

რომანის,

ლეოსგან²⁴⁷ მოწონებული, ათასი გვერდი რომ

არის.

რომ გადახედეს, ეს უთხრეს: – დავბეჭდავთ, მალე
დავბეჭდავთ! –

ამ სიგყვის სიგულწრფელეში ზონენაშვილი

დაეჭვდა:

– როგორ დაბეჭდავთ, ჯერე ხომ არ
 წაგიკითხავთ მასალა?
 მე ლოცენტი ვარ და არა ჟურნალ „მნათობის“
 მასხარა!
 მაშინ გაცხარდა სუყველა, შალვა¹⁰ და ნიკაც⁶
 გაცხარდნენ:
 – სად გაგონილა, მასპინძელს სტუმარი კაცი
 ლანძღავდეს?
 უცებ შემოდის ირაკლი,³ მაღალი, როგორც
 ბისმარკი,⁴³
 და მიშას გულში აგინებს: მე შენ მოგიტყვან
 დის ტრაკი!

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

– ო, გამარჯვება, მიშაჯან, რამ გაგაჯავრა,
რას ცხარობ?
ამბობენ, თბილის-ქალაქში მომამე მეგი დაცხაო,
ახალი რამე დაწერე? დაგიბეჭდავთო, ნუ ჩივი! –
ამ სიგყვებს ხარბად ისმენდა ის ქიმიკოსი
გულჩვილი.
სიხარულისგან საბრალოს თვალები
ჩამოეცრემლა.
და მეორდება „მნათობში“ ყოველდღიურად
ეს სცენა.

* * *

ახლა კი დროა სოლომონ,¹¹⁴ რომა
მშვიდობა ნახოს საქართველომა:
თავი ანებე ფოლადზე რომანს!

* * *

Искусству нужен Жорж Мдивани,¹⁷²
Как нужен жене гвоздь в диване.

ბალადა მოკვეთილისა

(მოხვეური ფოლკლორიდან)

(„მოხვეის ქალო თინაოს“ ხმაზე)

მაცნე მაჰვიდა ყაზბეგჩი, გადავლო გუდამაყარი,
მოხვეის შვილებს გადასცა ამბავი ახალ-ახალი.
მასგებეს გომიაშვილსა⁷¹ შუბლზე რქა ამონაყარი,
სუ გამომთვრალი რო დადის, როგორც
ქორწილში მაყარი.
ბევრი მდივონი გვინობავ, ბევრსაც
ვორ გადანაყარი,
მაგრას ჯერ არვის მოსწრებავ ასე
გულშემოსაყარი.
არ გეჯერებათ მოხვევით? შაგეხსნათ
რკინი კარია.
სასახლეშიგა მაჰხკვეეთეს გომიაშვილის გვარია.
ამბობდნენ, მისი მდივნობა, ვაჰმე, რა ღიდი
ბრალია!
მოგვიხსნეს ვოჟი ალექსი, ანიჩქას გაუხარია.
აწინა ვილა გვიმღერნებს: ციალო დარიალაო?..
არ გააგანეს პობედა, წავიდა ცარილალო.
აგირნა ცოლი – პირიმზე, ბალღები აღრიალაო...

ყოს რჯულბაღლსა, რაც ღღემღის თოღები
აბრიაღაო.

სვიმონმა²⁷³ უთხრა: გეყოფის კავშირშიითა
ფარფაში,

მოგხსენ და არსაიდანა არ გამოგიჩნდა დამქაში,
ფარ-ხმაღი დაგაყრეინე, ხმაღი ჩაგიტყდა
ქარქაშში,

ყოვეღ მავნეს და მიწრიელს ძაღღი მიაკედა
საფღავში!

ირამ³ თქვა: მიწა ლბიღია, შენც შეგშევენოღა
ღბიღობა,

ორივე გამომიცღია – პოეტობა და მღივნობა.

მღივნობა მეგად ძნელია, გეწვევა
დაღრეჯიღობა...

სჯობს, ლექსო, სწერო პოემა: „ღორმა დახია
ჭიღოფა“...

თუმც ლექსი გამოგელია და აღარ მოგეპოება,
მაინც ეცადე, იქნების რითმებს რითმები მოებას.
სამსახურს არსით მოგცემენ, ისეა გარემოება,
მივღინებაში იყავი, სანამ არ დაწერ პოემას.

ასე თავღება პოემა ჩვენი გომიეთ-ბიჭისა,
ვაქაის¹⁰⁴ შემარცხვენელის, მისი ღეკა და ღიჭისა.

დაღონდნენ სალი კლდეები, მწვანე ტყეები
ფიჭვისა, –
დიდი თაყვანისმცემლები ლექსოს კალმის
და ნიჭისა.

* * *

ხო ბითურია ჟორა გულია,⁷⁸ –
ხუტასთან³⁹ მაინც ორაგულია.

* * *

გამოაცალეს პწკარი ხუთასი, –
და დარჩა მხოლოდ მძ..... ხუტასი.³⁹

ხუტა ბერულავა

* * *

თუმცა დამჯდარა ორი ერასტი,²⁸⁶
და არ ბოგინობს ნიკო ტყიური, –
უბედურებას მაინც ვერ ავცდით,
მუშაობა გვაქვს ერასტიული.

1952 წ.

* * *

ტრიბუნასთან ღვას ვანია,²⁸⁸
თითქოსდა ჩიქოვანია.²⁷³

* * *

ირაკლი³ ავარდნილია,
სიმონი²⁷³ გავარდნილია,
გოგლა¹⁵⁶ კი დავარდნილია.
სერგიკა¹⁴⁶ მივარდნილია,
კარლუშა¹³¹ ჩავარდნილია!

1954 წ.

იოსებ ნონეშვილი, სიმონ ჩიქოვანი, რევაზ მარგვიანი, გრიგოლ აბაშიძე,
ირაკლი აბაშიძე, ნაზი კილახონია, იოსებ გრიშაშვილი, გიორგი ლეონიძე,
სუტა ბერუღავა

ახლანდელი მეციური

სანდრო ეულის¹⁰² დროშია ქე მქონდა ორი
გროშია.
ალიო ბრძენის¹⁷¹ დროშია ძირს ვეგდე როგორც
გოშია.
ირაკლი გრძელის³ დროშია დაგკარგე ლექსის
ხოშია, –
ცეკა-ტეკაში²⁷⁶ სირბილით ფეხზე დამიცვდა ქოშია.
სიმონ ჩიქვანის²⁷³ დროშია ვიჯეჟი ფულუროშია, –
სიმონზე მეტად მიტევედა ნაჩაჩავარი²⁶⁶ გოშია.³¹⁰
გომიაშვილის⁷¹ დროშია ხინკლად მახვრიპეს
ბორშია.
ლენიძისა¹⁵⁶ დროშია – პირს ვაღებ როგორც
შოშია, –
ეგების ახლა მეღირსოს შამაია და დოშია.
ყველა მღივნების დროშია ბორია²⁷⁴ სქოლიოშია.
1952

* * *

ჩიქოვანის²⁷³ ლექსები არის პალიმსესტები, –
გადაფხიკეს ფურცლები და აღმოჩნდა ცურცლები.

შხიანი²⁶³ და ჩიქოვანი²⁷³

დიდებულს პოეტს ჩიქოვანს ხელში დიდება
გაუსხლგდა, –
ოდეს შენ გაჩნდი ამქვეყნად, დილო პოეტო
გალუსტა.
შენი ლექსები ოქროა, მისი ლექსები – კაპუსტა,
ქართულად ლექსებს ვერა წერს, რუსულად კი –
პოქალუსტა!

1952 წ.

ს. ჩ-ს²⁷³ მოხსნაზე

დიდ პოეტობას თუმცადა დააკლდა ერთი აჩოკი, –
გაბარდეს, გაათამამეს, გულზე დაჰკიდეს მნაჩოკი,
დაფნის გვირგვინის მაგივრად თავზე დაადგეს
გარშოკი,
ბოლოს კი განდიდებულსა უკნიდან მისცეს
გალჩოკი.

1951 წ.

იასეს²⁷⁹ ლექციებზე მოკრეფილი რიტმები

(1951 წლის ოქტომბერი)

ირაკლის:³

გვერდში გიბის სოლომონი,¹⁴
ქული ხურავს გაჯიკური, –
რალაც სუნი მოდის, მგონი –
გაეპარა გრაკში კული.
თეორია დაამთავრა,
აწ ეწყო პრაქტიკული...
იქნებ კარგი ბალი უნდა, –
წარადგინოს მაგრიკული.

კარლომ¹³¹ სთქვა:

ამ ლექციებზე დაიარებით,
გულს იგკენთ მხოლოდ დაირებით.

პასუხი:

კარლოც მას ჩადის მოიარებით,
რასაც შევბოღნენ ბოიარები.

კარლო კალაძე

გაგრძელება წინა გვერდის:

ხელავთ? ბევრი აგვიანებს:
კარლო თვალებს აბრიალებს.
რემოს¹⁶⁸ უკვირს: აღამიას⁸
თავი აქვს თუ ატამი აქვს?
პოლიკარპემ¹²⁶ კახპის პოზით
გააბოლა პაპიროსი.
როგორც დიდი ნაროდნიკი,
არკადი მის მაროს იქით.
გუგულივით, მუხლის გაშლით,
ჩაეძინა ბუხნიკაშვილს.⁴⁶
ორდეს⁸⁶ იქით ობლად, მგრულად,
გოგოლაძე⁶⁴ გარიყულა.
გრიშას² ნუნუ ხომერიკი,
ეუბნება: მომე რიკი.
არ ესწრება იაკინთა,¹⁵⁷
ალბათ, ახლა სადმე ყვინთავს.
იასეს ცქერა წულუკიძეს²⁸⁸
იმ ძველ მგრობას სულ უღვიძებს.
ქავუარაძე²⁴³ და ქორქია²⁴⁹
წინა რიგში დაქოქილან.
ამას დაძენს აბაშიძე.³
განა საქმე ამაში ძევს?

პოლიკარპე კაკაბაძე

კაზაკებზე როცა ითქვა,
დემნამ²⁶⁰ ცხრაჯერ დააცხიკვა.
ხოშგარია ილიასა³⁰¹
ფანჩარი ღლეგს ილლიასა.
მარიჯანმა¹⁶⁹ ვიგამინი
გადაყლაპა, ვით ამინი.
ჯაფარიძეს³⁰⁸ ეძინება,
ხოშგარიას³⁰¹ ეცინება.
ლოლიძე⁹⁶ თხოვს ასათიანს:¹⁷
ლევანს იქნებ ასანთი აქვს?
მარტოდმარტო ო. ჭელიძე²⁹²
ცოდნას ოჩენ, ოჩენ იძენს.
და ამგვარად ბევრი ასე
აღარ უსმენს ამ ჩვენ იასეს...

იქიდანვე:

პარტამე დასვეს ვანია,²⁸⁸
ისწავლოს ანა-ბანია...
ვანია რჩება შეგირდად,
იასეს შერჩა გვანია.
იასე, უფროხილდი ვანიას,
ვანია გოთვერანია.

ვანიას კიდევ რა უშავს,
უარესია სხვანია.
ამისი მთქმელი გახლავარ,
მე მუღახელი სვანია.¹⁶⁸

როგორც ჩერჩილი,²⁶⁹ მის ჯაფარიძე,³⁰⁸
უსმენს ლექციას და ჯაფას იძენს.

იმავე ლექციაზე:

გააცუებს სოლომონი,¹¹⁴
ოთახს მწარედ აქოთებს.
კუკურიკას⁶³ ძინავს ამ ღროს,
და პრემიებს აბოდებს.
იაკინთე¹⁵⁷ გულში ითვლის
საყვარლების აბორგებს,
რადაც მყრალი სუნი მოდის
ხოშგარიას³⁰¹ საპოგებს.
ცხვირს იხოცავს ჩვენი ღემნა,²⁶⁰
იღებს მაღალ აკორდებს,
კ. კალაძე¹³¹ არ მოსულა,
ალბათ, ვისმეს აკოგრებს,
ეს შაირი წაიკითხე,
როცა საქმე არ გქონდეს!

ღემნა შენგელაია

კიდევ იქიდანვე:

მრავალმა თვალმა ჩასთვლიმა,
მრავალი ყური გაფუჭდა,
მოსჩანს პოლიოს⁴ ყურები,
ვით დაძმარული კაპუსტა.
ზოგს ისე სძინავს, მგონია,
არც გაელვიძოთ უდენტოდ,
აღსდევ, ნუ გძინავს, პარტაზე
თავდადებულო სტუდენტო!
აღსდევ, შეხედე მეგობრებს,
თუ მონუსხული არა ხარ.
თავი ასწია ვანიაშ,²⁸⁸
გეგყვის, ღღეს სიმძრად რა ნახა.

* * *

რომ შეიცვალოს გაროსი,
ლიგვონდში¹⁵⁹ მიდის ლავროსი,¹³⁰
კაცი, მოწამე ამ დროსი,
მაგინებელი ანდროსი.¹¹⁹

„მე ვარ სიმონა დოლიძის“ ხმაზე

ქერო პრემიე დანიშნეს
მისაცემად პოეტებზე, –
ყველაყა აბღალს ეგონა,
დიდი ვარო გოეტებზე.⁶⁷

სამი კვირე იჭაჭყანეს –
პრემიების მოლოდინში.
პოეტებს და მეპრობეებს
არ უძინიათ ლოგინში.

ძლივას დადგა ბოლო დღეი,
გააჩინეს სამართალი...
მაგრამ ვერავინ გეიგო:
ვინ მტყვანია, ვინ მართალი.

ალიომ¹⁷¹ თქვა: საპრემიო
მე მაქვს სუყველაზე მსხვილი...
წინ ვერავინ დუუდგება,
იყოს თუნდა ნონემვილი.¹⁹⁴

თვარ წარმადგენთ პრემიებზე,
ვნახავ, დაგიღგეთ თვალიო.
ნუ მომცემთ და სულ არ მინდა, –
ალიო ვარ, მე, ალიო.

არც აკაკის²⁸³ მიუღია,
არც ილიას²⁸⁹ პრემიას,
მარა მაინც ქე მოჭამეს
თავის დრო და ვრემიას.

ყველას თავზე გადაახტა
ყაზილარი, აი, ხუტა...³⁹
ქორთუებში არვის ენდო,
რუსი გულში ჩეიხუტა.

ირაკლიე აბაშიძეს³
ღუუძახა ლავროსიამ:¹³⁰
ყველაყას რომ ღუურიგე,
რათ არ მიე აროსიას?¹⁵

ერთმანეთი რო დაჩეხეს,
გამევიდენ მერე კარში...
დამწერმა და წამკითხველმა,
ქავყარაძეს²⁴³ შიე ტრაკში!

1954 წ.

* * *

ყირგიბეთში კაბა მისცეს, ჩაიცვა და გახია, –
ირაკლია აბაშიძე,³ თუ ჰაგარა კახია?¹⁰⁰

ირაკლი აბაშიძე

ხანმეტი პოეგები საქართველოში

დაირაზმნენ მოლექსენი:
ჭაბუკნი და ხანიანი,
ასოვანი, სასოვანი,
გვარსა შიგან ხანიანი.
ფორჩხიძე²⁴⁰ და ბობოხიძე,⁴⁴
ასობაძე²³ ხალიანი,*
კახიძე¹⁴⁰ და კაჭახიძე,¹³⁸
ხუხაშვილი³⁰² და შხიანი.²⁶³
აფხაიძე,²⁰ სამხარაძე,⁶¹
ბეჭფართო და მხარიანი, –
ერთი სიგყვით, პოეგები,
ხან ეკალნი, ხან იანი.
წინ მიუძღვით ხოშგარია...³⁰¹
თავლაფდასხმულ ხმალიანი...
და სხვ.

1956 წ.

* დ. ასობაძეს, ქუთაისელ პოეგს, ხალი ჰქონია საპარსავს გემოთ –
მაჰრუხას²⁶⁵ უთქვამს.

- დედა, სად მიდიან ეს მოხუცი ძიები?
- ახალგაზრდა მწერლების კონფერენციაზე, შვილო.

ბოლოთქმის ნაცვლად

1940 წელს გამოდიოდა კარლო კალაძის ლექსთა კრებული. ერთხელ კარლომ გადმომცა იმ კრებულის მაკეტი – ლიდერინის ყდიანი კარგა მოზრდილი წიგნი და მითხრა:

– ვიცი, შენ რომ აგროვებ ეპიგრამებს და სხვადასხვა ნაკვესს. აი, გქონდეს ეს და შიგ ჩასწერე ყველაფერი. აღარ დაიკარგება და ერთად იქნება თავმოყრილიო.

კარლოს იმ წიგნზე სათაურად წაენერა „ფუნაგორიები“. სიტყვა „ფუნაგორია“ პოეტმა კოლაუ ნადირაძემ შემოიღო და ისიც კარგა გვარიან ეპიგრამებს წერდა. პირველი ფუნაგორია ეკუთვნის მასვე. ესაა ოთხსტრიქონიანი მწვავე ეპიგრამა ყარიბზე (პეტრე გელეიშვილზე), რომელმაც ოციან წლებში „მნათობის“ ფურცლებზე მეტად გესლიანი შენიშვნებით სავსე წერილები დაბეჭდა ცისფერყანწელთა შემოქმედების შესახებ.

მასთან ერთად, კარლოს ხელითვე, ჩაწერილი იყო მისი საკუთარი იუმორისტული ლექსი, რამდენიმე პატარა სხარტულა და კოლაუს ის პირველი ფუნაგორია პეტრე გელეიშვილზე: „მან მწერლობაში დასტოვა კვალი“ ... და სხვ.

ფუნაგორია ანუ ნეხვის ჭია – ხოჭოს მსგავსი ერთი უვნებელი მწერია, რომელიც არავის არაფერს უშავებს და არავითარ ზიანს არ აყენებს. „მხოლოდ ფუნეს აგუნდავებ, იქვე, ახლოს, აგორებო“ – ნათქვამია მასზე აკაკის ცნობილ ლექსში. ამ საქმეში კი მეტისმეტ გულმოდგინებასა და აქტიურობას

იჩენს, თანაც – თითქოს – ეს „მუშაობა“ მისთვის უბრალო გასართობი საქმეა...

კოლაუ ნადირაძის განმარტებით, თითქოს ასეთივე უვნებელი რამ იყო ეპიგრამაც. მხოლოდ ამხანაგთ სალალობოდ თუ გამოდგებოდა ის, თორემ სხვაფრივ არავის განაწყენებას არ ისახავდა მიზნად.

ამიტომაც მან ყოველ სახუმარო-სალალობო ლექსს „ფუნაგორია“ შეარქვა. ეს სახელწოდება მალე გავრცელდა და დღემდე შემორჩა არათუ „მშვიდობიან“ და სათნო ტონის შემცველ, თავშესაქცევარ ეპიგრამას, არამედ თვით ძალზე გესლიან და გამკენწლავ, მწვავე ნაკვესს, მეტად მახვილკურ და ენამოსწრებულ „განმქიქებელ-გამანადგურებელ“ კალამბურს...

იმ წლებში ბევრი პოეტი წერდა ეპიგრამებს და სახუმარო იუმორისტულ ლექსებს, განსაკუთრებით აქტივობდნენ ამ საქმეში ახალგაზრდა მწერლები, რომლებიც თავიანთ „მასწავლებლად“ თვლიდნენ კოლაუს და ორჯერ კიდევ გაუგზავნეს მას „ეპისტოლე კოლაუ ნადირაძეს, პოეტს და მათსტროს“. ორივეს ავტორი ლადო ასათიანი იყო...

კარლოს ნაჩუქარი წიგნი ლადო ასათიანს გადავეცი და მან შიგ ჩასწერა ბევრი ეპიგრამა, იუმორისტული ლექსი, სხარტულა და ნაკვესი, რომელთა უმრავლესობა მას ეკუთვნოდა. დანარჩენი სხვა ამხანაგებისა იყო. სანახევროდ შევსებული წიგნი ისევ მე დამიბრუნდა და შემდეგ ბოლომდე ჩავენრე 400-მდე სხვადასხვა მასალა.

1940 წელს ივლისში „ჩვენს თაობასა“ და „მნათობს“ ლადოსაგან აბასთუმნიდან რამდენიმე ლექსი მოუვიდა დასაბეჭდად. როგორც წერილებიდან ჩანდა, ნელ-ნელა უკეთესდებოდა მისი ჯანმრთელობა. „ფუნაგორისტობას“ მაინც არ იშლიდა და იქიდან „ერთ მკვლევარსა და ფუნაგორისტს“ გამოუგზავნა კარგა ლაზათიანი „საპროგრამო ეპისტოლე“, სადაც, ეგრეთწოდებული მშვიდობიანი ტონის მატარებელ სტრიქონებთან ერთად, ბლომად იყო „ამოსაცხები მალამო ჯერ კიდევ ჩვენს გარშემო მყოფი ზოგიერთი თავგატეხილისა და თავგასატეხთათვის“... ლექსებისა და ამ ეპისტოლეს გარდა ლადომ ერთი გალექსილი წერილი გამოუგზავნა „ჩვენი თაობის“ მაშინდელ რედაქტორს – დიმიტრი ბენაშვილს...

ლადოს გარდაცვალების შემდეგ ეპიგრამების თხზვა ისევ გრძელდებოდა. ბევრი მართლაც გონებას მახვილურად და ენამოსწრებულადაა დაწერილი. ზოგიერთ მათგანს ლადოს მიანერენ და მისი გამოთქმული ჰგონიათ, მაგრამ ლადოს ფუნაგორიას სულ სხვაგვარი პენი და ლაზათი ჰქონდა: პირდაპირ მიზანში ხვდებოდა სანიშნოს.

ნიკა აგიაშვილი

წიგნიდან „ჭაბუკები დარჩნენ მარად“

კომენტარები

ფუნაგორიების ხელნაწერი კრებული (ხ-24324) ნიკა აგიაშვილმა 1959 წელს გადმოსცა ლიტერატურის მუზეუმს. შემდგენლის სურვილის გათვალისწინებით, მომავალ თაობებს გამოექვეყნებინათ აღნიშნული კრებული, მკითხველს ვთავაზობთ საზოგადოებისთვის დღემდე უცნობ ფუნაგორიებს. გამოცემის მომზადებისას ტექსტები ქრონოლოგიურად არ დაგვილაგებია, მიყვებით კრებულის თანმიმდევრობას, რამდენიმე გადაადგილების გარდა, რაც წიგნის დაკაბადონებამ გამოიწვია. უცვლელად გადმოვიტანეთ ფუნაგორიების სტილი, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია. კომენტარებში დავიმონწმეთ ნიკა აგიაშვილის მინაწერებიანი ფუნაგორიები, რომელიც ლიტერატურის მუზეუმს მწერლის მეუღლემ, ქეთევან აგიაშვილმა შემოსწირა (შ-027588) და გაიოზ იმედაშვილის შედგენილი კრებული „ქართული ხუმარ-სიბრძნე ანუ ფუნაგორია“, რომელიც მწერლის მემკვიდრის – კობა იმედაშვილის ოჯახშია დაცული. წიგნში გამოყენებული შარჟების უმეტესობა მუზეუმის იკონოგრაფიულ კოლექციაშია დაცული, მცირე ნაწილი 1920–1940-იანი წლების ჟურნალ-გაზეთებში მოვიძიეთ. გამოცემას დავურთეთ ბოლოთქმის ნაცვლად ამონარიდი ნიკა აგიაშვილის წიგნიდან „ჭაბუკები დარჩნენ მარად“ (თბილისი, 1961), ფუნაგორიებისა და შარჟების ავტორთა საძიებელი და იმ პირთა თუ მოვლენათა განმარტებები, რომლებიც ნახსენები ან ნაგულისხმებია ფუნაგორიებში.

1. **აბაკელია თამარ** (1905–1953) – გრაფიკოსი, მოქანდაკე, თეატრის მხატვარი, კარლო კალაძის მეუღლე. გვ. 23, 102.

2. **აბაშიძე გრიგოლ** (1914–1994) – მწერალი, ჟურნალის „მნათობი“ პასუხისმგებელი მდივანი (1939–1940). 1937 წელს

გამოიცა გრიგოლ აბაშიძის ლექსების პირველი კრებული, 1940 წელს – ლექსების კრებული „ასფურცელა“. გვ. 21, 24, 37, 39, 56, 66, 80, 90, 94, 98, 115, 119, 132, 135, 146, 158, 167, 169, 170, 180, 193, 197, 230, 233, 254.

3. აბაშიძე ირაკლი (1909–1992) – პოეტი, საქართველოს მეცნიერებთა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალების „ჩვენი თაობა“ (1938-1939) და „მნათობი“ (1946–1953) რედაქტორი, საქართველოს მწერალთა კავშირის პასუხისმგებელი მდივანი (1939–1944), შემდეგ – პირველი მდივანი, თავმჯდომარე (1953–1967). „პაროდია“ დანერილია ირაკლი აბაშიძის ლექსზე „კაპიტანი ბუხაიძე“. 1942 წელს, დიდი სამამულო ომის დროს, ირაკლი აბაშიძე ჩეგემისა და ბაქსანის ხეობაში ქართულ მსროლელ დივიზიას ესტუმრა. ლექსი დაინერა სოფელ ფსიხოლაში ძმათა სასაფლაოს ნახვის შემდეგ. ლექსი „შოშია“ დაიბეჭდა 1945 წელს ჟურნალში „პიონერი“ (№2-3). ნიკა აგიაშვილის ცნობით, 1938 წელს ირაკლი აბაშიძე იალტაში ისვენებდა. ჟურნალის „ჩვენი თაობა“ რედაქტორს ახალგაზრდა მწერლებმა – ლადო ბალიაურმა, მირზა გელოვანმა და გაბრიელ ჯაბუშანურმა ლექსად მისწერეს სალალბო ბარათი. ამ ბარათის პასუხად დაინერა „ერთი ხევისურული“. გვ. 9, 18, 26, 35, 42, 51, 56, 62, 66, 70, 75, 100, 103, 114, 119, 120, 126, 127, 129, 134, 135, 142, 167, 168, 169, 174, 175, 176, 180, 193, 194, 205, 206, 208, 214, 223, 224, 226, 231, 242, 245, 248, 250, 251, 253, 254, 259.

4. აბრამია პოლიო (1899–1975) – მწერალი, გაზეთის „ფოთის მუშა“ კორესპონდენტი. გვ. 85, 150, 257.

5. აგიაშვილი მარიამ (გოგუცა) (1921–2007) – ლიტერატურათმცოდნე, ჟურნალის „მნათობი“ თანამშრომელი, ნიკა აგიაშვილის ბიძაშვილი. გვ. 164.

6. აგიაშვილი ნიკოლოზ (ნიკა) (1903–1984) – მწერალი, მთარგმნელი, ჟურნალისტი, ჟურნალების „ჩვენი თაობა“ (1938–

1941) და „მნათობი“ (1942–1944) პასუხისმგებელი მდივანი. ნიგ-ნი „სერვანტესის ცხოვრება“ გამოიცა 1941 წელს. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, 1940 წელს, გრიგოლ აბაშიძის ერთწლიანი მივლინების დროს, შეითავსა ჟურნალის „მნათობი“ მდივნობა, რის გამოც დაიწერა „დაჯდა ორი მდივნის სკამზე“. გვ. 10, 11, 33, 42, 50, 51, 58, 66, 69, 77, 86, 89, 90, 93, 108, 109, 119, 123, 125, 128, 129, 141, 145, 148, 209, 224, 226, 243, 245.

7. **აგლაძე ილია** (1872–1948) – პუბლიცისტი, მთარგმნელი, გაზეთის „ლიტერატურული საქართველო“ სტილისტი. გვ. 38, 105.

8. **ადამია ალიო** (1914–1980) – მწერალი. გვ. 47, 50, 69, 70, 77, 87, 99, 133, 206, 254.

9. **ავალიანი ვლადიმერ (ვოლდემარ, ლადო)** (1913–1998) – მწერალი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, რომანი „უცნობი ქალის პორტრეტი“ 1942 წელს უნდა დაბეჭდილიყო ჟურნალში „მნათობი“, დაიკარგა სტამბაში და ავტორს აღარ აღუდგენია. ერთხელ მხიარულ გუნებაზე მყოფი გიორგი შატბერაშვილი მწერალთა კავშირში ლილინით შევიდა: „ჰაი გიდი, შატბერაშვილო...“ ლადო ავალიანმა ყური მოჰკრა გიორგის ლილინს და გაბრაზდა, რას მერჩის ეს ქართლელი ტეტია, რა დაუუშავეო. რითმის გამო გახსენა, თორემ შენთან არაფერი აქვს გასაყოფო, უპასუხეს. რაღა მე ჩამავდო იმ რითმაშიო, არ ცხრებოდა ლადო. გვ. 20, 146, 196.

10. **ალხაზიშვილი შალვა** (1899–1980) – ხელოვნებათმცოდნე, კრიტიკოსი, ფუტურისტ-ლექსელი (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი), ჟურნალის „მნათობი“ განყოფილების გამგე. გვ. 224, 245.

11. **ამანულა ხანი** (1892–1960) – ავღანეთის მეფე 1926–1929 წლებში. 1927-1928 წლებში იმოგზაურა ახლო აღმოსავ-

ლეთში, ევროპასა და საბჭოთა კავშირში. ეწვია თბილისსაც. გაიოზ იმედაშვილის ცნობით, *ამანულა ხანი მწერალთა სასახლეში დააბინავეს. ის ოთახი, სადაც მისი საპირფარეშო იყო, „ლიტერატურული გაზეთის“ რედაქტორის – შალვა რადიანის კაბინეტად გადაკეთდა.* გვ. 43, 128.

12. **ამისულაშვილი შალვა** (1916–1981) – პოეტი. გვ. 143, 213.

13. **ანთაძე დოდო** (1898/1900–1978) – რეჟისორი, თეატრალური მოღვაწე. გვ. 142, 152.

14. **„არიფიონი“** – ლიტერატურული გაერთიანება 1927-1928 წლებში. წევრები: შალვა დადიანი, მიხეილ ჯავახიშვილი, გალაკტიონ ტაბიძე, სანდრო შანშიაშვილი, ლეო ქიაჩელი, გერონტი ქიქოძე, კონსტანტინე ჭიჭინაძე, დავით სულიაშვილი, ილო მოსაშვილი, ლევან მეტრეველი, კონსტანტინე კაპანელი, ვასო გორგაძე, პეტრე ქავთარაძე, იოსებ ტატიშვილი. 1927 წელს გამოიცა კრებული „არიფიონი“, რომელშიც დაიბეჭდა დეკლარაცია. გვ. 110, 112.

15. **აროსია (კოჩობა) ილია** (1918–?) – მწერალი. გვ. 259.

16. **ასათიანი ლადო** (1917-1943) – პოეტი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *1939 წელს საახალწლოდ მეგობრები ესტუმრნენ, მათ შორის ირაკლი აბაშიძე. ლადო განანწყენებული იყო ირაკლიზე და არ ისურვა მისვლა. საღამოს „ნორჩი ლენინელის“ შიკრიკს ნიკას ვალი – თუმანი და ოთხსტრიქონიანი ლექსი „ირაკლის“ გაატანა. ირაკლის ეწყინა და ბარათი გაუგზავნა, ეს როგორ მკადრეო. მეორე დღეს ნიკამაც უსაყვედურა ლადოს. ლადომ გაიცინა, ასე მოუხდებოა. ამის შემდეგ ერთმანეთს ხმას აღარ სცემდნენ, მაგრამ ირაკლი თანდათან მოლბა და როდესაც ლადომ გრძელი გალექსილი წერილი „ირაკლი აბაშიძეს“ გაუგზავნა, დაივიწყა ის ამბავი.* გვ. 9, 16, 17, 34, 51, 52, 67, 82, 119, 120, 125, 129, 132, 133, 138, 147, 148, 181, 201.

17. **ასათიანი ლევან** (1900–1955) – მწერალი, პუბლიცისტი, ფუტურისტი-ლექსი (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი), ყურნალის „მნათობი“ პასუხისმგებელი მდივანი (1932–1939). გვ. 164, 255.

18. **ასტვაცატუროვი (ქარელიშვილი) ერემია** (1908–1994) – მწერალი, კრიტიკოსი, ყურნალის „ჩვენი თაობა“ განყოფილების გამგე, ყურნალის „მნათობი“ პასუხისმგებელი მდივანი (1942–1944). გვ. 125, 129, 140, 205.

19. **აფაქიძე შალვა** (1897–1988) – კინოოპერატორი. გვ. 120.

20. **აფხაიძე შალვა** (1894–1968) – პოეტი, ლიტერატურათმცოდნე, ცისფერყანწელი, ხელოვნების მთავარი კომიტეტის თანამშრომელი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობის დირექტორი, საქართველოს მწერალთა კავშირის მთავარი კონსულტანტი. გვ. 19, 76, 260.

21. **აქილევსი** – ბერძნულ მითოლოგიაში და ჰომეროსის „ილიადაში“ ტროას ომის გმირი. გამოთქმა „აქილევსის ქუსლი“ ადამიანის სუსტ მხარეს გულისხმობს. ძველი ბერძნული მითის თანახმად, ზღვის ქალღმერთმა – თეტიდამ ვაჟი – აქილევსი, უკვდავების მისანიჭებლად, მდინარე სტიქსში განბანა. დედას იგი ქუსლით ეჭირა, უკვდავების წყალი არ შეხებია ქუსლს და ამიტომ აქილევსი, ქუსლში მოხვედრილმა, პარისის ისარმა განგმირა. გვ. 62.

22. **ახკომი** – გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“ (საქართველოს ახალგაზრდათა ლენინური კომუნისტური კავშირის ცენტრალური კომიტეტის ორგანო). გაზეთი დაარსდა 1921 წელს ახალგაზრდა მუშებისა და გლეხებისთვის. 1926 წელს გაზეთის რედაქციასთან შეიქმნა პროლეტარულ მწერალთა ლიტერატურული წრე, რომელშიც გაერთიანდნენ: კალე ბობოხიძე, ილია

ხოშტარია, ფრიდონ ნაროუშვილი, ირაკლი აბაშიძე, გიორგი ჯიბლაძე, ალიო ადამია, გიორგი კაჭახიძე და სხვები. გვ. 88.

23. **ახობაძე დომენტი** (1919–1987) – მწერალი. გვ. 260.

24. **ბააზოვი გერცელ** (1904–1938) – ქართველი ებრაელი მწერალი, მთარგმნელი, დრამატურგი, ქართველ ებრაელთა დრამატული დასის „კადიმა“ (წინსვლა) დამაარსებელი. გვ. 17.

25. **ბაირონი ჯორჯ ნოელ გორდონ** (1788–1824) – ინგლისელი პოეტი. გვ. 92, 117.

26. **ბალანჩივაძე მელიტონ** (1863–1937) – კომპოზიტორი, ქართული საოპერო მუსიკის ფუძემდებელი. გვ. 16, 95.

27. **ბალახაშვილი იაკობ (ჟაკი)** (1910–1982) – მკვლევარი. 1940 წელს წიგნად გამოიცა იაკობ ბალახაშვილის დოკუმენტური ნარკვევი „ლიტერატურული და რევოლუციური წრეები გორში“. გვ. 24, 37, 41, 44, 47, 49, 51, 62, 75, 78, 79, 80, 87, 94, 109, 113, 117, 128, 130, 135, 136, 225, 238.

28. **ბალზაკი ონორე** (1799–1850) – ფრანგი მწერალი. გვ. 116.

29. **ბალიაური ლადო (გაგა)** (1907–1954) – მწერალი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, ლადოს ცუდი ხელწერა ჰქონდა, შავად დაწერილ ნაწარმოებს გაბრიელ ჯაბუშანიური უთეთრებდა. გვ. 109, 122, 123, 125.

30. **ბარათაშვილი მარკა** (1908–2009) – პოეტი, დრამატურგი. გვ. 72.

31. **ბარათაშვილი ნიკოლოზ** (1817–1845) – პოეტი. გვ. 225.

32. **ბარნოვი ვასილ** (1856–1934) – მწერალი, ქართული ისტორიული რომანის ფუძემდებელი. გვ. 56.

33. **ბახტურიძე პეტრე** (1900–1962) – მწერალი, მთარგმნელი, კრიტიკოსი. გვ. 40, 108.

34. **ბელიაშვილი აკაკი** (1903–1961) – მწერალი, ფუტურისტ-ლექსი (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი). გვ. 53, 216.

35. **ბელინსკი ბესარიონ** (1811–1848) – რუსი კრიტიკოსი, ფილოსოფოსი, პუბლიცისტი. გვ. 51.

36. **ბენაშვილი დიმიტრი** (1910–1982) – კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე, ჟურნალის „ჩვენი თაობა“ რედაქტორი (1940–1942). გვ. 58, 82, 120, 132, 200, 205, 239.

37. **ბერაძე პანტელეიმონ** (1901–1968) – ლიტერატურათმცოდნე, მთარგმნელი. გვ. 16, 95.

38. **ბერულავა გუია** – ბიბლიოგრაფი, მწერალთა კავშირის ბიბლიოთეკის გამგე (1935–1960). ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *1940 წელს მწერალთა კავშირის ბიბლიოთეკაში მსახურობდნენ გუია ბერულავა, თამარ ფოფხაძე და კლავდია დევდარიანი. ლადო ასათიანმა ეპიგრამა გამოთქვა, ქალებმა კარლო კალაძეს დააბრალეს და მწერალთა კავშირის მდივანთან – ირაკლი აბაშიძესთან უჩივლეს. ირაკლიმ ორივე მხარე დაიბარა და ამის გამო დიდი შეხლა-შემოხლა გაიმართა.* გვ. 102.

39. **ბერულავა ხუტა** (1924–2004) – პოეტი. გვ. 249, 259.

40. **ბესიკი (ბესარიონ გაბაშვილი)** (1750–1791) – პოეტი, საზოგადო მოღვაწე. გვ. 211.

41. **ბენუკელი (ბენუკლიშვილი) ვახტანგ** (1916–1971) – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 160.

42. **ბიბინიშვილი ბართლომე (ბარონ)** (1883–1938) – სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე, საქართველოს რევკომის (რევოლუციური კომიტეტი) თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს ფინანსთა სახალხო კომისრის მოადგილე, საქართველოს მუზეუმისა და საჯარო ბიბლიოთეკის დირექტორი, სახელმწიფო გამომცემლობის გამგე, რევოლუციონერებზე (კამო, ლადო კეცხოველი და სხვა) ნიგნების ავტორი. გვ. 55.

43. **ბისმარკი ოტო** (1815–1898) – გერმანელი პოლიტიკოსი, გერმანიის კანცლერი. გვ. 245.

44. **ბობოხიძე კალისტრატე (კალე)** (1904–1982) – პოეტი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი. გვ. 17, 20, 27, 85, 89, 95, 148, 155, 171, 174, 193, 199, 207, 240, 260.

45. **ბუაჩიძე ბენიტო** (1905–1937) – კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი. გვ. 89, 186.

46. **ბუხნიკაშვილი გრიგოლ (გუგული)** (1897–1979) – დრამატურგი, თეატრმცოდნე. პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი. გვ. 31, 186, 254.

47. **ბლაჭიაშვილი კაკო** – ილია ჭავჭავაძის პოემის „რამდენიმე სურათი ანუ ეპიზოდი ყაჩაღის ცხოვრებიდან“ მთავარი გმირი. გვ. 93.

48. **გაბესკირია ვიქტორ** (1903–1964) – პოეტი, დრამატურგი. გვ. 77, 115, 161, 183, 202, 213, 222.

49. **გამსახურდია კონსტანტინე** (1891–1975) – მწერალი, „აკადემიური ასოციაციის“ წევრი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი 1944 წლიდან. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *კონსტანტინე გამსახურდიამ და კონსტანტინე ჭიჭინაძემ ერთად თარგმნეს დანტეს „ღვთაებრივი კომედიის“ პირველი ნაწილი. თარგმნისას წაკინკლავდნენ და თარგმანი გამსახურდიამ დაასრულა.* გვ. 9, 46, 68, 81, 104, 130, 132, 147, 156, 175, 193, 201, 209, 210, 222, 238.

50. **გარიყული (თათეიშვილი-რატიშვილი) მარიამ** (1883–1960) – მწერალი. რომანი „ანარეკლი“ დაიწერა 1930–1933 წლებში, გამოქვეყნდა 1938 წელს. გვ. 133, 173.

51. **გაფრინდაშვილი ვალერიან** (1889–1941) – პოეტი, ცისფერყანწელი, ჟურნალის „მეოცნებე ნიამორები“ რედაქტორი (1919–1924), საქართველოს მწერალთა კავშირის მთარგმნელობითი სექციის თავმჯდომარე, გამომცემლობის „ზარია ვოსტოკა“ მხატვრული ლიტერატურისა და ხელოვნების განყოფილების გამგე. გვ. 84.

52. **გაჩეჩილაძე ამბერკი** (1905–1985) – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 21.

53. **გაჩეჩილაძე გივი** (1914–1974) – მწერალი, მთარგმნელი. გვ. 24, 43, 107, 113, 117, 169, 230.

54. **გაჩეჩილაძე დავით (დათიკო)** (1902–1974) – პოეტი, დრამატურგი, მთარგმნელი. კოლაუ ნადირაძის მეუღლის ცნობით (გაზ. „ახალი თაობა“, 1996, №75), *მეორე მსოფლიო ომის დროს ამერიკა დახმარებას უგზავნიდა საქართველოს. საკვების ულუფები და ნახმარი ტანსაცმელი კატეგორიულად იყო დახარისხებული. ცეკა პირველ კატეგორიას იღებდა, მწერალთა კავშირში მესამე კატეგორიას არიგებდნენ. საულუფო სიაში დავით გაჩეჩილაძე გამორჩათ და ძალიან განაწყენდა. ამის შესახებ დაინერა „დავითისა და კოლაუს გაბაასება კატეგორიის საკითხებზე“.* გვ. 15, 42, 43, 65, 78, 84, 85, 103, 106, 155, 171, 188, 202, 203, 207.

55. **განერელია აკაკი (კაკო)** (1910–1994) – მწერალი, კრიტიკოსი. გრიგოლ ორბელიანის ნერილების ერთტომეული გამოსცა 1936–1937 წლებში. ნარკვევი „სულხან-საბა ორბელიანი“ დაინერა 1937–1939 წლებში, მონოგრაფია „ნიკოლოზ ბარათაშვილი“ – 1945 წელს, ნოველა შამილზე „იმამი ლოყაში“ – 1942 წელს. გვ. 44, 47, 60, 94, 134, 135, 152, 183, 188, 189, 202, 225.

56. **გელიშვილი პეტრე (ყარიბი)** (1870–1937) – პუბლიცისტი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, 1910–1920-იან წლებში მკაც-

რად აკრიტიკებდა ცისფერყანწელთა შემოქმედებას. ამის გამო დაინერა კოლაუ ნადირაძის ეპიგრამა. გვ. 10.

57. **გელოვანი მირზა** (1917–1944) – პოეტი. გვ. 72, 106, 109, 122, 124.

58. **გვასალია ბესარიონ** – მწერალთა კავშირის კომენდანტი. გვ. 14.

59. **გვეტაძე რაჟდენ** (1897–1952) – მწერალი, მთარგმნელი, ცისფერყანწელი, გამომცემლობის „ფედერაცია“ დირექტორი (1935–1950). ლექსების წიგნი „ვირების მესია“ გამოიცა 1924 წელს. თარგმნა VIII–X საუკუნეების სომხური საგმირო ეპოსი „დავით სასუნცი“ (1939), XV საუკუნის ყალმუხური საგმირო ეპოსი „ჯანგარი“ (1940), ინდური ეპოსი „რამაიანა“. შვილებზე – რამაზსა და ნოდარზე დაწერა ლექსები: „წერილი“ (1927), „რამაზის მეორე წერილი“ (1929), „შვილის წერილი“ (1941), „ნოდარის მეორე წერილი“ (1942). გვ. 21, 22, 76, 117, 134, 193, 214, 218, 239.

60. **გვინჩიძე შალვა** (1898–1959) – დრამატურგი, მკვლევარი, გიორგი ლეონიძის მძახალი. გვ. 14, 160.

61. **გიასელი (სამხარაძე) გიორგი** (1910–1982) – მწერალი, მწერალთა კავშირის ქუთაისის განყოფილების პასუხისმგებელი მდივანი (1944–1956). გვ. 40, 108, 260.

62. **გოგიავა კლიმენტი** (1912–1979) – მწერალი, დრამატურგი. გვ. 116.

63. **გოგიაშვილი კუკური** (1912–1984) – საბავშვო მწერალი. გვ. 256.

64. **გოგოლაძე თენგიზ** (1926–1996) – მწერალი, კარიკატურისტი. გვ. 254.

65. **გოგოლი ნიკოლოზ** (1809–1852) – რუსი მწერალი. გვ. 112.

66. **გოგუა ალექსი** (1932–?) – მწერალი. გვ. 66.
67. **გოეთე იოჰან ვოლფგანგ** (1749–1832) – გერმანელი მწერალი, მოაზროვნე. გვ. 258.
68. **გოთუა ლევან** (1905–1973) – მწერალი. დრამა „დავით აღმაშენებელი“ დაიწერა 1945 წელს. გვ. 187.
69. **გოლეთიანი პინა** – სახელგამის მთავარი ბუხჰალტერი. გვ. 226.
70. **გოლცევი ვიქტორ** (1901–1955) – რუსი კრიტიკოსი, ქართული ლიტერატურის პოპულარიზატორი, ანთოლოგიის „საქართველოს პოეზია“ შემდგენელი. გვ. 34, 75, 130, 209.
71. **გომიაშვილი ალექსანდრე (ალექსი, ლექსო)** (1911–1998) – მწერალი, მწერალთა კავშირის პასუხისმგებელი მდივანი (1946–1950), ლიტფონდის დირექტორი (1951–1963). გვ. 17, 20, 27, 86, 87, 146, 147, 148, 215, 238, 247, 251.
72. **გორგაძე ვასილ (ვასო)** (1890–1973) – პოეტი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფონი“ წევრი, ლიტფონდის დირექტორი (1942-1943). გვ. 46, 86, 133.
73. **გორკი მაქსიმ (პეშკოვი ალექსი)** (1868–1963) – მწერალი, სოცრეალიზმის ფუძემდებელი. გვ. 64.
74. **გოსკინპრომი (სახკინმრეწვი)** (რუს.) – სახელმწიფო კინომრეწველობა. გვ. 134.
75. **გოსუნტი** (რუს.) – სახელმწიფო უნივერსიტეტი. გვ. 61.
76. **გრიშაშვილი (მამულაიშვილი) იოსებ** (1889–1965) – პოეტი, აკადემიური მწერლობის ასოციაციის წევრი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი 1947 წლიდან, 1949 წელს ლექსების ერთტომეულისთვის მიენიჭა სახელმწიფო პრემია. გვ. 11, 180, 185, 225.

77. **გუგუშვილი პაატა** (1905–1987) – ეკონომისტი, აკადემიკოსი, მარქსიზმის კლასიკოსების თხზულებათა ქართულ-თარგმანის სარედაქციო კოლეგიის წევრი. გვ. 85.

78. **გულია გიორგი** (1913–1989) – აფხაზი პოეტი, მწერალ-თა კავშირის აფხაზეთის განყოფილების პასუხისმგებელი მდივანი (1940–1945). აფხაზეთის ლიტერატურის ფუძემდებლის – დიმიტრი გულიას (1874-1960) შვილი. გვ. 30, 249.

79. **გურამიშვილი დავით** (1705–1792) – პოეტი. გვ. 236.

80. **გურიელი მამია** (1836–1891) – პოეტი. გვ. 105.

81. **დადიანი შალვა** (1874–1959) – მწერალი, დრამატურგი, მსახიობი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფონი“ წევრი. 1908 წელს ჩამოაყალიბა „მოძრავი დასი“. შალვა დადიანის ლექსების პირველი კრებული „ნაპერნკალი“ გამოიცა 1892 წელს, კომედია „კაკალ გულში“ დაიწერა 1928 წელს. დაჯილდოებულია ლენინის ორდენითა და სხვა ჯილდოებით. გვ. 20, 64, 139, 151, 193, 202.

82. **დადიანი ცოტნე** (XIII საუკუნე) – დიდგვაროვანი ფეოდალი, კოხტასთავის შეთქმულების მონაწილე, რომელიც შემთხვევით გადაურჩა შეპყრობას. როდესაც ამხანაგების დაპატიმრების ამბავი შეიტყო, ანისში ჩავიდა და მათი ბედი გაიზიარა. ცოტნეს გმირული საქციელის გამო მონღოლებმა ქართველები გაათავისუფლეს. გვ. 169.

83. **დავით IV აღმაშენებელი** (1073–1125) – საქართველოს მეფე 1089–1125 წლებში. გვ. 136.

84. **დანტეალიგიერი** (1265–1321) – იტალიელი პოეტი. გვ. 68.

85. **დარიანი ელენე** – მკვლევართა ერთი ნაწილის თვალსაზრისით – პაოლო იაშვილის, მეორე ნაწილის აზრით კი – ელენე ბაქრაძის ფსევდონიმი. გვ. 26.

86. **დგებუაძე ორდე** (1905–1963) – მწერალი. გვ. 224, 254.

87. **დევდარიანი კლავდია** (1910–2002) – მწერალი. გვ. 72, 102.

88. **დევიძე აკაკი (კაკო)** (1913–1985) – დრამატურგი. გვ. 18.

89. **დემეტრაძე დავით** (1890–1937) – ლიტერატურათმცოდნე, ჟურნალისტი, მწერალთა კავშირის მდივანი, მწერალთა კავშირის საგამომცემლო სექტორის ხელმძღვანელი (1932 წლიდან), გაზეთის „კომუნისტი“ კრიტიკის განყოფილების გამგე, „სალიტერატურო გაზეთის“ (1932–1933), ჟურნალების „ჩვენი თაობა“ (1935–1936) და „მნათობი“ (1937) რედაქტორი. გვ. 84, 94.

90. **დემეტრაძე შალვა** (1907–1971) – მწერალი, გამომცემლობის „საბჭოთა მწერალი“ სანარმოო ნაწილის გამგე და დირექტორის მოადგილე. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *1940 წელს შვებულეებაში მყოფი რაჟდენ გვეტაძის ნაცვლად დირექტორის მოვალეობას ასრულებდა*. გვ. 21, 47, 76, 101, 117, 132, 133, 217.

91. **დიდრო დენი** (1713–1784) – ფრანგი მწერალი, ფილოსოფოს-განმანათლებელი. გვ. 117.

92. **დიკენსი ჩარლზ** (1812–1870) – ინგლისელი მწერალი. რომანი „ოლივერ ტვისტის თავგადასავალი“ დაიწერა 1838 წელს. გვ. 95.

93. **დიონისე** – ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში მცენარეულობის, მევენახეობისა და ღვინის ღვთაება. გვ. 16.

94. **დოდაშვილი რუსუდან** (1919–1979) – ლიტერატურათმცოდნე, კრიტიკოსი. გვ. 138.

95. **დოდოხიანი გეორგ** – სომეხი პოეტი. დავით გაჩეჩილაძემ თარგმნა ლექსი „გაზაფხული“ („ახალგაზრდა კომუნისტი“, 1938, №83). გვ. 103.

96. **დოლიძე ნინო** (1906–1968) – საბავშვო მწერალი. გვ. 255.
97. **დონუაშვილი თინა** (1916–1992) – მწერალი. გვ. 140, 215.
98. **დუდუჩავა მამია** (1911–1980) – ლიტერატურათმცოდნე, ხელოვნებათმცოდნე. გვ. 105, 143.
99. **ერედია ხოსე მარია** (1842–1905) – ფრანგი პოეტი. გვ. 217.
100. **ერეკლე II (პატარა კახი)** (1720–1798) – ქართლის მეფე 1744–1762 წლებში, ქართლ-კახეთის მეფე 1762–1798 წლებში. გვ. 18, 136, 259.
101. **ერთაწმინდელი (ბატკუაშვილი) სეზმან** (1890–1944) – მწერალი. გვ. 126, 233.
102. **ეული სანდრო (ქურიძე ალექსანდრე)** (1890–1965) – პოეტი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი, მწერალთა კავშირის მდივანი (1934–1937), საქართველოს ლიტფონდის თავმჯდომარე (1934 წლიდან). ნიკა აგიაშვილის ცნობით, **სანდრო ეული იხვებზე სანადიროდ ტბის პირას წაიყვანეს. იხვები არსად ჩანდა. სანდრო გაიძახოდა: „სად არის იხვი, სად არის იხვი?“** ფრაზა „იხვნი და ჯიხვნი“ არის ალიო მამაშვილის პოემიდან „ენგური“ (1934–1936). გვ. 11, 17, 46, 82, 83, 114, 118, 158, 165, 198, 251.
103. **ვაკელი (მეგრელიძე) იონა** (1900–1988) – პოეტი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, **1940 წლის შემოდგომაზე იონა ვაკელი დედასთან ერთად გრიბოედოვის სახელობის თეატრში მიიჩქაროდა მისი პიესის „გიორგი სააკაძის“ პრემიერაზე. რუსთაველის პროსპექტზე, პიონერთა სასახლესთან დაეცა და ფეხი მოიტეხა. ექვსი თვის მანძილზე იწვა. თეატრალური სეზონი ისე დამთავრდა, პიესა ველარ ნახა. შემდეგ აღარ შეუტანიათ რეპერტუარში. მეორე დღეს ლადო ასათიანმა გამოთქვა: „როცა იონა ქვაზე დაე-**

ცა...“ გუგული ბუხნიკაშვილი ამ ამბავთან არ იყო დაკავშირებული, რითმის გამოა მოხსენებული. გვ. 31, 118, 177.

104. ვაჟა-ფშაველა (ლუკა რაზიკაშვილი) (1862–1915) – პოეტი. გვ. 20, 133, 162, 178, 248.

105. ვარდოშვილი (ნიკოლაიშვილი) ხარიტონ (1895–1970) – პოეტი. გვ. 222, 234.

106. ვაჩნაძე ანა (ანიკო) (1914–1994) – მწერალთა კავშირის ეკონომისტი, ლადო ასათიანის მეუღლე. გვ. 43.

107. ვეშაპელი (ვეშაპიძე) გრიგოლ (1891–1926) – მწერალი, პუბლიცისტი. 1921 წელს წავიდა ემიგრაციაში, პარიზში გამოსცა გაზეთი „ახალი საქართველო“. მოკლეს, რადგან ემიგრანტებს საბჭოთა სამშობლოში დაბრუნებისკენ მოუწოდებდა. 1928 წელს ნეშტი საქართველოში გადმოასვენეს. გვ. 28, 185.

108. ვურლუნი (ვექილოვი) სამედ (1906–1956) – აზერბაიჯანელი პოეტი. პირველად მისი ლექსი („მიმართვა ახალგაზრდებს“) დაიბეჭდა 1925 წელს თბილისის გაზეთში „ენი ფიქირ“ (ახალი აზრი), 1937 წელს დაესწრო „ვეფხისტყაოსნის“ 750 წლის იუბილეს. გვ. 240.

109. ზარიანი ნაირი (ელაზარიანი ჰაიასტან) (1901–1955) – სომეხი მწერალი. 1940 წელს საქართველოში დაესწრო აკაკი წერეთლის 100 წლის იუბილეს. გვ. 30.

110. ზაქრო – ილია ჭავჭავაძის პომის „რამდენიმე სურათი ანუ ეპიზოდი ყაჩაღის ცხოვრებიდამ“ გმირი. პიესაში „ჩატეხილი ხიდი“ შალვა დადიანმა თავი მოუყარა ფრაგმენტებს ილია ჭავჭავაძის ნაწარმოებებიდან. გვ. 151.

111. ზედგინიძე (პოლუმორდვინოვი) ელიზბარ (1903–1993) – მწერალი, პროლეტარულ (პროლეტარული მწერლობის

ახალი ფრონტი) ნევრი; 1944 წელს ეწვია ყირიმში ზღვისპირეთის პირველი არმიის გაზეთს „Вперед за родину“. გვ. 49, 51, 171, 181, 197.

112. **ზევსი** – ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში უზენაესი ღმერთთა და კაცთა მბრძანებელი. გვ. 137.

113. **ზონენაშვილი მიხეილ** (1901–1951) – მწერალი. გვ. 138, 166, 244.

114. **თავაძე სოლომონ (ობოლი მუშა)** (1890–1960) – მწერალი, მთარგმნელი. რომანი „ფოლადი“ დაიწერა 1953 წელს. გაიოზ იმედაშვილის ცნობით, გრიგოლ აბაშიძე ჭადრაკს თამაშობდა, სოლომონ თავაძე უყურებდა და არიგებდა. გრიგოლმა სთხოვა, თამაში მაცალეო, მაგრამ ის არ მოეშვა. პოლოს გრიგოლმა უთხრა: „ახლა კი დროა, სოლომან, რომა მშვიდობა ნახოს საქართველომა...“. გვ. 65, 73, 87, 112, 155, 171, 234, 246, 253, 256.

115. **თამარ მეფე** (1160–1210/13) – საქართველოს მეფე 1184 წლიდან. გვ. 136.

116. **თარხნიშვილი ნოდარ (კიჭა)** – დრამატურგი, მთარგმნელი. გვ. 43, 70, 177.

117. **თაქთაქიშვილი დავით (დათა)** – დრამატურგი. გვ. 27.

118. თბილისში, 1940 წლის ზაფხულში, არნახული წვიმა მოვიდა, რამდენიმე საათს გასტანა, დაანგრია ქუჩები, ამოავსო სარდაფები, იყო მსხვერპლიც (ნიკა აგიაშვილის ცნობით). გვ. 130.

119. **თევზაძე ანდრო** (1912–1974) – პოეტი. გვ. 82, 257.

120. **იანქოშვილი ნათელა** (1918–2007) – მხატვარი, ლალო ავალიანის მეუღლე. გვ. 20.

121. **იაშვილი პაოლო** (1894–1937) – პოეტი, ცისფერყანწილი, ჟურნალის „ცისფერი ყანწები“ რედაქტორი (1916). გვ. 26, 205.

122. **იმედაშვილი იოსებ** (1876–1952) – მწერალი, პუბლიცისტი, ჟურნალის „თეატრი და ცხოვრება“ რედაქტორი (1910, 1914, 1920, 1923–1926). გვ. 180.

123. **ინგოროყვა პავლე** (1893–1983) – მწერალი, ლიტერატურათმცოდნე, პუბლიცისტი. აკადემიური მწერლობის ასოციაციის წევრი, ჟურნალების „კავკასიონი“ და „ახალი კავკასიონი“ რედაქტორი (1924–1925), 1928 წელს დააარსა გამომცემლობა „ქართული წიგნი“. გვ. 133.

124. **ირემაძე ქეთევან** (1912–1945) – მწერალი, მთარგმნელი, შალვა რადიანის მეუღლე. გვ. 117.

125. **ისიანი სევერიან** (1913–1943) – პოეტი. გვ. 39, 81, 127, 150.

126. **კაკაბაძე პოლიკარპე** (1893–1972) – მწერალი, დრამატურგი. კომედია „ყვარყვარე თუთაბერი“ დაინერა 1928 წელს. გვ. 153, 193, 233, 254.

127. **კაკუშაძე ნოე** (1919–1983) – მწერალი, ჟურნალისტი, სახელგამის განყოფილების გამგე. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, გამოსცა მის მიერვე შედგენილი ხალხური პოეზიის კრებული, სტრიქონების მიხედვით აიღო ჰონორარი, რაც კანონით არ ერგებოდა. წიგნის რედაქტორი იყო დიმიტრი ბენაშვილი. პრესაში ორივე სასტიკად გააკრიტიკეს. გვ. 132.

128. **კალანდაძე ანა** (1924–2009) – პოეტი. გვ. 140.

129. **კალანდაძე გიორგი** (1912–1993) – პოეტი. გვ. 99, 150.

130. **კალანდაძე ლავროს** (1903–1977) – მწერალი, კრიტიკოსი, ჟურნალის „მნათობი“ პასუხისმგებელი მდივანი (1955–1960). გვ. 257, 259.

131. **კალაძე კარლო** (1907–1988) – პოეტი, დრამატურგი. პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. პოემა სოფლის კოლექტივიზაციაზე „უჩარდიონი“ დაინერა

1932 წელს. გვ. 10, 23, 41, 49, 50, 52, 70, 74, 87, 93, 94, 102, 103, 115, 143, 158, 186, 193, 202, 207, 226, 230, 233, 239, 250, 253, 256.

132. **კალევალა** – კარელიურ-ფინური ეპოსი. გვ. 17.

133. **კანდელაკი ვლადიმერ** (1908–?) – მომღერალი, რეჟისორი. გვ. 183.

134. **კანტი იმანუელ** (1724–1804) – გერმანელი ფილოსოფოსი. გვ. 23, 29.

135. **კაპანელი (ჭანტურია) კონსტანტინე** (1889–1952) – ლიტერატურათმცოდნე, ხელოვნებათმცოდნე, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. გვ. 110.

136. **კარანდაში (რუმინაცევი ნიკალაი)** (1901–1983) – საბჭოთა ცირკის კლოუნი. გვ. 225.

137. **კაშმაძე შალვა** (1904–1955) – ხელოვნებათმცოდნე. გვ. 39.

138. **კაჭახიძე გიორგი (გივი)** (1907–1979) – პოეტი. გვ. 27, 40, 52, 86, 104, 119, 193, 208, 260.

139. **კახიანი მიხეილ** (1896–1937) – სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე, საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი (1922–1930). გვ. 111.

140. **კახიძე მედეა** (დაბად. 1930) – პოეტი. გვ. 260.

141. **კეკელიძე კორნელი** (1879–1962) – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 133.

142. **კეშელავა ბონდო** (1908–1985) – პოეტი. გაიოზ იმედაშვილის ცნობით, *1940 წელს ბონდო კეშელავამ დახმარებისთვის მიმართა მწერალთა კავშირის მდივანს – ირაკლი აბაშიძეს. საუბრისას კაბინეტში შემოვიდა ვიქტორ გოლცევი. ირაკლი აბაშიძე მას მიუბრუნდა ისე, რომ ბონდოსთან საუბარი არ*

დაუსრულებია. ბონდოს ძალიან ენყინა და ირაკლის ლოყაში გა-
არტყა. გვ. 33, 52, 81, 97, 134, 146, 218.

143. **კეშელავა პლატონ (თომაზ ბორელი)** (1893–1965) –
მწერალი, კრიტიკოსი, მწერალთა სასახლის კომენდანტი, ილია
ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმის დირექტორი ყვარელში. გვ. 31, 48,
79, 202.

144. **კილასონია ნაზი** (1927–1996) – პოეტი. გვ. 205.

145. **კლდიაშვილი დავით** (1862–1931) – მწერალი. მოთხრო-
ბა „შუა ცეცხლის პირას“ დაინერა 1924–1926 წლებში. გვ. 15, 32.

146. **კლდიაშვილი სერგო** (1893–1986) – მწერალი, ცის-
ფერყანწელი. რომანი „ფერფლი“ დაინერა 1932 წელს. ნიკა აგი-
აშვილის ცნობით, 1944 წელს დაინერა სამამულო ომის თემაზე
შექმნილი, მხატვრულად სუსტი დრამა „ირმის ხევი“, რის შესა-
ხებაც გამოითქვა ეპიგრამა „ის ურჩევნია მამასა“. გვ. 15, 32, 142,
193, 202, 226, 239, 250.

147. **კობზარი** – უკრაინელი მომღერალი, რომელიც კობ-
ზაზე ან ბანდურაზე უკრავდა. გვ. 51.

148. **კოკელაძე გრიგოლ** (1904–1988) – კომპოზიტორი. გვ. 183.

149. **კოპშტეინი არონ** (1915–1940) – თბილისში მოღვაწე
უკრაინელი პოეტი, დაიღუპა ფინეთის ომში. გვ. 127, 167.

150. **კოსარიკი დმიტრი** (1904–1992) – უკრაინელი მწერა-
ლი. 1948 წელს საქართველოს მწერალთა კავშირში გამოვიდა
მოსხენებით მირგოროდში დავით გურამიშვილის საფლავის აღ-
მოჩენის შესახებ. გვ. 226.

151. **კუჭავა (პონტელი) შალვა** – პოეტი. გვ. 63.

152. **ლამანჩელი რაინდი** – სერვანტესის რომანის „მახ-
ვილგონიერი იდალგო დონ კისოტ ლამანჩელი“ (1602-1615) გმი-
რი. გვ. 136, 137.

153. **ლასურია ალექსი** (1927–1959) – აფხაზი მწერალი, მწერალთა კავშირის აფხაზეთის განყოფილების პასუხისმგებელი მდივანი (1956–1958). გვ. 30.

154. **ლევენფიში გრიგორი** (1889–1961) – პოლონელი მოქადაკე, დიდოსტატი, 1937 წელს თბილისში მოიპოვა ჩემპიონობა. გვ. 226.

155. **ლეონარდო და ვინჩი** (1452–1519) – იტალიელი მხატვარი, მოქანდაკე, არქიტექტორი, მეცნიერი. 1503-1506 წლებში დახატა „ჯოკონდა“ (მონა ლიზას პორტრეტი). გვ. 211.

156. **ლეონიძე გიორგი** (1890–1966) – პოეტი, ცისფერყანწელი, ლიტერატურის მუზეუმის პირველი დირექტორი (1931–1953), საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი 1944 წლიდან, მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე (1951–1953), მისი მოხსნის შემდეგ თავმჯდომარედ დაინიშნა ირაკლი აბაშიძე. 1912 წელს პოეტმა ლექსი უძღვნა ვაჟა-ფშაველას, რომელიც ლექსით „გიორგი ლეონიძეს“ გამოეხმაურა (ყურნალი „განათლება“, №8-9, 1915). 1928 წელს გიორგი ლეონიძის რედაქციითა და კომენტარებით გამოიცა სულხან-საბა ორბელიანის „სიბრძნე-სიცრუისა“. სამამულო ომის თემაზე 1943 წელს დაინერა ლექსი „შინ-მოუსვლელი, სადა ხარ“, 1944 წელს – ლექსი „არ დაიდარდო, დედაო“; 1941 წელს პოემისთვის „ბავშვობა და ყრმობა“, 1951 წელს პოემებისთვის „ფორთოხალა“ და „ბერშოულა“ მიენიჭა სახელმწიფო პრემიები. დაჯილდოებულია ლენინის 2 ორდენითა და მედლებით. გვ. 14, 29, 44, 69, 71, 87, 90, 99, 156, 160, 161, 162, 176, 188, 192, 193, 204, 206, 207, 218, 229, 235, 236, 250, 251.

157. **ლისაშვილი (ხომერიკი) იაკინთე** (1897–1972) – მწერალი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი, გამომცემლობების „ფედერაცია“ (1932–1935) და „საბჭოთა მწერალი“,

ლიტფონდის (1937-1938) დირექტორი, ჟურნალის „ნიანგი“ რედაქტორი. გვ. 11, 19, 76, 116, 193, 254, 256.

158. **ლიტრედაქცია** – საქართველოს მწერალთა კავშირის ორგანოს „ლიტერატურული გაზეთი“ რედაქცია. 1931-1932 – „ლიტერატურული საქართველო“, 1932-1934 – „სალიტერატურო გაზეთი“, 1936-1943 – „ლიტერატურული საქართველო“, 1943-1953 – „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1953-1963 – „ლიტერატურული გაზეთი“, 1963 წლიდან – „ლიტერატურული საქართველო“. რედაქტორები: შალვა რადიანი (1931-1932, 1937, 1943), დავით დემეტრაძე (1932-1934), პლატონ ქიქოძე (1934-1935), აკაკი თათარაშვილი (1935-1943), გიორგი ნატროშვილი (1943-1963). გვ. 43, 178, 242.

159. **ლიტფონდი** – საბჭოთა კავშირის სახკომსაბჭოს 1934 წლის დადგენილებით შეიქმნა საბჭოთა კავშირის ლიტფონდის განყოფილება – საქართველოს ლიტერატურული ფონდი, ხელმოკლე ლიტერატორებისა და მეცნიერების დამხმარე საზოგადოება, რომელიც გასცემდა სტიპენდიებს, საგზურებსა და სხვა დახმარებას. გამგეობაში შევიდნენ: სანდრო ეული (თავმჯდომარე), ნიკოლო მინიშვილი (თავმჯდომარის მოადგილე და დირექტორი), ალექსანდრე აბაშელი, ირაკლი აბაშიძე, პეტრე საყვარელიძე, დემნა შენგელაია, მიხეილ ჯავახიშვილი. გვ. 24, 35, 122, 148, 201, 257.

160. **ლომიძე ანდრო** (1907-1988) – მწერალი. გვ. 82.

161. **ლომიძე ვასილ (ვასო)** – პოეტი. ჟურნალში „ჩვენი თაობა“ (1938, №12, დეკემბერი; რედაქტორი – ირაკლი აბაშიძე) დაიბეჭდა ვასილ ლომიძის ლექსი „სიკვდილის გამომგონებელი პროფესორი“. გვ. 103.

162. **ლორთქიფანიძე კონსტანტინე** (1904-1980) – მწერალი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი, ჟურნალების

„მნათობი“ (1932–1939) და „ჩვენი თაობა“ პასუხისმგებელი მდივანი (1937–1938). მოთხრობა „ხავსი“ დაინერა 1927 წელს, რომანი „ძირს სიმინდის რესპუბლიკა“ („კოლხეთის ცისკრის“ (1951) პირველი ვარიანტი) – 1931 წელს. 1944 წელს გაემგზავრა ყირიმში ზღვისპირეთის პირველი არმიის გაზეთის „Вперед за родину“ თანამშრომლად და გაზეთის „კომუნისტი“ სპეციალურ კორესპონდენტად. დაჯილდოებულია ლენინის, შრომის წითელი დროშისა და წითელი ვარსკლავის ორდენებით. გვ. 51, 58, 90, 147, 155, 176, 181, 186, 193, 224, 233, 244.

163. **ლორთქიფანიძე ნიკო** (1880–1966) – მწერალი. გვ. 202.

164. **მადამ ბოვარი** – ფრანგი მწერლის გუსტავ ფლობერის (1821–1880) რომანის „ქალბატონი ბოვარი. პროვინციული ზნეობანი“ გმირი. გვ. 74, 203.

165. **მაიაკოვსკი ვლადიმირ** (1893–1930) – საქართველოში დაბადებული რუსი პოეტი. გვ. 217, 241.

166. **მალენკოვი გიორგი** (1901–1988) – რუსი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი (1938–1946, 1948–1953). გვ. 27.

167. **მარგველაშვილი გიორგი (გია)** (1923–1989) – კრიტიკოსი. გვ. 206.

168. **მარგიანი რევაზ** (1916–1984) – პოეტი. ლექსი „დევეთგერის ნასახლარი“ დაინერა 1938 წელს. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *1940 წელს რევაზ მარგიანმა მესტიაში წაიყვანა ალიო მაშაშვილი. სამეგრელოშიც გაიარეს. ლადო და ელიზბარ უბილავებმა ოჯახში მიიბატიყეს, მოზვერი დაუკლეს და სვანეთშიც გააცილეს. იქ დიდი სალამო გაიმართა.* გვ. 23, 28, 58, 60, 63, 65, 104, 128, 131, 135, 145, 146, 149, 229, 254, 256.

169. **მარიჯანი (ტყემალაძე-ალექსიძე მარია)** (1890–1978) – პოეტი. გვ. 74, 203, 255.

170. **მარქსი კარლ** (1818–1883) – გერმანელი ფილოსოფოსი, მარქსიზმის ფუძემდებელი. გვ. 29.

171. **მაშაშვილი (მირცხულავა) ალიო** (1903–1976) – პოეტი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციისა და მწერალთა ფედერაციის პრეზიდენტის (1938–1939) პასუხისმგებელი მდივანი, საქართველოს მწერალთა კავშირის პირველი მდივანი, ლიტფონდის დირექტორი (1946–1948), ჟურნალების „მნათობი“ (1937–1946) და „დროშა“ რედაქტორი. ნიკა ავაშვილის ცნობით, *1936 წელს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარემ – ალიო მაშაშვილმა და ლიტფონდის დირექტორმა – ილო მოსაშვილმა შრომის წითელი დროშის ორდენები მიიღეს მოსკოვში. გალაკტიონ ტაბიძე დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით. ალიო და ილო ძალიან ამაყობდნენ ჯილდოებით. ამის გამო გალაკტიონმა გამოთქვა: „ალიომ უთხრა ილიოს, ვაჰ, თუ მზე გამოილიოს...“ გაამაყებული ალიო ფიქრობდა, ისე აღვზევდით, ვაითუ მზე გამოილიოსო, მაგრამ ილომ თითქოს ვერ გაუგო და მზე ბზედ მოესმა.* გვ. 21, 30, 31, 32, 39, 47, 50, 69, 74, 87, 98, 118, 131, 147, 150, 164, 193, 195, 204, 225, 231, 251, 258.

172. **მდივანი გიორგი** (1905–1981) – დრამატურგი, პროლემადის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. გვ. 246.

173. **მეზუკე გიგლა** (1892–1972) – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 63, 64.

174. **მერკვილაძე გიორგი** (1914–1914) – კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე, გაზეთის „კომუნისტი“ რედაქტორი (1952–1953), სახელგამის დირექტორი (1953–1956). გვ. 209.

175. **მეტრეველი ლევან** (1887–1941) – მწერალი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. გვ. 111.

176. **მიქელაძე ალექსანდრე (საშა)** – რეჟისორი. გვ. 233.

177. **მიცუკევიჩი ადამ** (1798–1855) – პოლონელი პოეტი, მოღვაწე. გვ. 119.

178. **მიქავა ნიკოლოზ** (1910–1997) – პოეტი, მწერალთა კავშირის აფხაზეთის განყოფილების წევრი. გვ. 188.

179. **მიქელაძე მარიკა** (1910–1959) – პოეტი. გვ. 72.

180. **მინიშვილი ნიკოლო (სირბილაძე ნიკოლოზ)** (1896–1937) – მწერალი, ცისფერყანწელი, ჟურნალის „ქართული მწერლობა“, გაზეთების „ფიგარო“ და „ზარია ვოსტოკა“ რედაქტორი, „ლიტფონდის“ დირექტორი, სახელგამის ხელმძღვანელი. 1922–1925 წლებში ცხოვრობდა საფრანგეთში, მონაწილეობდა საბჭოთა ორიენტაციის გაზეთის „ახალი საქართველო“ დაარსებაში. გვ. 54, 204.

181. **„მნათობი“** – ყოველთვიური სამხატვრო-სალიტერატურო და სამეცნიერო ჟურნალი. დაარსდა 1924 წელს, 1932 წლიდან მწერალთა კავშირის ორგანო იყო. გვ. 70, 74, 142, 145, 149, 150, 164, 224, 196, 226, 244.

182. **მორდვინოვი ნიკოლოზ** (1901–1966) – რუსი მსახიობი, ლენინისა და წითელი დროშის ორდენოსანი, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი. გვ. 197.

183. **მოსაშვილი ილო** (1894–1954) – მწერალი, დრამატურგი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. 1936 წელს დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით, 1951 წელს პიესისთვის „ჩაძირული ქვები“ მიენიჭა სახელმწიფო პრემია. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *ლიტფონდის ოთახში კედელზე ეკიდა ილია ჭავჭავაძისა და აკაკი წერეთლის პორტრეტები.*

ოთახში ისხდნენ ლიტფონდის დირექტორი – ილო მოსაშვილი და მისი მოადგილე – აკაკი სირაძე. ამის შესახებ გამოითქვა: „ლიტფონდი მონყენილია...“ გვ. 30, 31, 32, 39, 83, 86, 122, 133, 142, 154, 155, 193.

184. **მჭედლიშვილი იოსებ** (1880–1950) – მწერალი, დრამატურგი, ჟურნალის „ჩვენი თაობა“ გამომშვეები-კორექტორი. ნადირობის თემაზე დაწერა მოთხრობათა ციკლი „მონადირის დღიურიდან“. იოსებ მჭედლიშვილმა პრესაში მკაცრად გააკრიტიკა კონსტანტინე გამსახურდიას ნათარგმნი დანტეს „ღვთაებრივი კომედია“. გვ. 46, 51, 141, 180.

185. **ნადარეიშვილი სამსონ** (1895–1977) – ფერმწერი, გრაფიკოსი, თეატრის მხატვარი. გვ. 52.

186. **ნადირაძე გიორგი** (1902–1960) – კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 90.

187. **ნადირაძე ნიკოლოზ (კოლაუ)** (1895–1990) – პოეტი, ცისფერყანწელი. გვ. 10, 45, 54, 73, 95, 155, 171, 189, 205.

188. **ნაროუშვილი ფრიდონ** (1904–1937) – პოეტი, პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. გვ. 89.

189. **ნარკომესტპრომი** (რუს.) – ადგილობრივი წარმოების სახალხო კომისარიატი. გვ. 124.

190. **ნატროშვილი გიორგი** (1911–1998) – მწერალი, ლიტერატურათმცოდნე, „ლიტერატურული გაზეთის“ (1943–1963), ჟურნალების „დროშა“ (1963–1973) და „მნათობი“ (1973–1982) რედაქტორი. სამამულო ომში გამოჩენილი სიმამაცისთვის დაჯილდოებულია მეორე ხარისხის ორდენით. გვ. 19, 52, 59, 105, 131, 140, 166, 177, 178, 200, 205, 239.

191. **„ნიანგი“** – ყოველკვირეული იუმორისტული ჟურნალი, დაარსდა 1923 წელს. გვ. 131, 197.

192. **ნინოშვილი (ინგოროყვა) ეგნატე** (1859–1894) – მწერალი. გვ. 151.

193. **„ნოვი ტფილისის კრიშა“** – საქეიფო ვერანდა სასტუმროს „თბილისი“ სახურავზე. გვ. 135.

194. **ნონეშვილი იოსებ** (1918–1980) – პოეტი. გვ. 126, 128, 154, 179, 229, 258.

195. **ნუცუბიძე შალვა** (1888–1969) – ფილოსოფოსი, ლიტერატურათმცოდნე, მთარგმნელი. რუსულად თარგმნა „ვეფხისტყაოსანი“ (1941), ჩახრუხაძის „თამარიანი“ (1942), სიმონ ჩიქოვანისა და გრიგოლ აბაშიძის ლექსები. გვ. 80.

196. **ორაგველიძე კარლო** (1902–1937) – საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის კულტურისა და პროპაგანდის განყოფილების გამგე, მწერალთა კავშირის საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი. გვ. 16.

197. **ორბელიანი მზეჭაბუკ (ჭაბუა)** (?–1794) – პოეტი, მწიგნობარი, ერეკლე II-ს მდივანბეგი. ცნობილია მისი მწვავე პაექრობა ბესიკთან. გვ. 211.

198. **ორბელიანი სულხან-საბა** (1658–1725) – მწერალი, ლექსიკოგრაფი, საზოგადო მოღვაწე. იგავ-არაკთა კრებული „სიბრძნე-სიცრუისა“ დაიწერა 1686–1695 წლებში. გვ. 29, 188, 225.

199. **ოძელაშვილი არსენა** – მესტივირული პოემის „არსენას ლექსი“ (XIX საუკუნის 40-იანი წლები) გმირი, რომელიც ბატონყმობის წინააღმდეგ იბრძოდა. გვ. 37.

200. **პაიჭაძე გიორგი** (1906–1965) – სპორტსმენი. გვ. 193.

201. **პატარაია ვასილ (ვასო)** (1928–1983) – რეჟისორი, დრამატურგი. გვ. 14.

202. **პატარიძე მიქელ** (1895–1959) – პოეტი, მთარგმნელი, ბალდადში ვლადიმერ მაიაკოვსკის სახლ-მუზეუმის დირექტორი (1944 წლიდან). თარგმნა ხოსე მარია ერედის „ტროფეები“ (1936), მაიაკოვსკის ლექსები. გვ. 43, 47, 119, 171, 205, 217.

203. **პუშკინი ალექსანდრ** (1799–1837) – რუსი მწერალი, ახალი რუსული ლიტერატურის ფუძემდებელი. გვ. 112, 117.

204. **ჟღენტი ბესარიონ** (1903–1976) – კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე, ფუტურისტ-ლექსიკონის (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი), მწერალთა კავშირის პასუხისმგებელი მდივანი (1932–1937), ლიტფონდის დირექტორი (1943–1946), გამომცემლობის „ზარია ვოსტოკა“ დირექტორის მოადგილე. გვ. 13, 50, 61, 81, 84, 94, 95, 96, 112, 174, 186, 188, 190, 202, 211, 215, 216, 236, 237.

205. **ჟურული გიორგი** (1908–1965) – პოეტი, პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. გვ. 44, 52, 87, 89, 105, 163, 165.

206. **რადიანი (შენიერული) შალვა** (1904–1977) – კრიტიკოსი, ლიტერატურათმცოდნე, პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი, მწერალთა კავშირის პასუხისმგებელი მდივანი (1929–1932), ჟურნალების „მნათობი“ (1930–1931) და „ჩვენი თაობა“ (1937), გაზეთის „ლიტერატურული საქართველო“ (1931-1932, 1937–1942) რედაქტორი. დაჯილდოებულია შრომის ნითელი დროშისა და საპატიო ნიშნის ორდენებით. გვ. 24, 34, 43, 46, 87, 105, 106, 107, 113, 117, 128, 131, 133, 140, 181, 186, 205.

207. **როლანი რომენ** (1866–1944) – ფრანგი მწერალი. გვ. 56.

208. **რაპკი** (რუს.) – პროლეტარულ მწერალთა რუსეთის ასოციაცია – ლიტერატურული ორგანიზაცია 1925–1932 წლებში. გვ. 227.

209. **რონდელი (ცაგარეიშვილი) დავით** (1904–1974) – დრამატურგი, კინორეჟისორი, პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. გვ. 148.

210. **რუსთაველი შოთა** (XII–XIII საუკუნეები) – პოეტი. გვ. 80, 124, 126, 235.

211. **რუხაძე ტრიფონ** (1910–1979) – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 133.

212. **საადი** (XIII საუკუნე) – სპარსელი მწერალი და მოაზროვნე. გვ. 126.

213. **საბლიტგამი** – საბავშვო ლიტერატურის გამომცემლობა („ნაკადული“ – 1956 წლიდან). დაარსდა 1938 წელს. გვ. 39.

214. **სამუშია კირილე** (1909–1987) – პოეტი. გვ. 58.

215. **საყვარელიძე პავლე** (1885–1944) – მწერალი, რევოლუციური მოძრაობის მოღვაწე, მწერალთა კავშირის გამომცემლობის „ფედერაცია“ დირექტორი (1935–1937), ცეკას ბექდვითი სიტყვისა და „სახელგამის“ კოლეგიების წევრი, ჟურნალის „ნიანგი“ თანამშრომელი. გვ. 184.

216. **სახელგამი (გოსიზდატი, Грузгиз)** – სახელმწიფო გამომცემლობა. 1919 წელს საბჭოთა კავშირის ცაკმა (ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი) დაამტკიცა დებულება სახელმწიფო გამომცემლობის შესახებ. 1924 წლიდან მოკავშირე რესპუბლიკების საგამომცემლო საქმიანობას ხელმძღვანელობდა საბჭოთა კავშირის ხალხთა ცენტრალური გამომცემლობა, 1930 წლიდან რესპუბლიკები თავად უძღვებოდნენ საგამომცემლო საქმეს. გვ. 24, 54, 55, 132, 148.

217. **სახკომპატი** – სახელმწიფო კომიტეტი, დარგთაშორისი ფუნქციური მმართველობის საკავშირო-რესპუბლიკური ორგანო, რომელიც ხელმძღვანელობდა საბჭოთა კავშირის ან

რესპუბლიკის მასშტაბით სხვადასხვა ფუნქციის განხორციელებას. გვ. 201.

218. **საჯაია ალექსანდრე (ალიოშა, კოკი)** (1916–1944) – პოეტი. გვ. 58, 104, 124, 138, 146, 181.

219. **სერაფიტი** (II საუკუნე) – პიტიახშ ზევახის ასული, ქართლის მეფის ხსეფანუგის ეზოსმოდღერის მეუღლე. გარდაიცვალა 21 წლის. მოხსენიებულია არმაზის საფლავის ქვის ბილინგვურ წარწერაში. გვ. 184.

220. **სერვანტეს საავედრა მიგელ** (1547–1616) – ესპანელი მწერალი. გვ. 145.

221. **სიგუა ალექსანდრე** (1912–1999) – ლიტერატურათმცოდნე, კრიტიკოსი. კრებული „დამაკვირდი“ (მსოფლიო კლასიკოსების აფორიზმები, ამოკრებილი „ივერიიდან“ ალექსანდრე სიგუას მიერ) გამოიცა 1948 წელს. გვ. 66.

222. **სიმონოვი კონსტანტინ** (1915–1979) – რუსი მწერალი. გვ. 87.

223. **სირაძე აკაკი** (1889–?) – კრიტიკოსი. გვ. 24, 122, 149.

224. **სირბილაძე ვლადიმერ (ლადო)** (?–1967) – მწერალი. გვ. 121, 138, 145, 231, 242.

225. **სორტელი (თურქია) ლაუ** (1888–1951) – მწერალი. გვ. 77.

226. **სოსლანი (სოსელია) შალვა** (1902–1941) – მოსკოვში მოღვაწე ქართველი მწერალი, წერდა რუსულად. დაიღუპა სამამულო ომში. გვ. 42.

227. **სტახანოველი** – საბჭოთა კავშირში სოციალისტური „დამკვრელური“ შრომის მასობრივი შეჯიბრების მონაწილე. გვ. 66

228. **სულავა ალექსანდრე (ალკა)** (1904–1942) – კრიტიკოსი. დაიღუპა სამამულო ომში. გვ. 47, 52, 62, 65, 74, 101, 116.

229. **სულაკაური არჩილ** (1927–1997) – მწერალი. გვ. 138, 232.
230. **სხირტლაძე სიმონ** (1912–1974) – მწერალი, პედაგოგი. გვ. 99.
231. **ტაბიძე გალაკტიონ** (1891–1959) – პოეტი. გვ. 32.
232. **ტაბიძე ტიცვიან** (1895–1937) – პოეტი, ცისფერყანწელი, გაზეთების „ბარრიკადი“ (1920–1924) და „რუბიკონი“ (1923) რედაქტორი. ლექსთა ციკლი „ქალდეას ქალაქები“ დაიწერა 1916 წელს, „ცხენი ანგელოსით“ – 1921 წელს. გვ. 24, 26, 203, 212.
233. **ტალახაძე ვიქტორ** – ისტორიკოსი. გვ. 136.
234. **ტიხონოვი ნიკოლაი** (1896–1979) – რუსი პოეტი, ქართული მწერლობის პოპულარიზატორი, ქართველ პოეტთა ლექსების მთარგმნელი. გვ. 182.
235. **ტოლსტოი ლევ** (1828–1910) – რუსი მწერალი. კავკასიის თემაზე შექმნილი მოთხრობა „ჰაჯი მურატი“ დაიწერა 1896–1904 წლებში. გვ. 94.
236. **ტოროშელიძე მალაქია** (1880–1937) – ჟურნალისტი, პარტიული მოღვაწე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი (1928–1931), მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე (1932–1935), განათლების სახალხო კომისარი (1936). გვ. 167.
237. **ფალავა აკაკი** (1887–1962) – რეჟისორი, თეატრმცოდნე, პედაგოგი. გვ. 52, 152, 180.
238. **ფაშალიშვილი სიკო** (1894–1970) – მწერალი, სატირიკოსი, მთარგმნელი, დრამატურგი, თანამშრომლობდა ჟურნალებში „ტარტაროზი“ და „ნიანგი“. გვ. 71, 138.
239. **ფიროსმანი (ნიკო ფიროსმანაშვილი)** (1862–1918) – მხატვარი. გვ. 163.

240. **ფორჩხიძე შალვა** (1918/1919–2006) – პოეტი. გვ. 22, 260.

241. **ფოფხაძე თამარ** (?–1976) – ბიბლიოგრაფი, მწერალ-თა კავშირის ბიბლიოთეკარი. გვ. 75, 102, 135.

242. **ფუტურისტ-ლეველები (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი)** – 1922 წელს თბილისში შეიქმნა ფუტურისტთა დაჯგუფება. მანიფესტს ხელს აწერდნენ: სიმონ ჩიქოვანი, ბესარიონ ჟღენტი, ნიოგოლ (ნიკოლოზ) ჩაჩავა, აკაკი ბელიაშვილი, დავით გაჩეჩილაძე, დემნა შენგელაია, ირაკლი გამრეკელი. ამავე წელს ქუთაისში შეიქმნა ფუტურისტთა ჯგუფი „ფენიქსი“, რომლის წევრები იყვნენ: ჟანგო ლოლობერიძე, ბიძინა აბულაძე, ნიკოლოზ შენგელაია, შალვა ალხაზიშვილი, ლევან ასათიანი და პავლე (პალიკო) ნოზაძე. 1923 წელს თბილისელი და ქუთაისელი ფუტურისტები გაერთიანდნენ. გვ. 57, 112.

243. **ქავჭარაძე იროდიონ** (1893–1988) – მწერალი, მთარგმნელი, მწერალთა კავშირის საქმეთა მმართველი. გვ. 16, 37, 83, 131, 133, 254, 259.

244. **ქელბაქიანი გენო** (1910–1974) – დრამატურგი. გვ. 198.

245. **ქვარცხავა (ხობისპირელი, ორბელი) ვლადიმერ** (1868–1946) – მწერალი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი. გვ. 27, 52, 67.

246. **ქვიშხეთში** დიმიტრი ყიფიანის სახლი და მამული 1926 წელს, მწერალთა ყრილობის შემდეგ, საქართველოს მწერალთა კავშირს გადაეცა, 1933 წელს მწერალთა დასასვენებელ სახლად გადაკეთდა. გვ. 65.

247. **ქიაჩელი ლეო (შენგელაია ლეონ)** (1884–1963) – მწერალი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. 1941 წელს რომანისთვის „გვადი ბიგვა“ (1936–1937) მიენიჭა სახელმწიფო პრემია. გვ. 166, 168, 193, 244.

248. **ქიქოძე გერონტი** (1885–1960) – მწერალი, მთარგმნელი, კრიტიკოსი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. გვ. 94, 191, 209.

249. **ქორქია როდიონ** (1894–1984) – საბავშვო მწერალი, გაზეთის „ფოთის მუშა“ კორესპონდენტი. გვ. 20, 64, 85, 131, 228, 254.

250. **ქუთათელი ალექსანდრე (საშა)** (1898–1982) – მწერალი. ალექსანდრე ქუთათელს არ მიუღია არც ერთი პრემია და ორდენი. გვ. 135, 149, 182, 193, 217, 223.

251. **ქუთელია ალექსანდრე (ალიოშა)** (1909–1974) – მწერალი, კრიტიკოსი. გვ. 23, 29.

252. **ქუჩიშვილი (ჩხეიძე) გიორგი** (1889–1947) – მწერალი. გვ. 193.

253. **ლულამი ლაფურ** (1903–1966) – უზბეკი მწერალი. 1940 წელს საქართველოში დაესწრო აკაკი წერეთლის იუბილეს. გვ. 30.

254. **ყიფიანი ივანე** (1893–1948) – მწერალი, ცისფერყანწელი. გვ. 205.

255. **შამილი** (1797–1871) – დალესტან-ჩაჩნეთის იმამი, კავკასიის მთიელთა გამათავისუფლებელი ბრძოლის მეთაური. გვ. 94, 163, 177, 225.

256. **შანშიაშვილი სანდრო** (1888–1979) – პოეტი, დრამატურგი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. 1949 წელს პიესებისთვის „არსენა“ (1936) და „კრწანისის გმირები“ (1942) მიენიჭა სახელმწიფო პრემია. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, 1942 წელს სანდრო შანშიაშვილმა მწერალთა კავშირის დრამსექციის სხდომაზე წაიკითხა პიესა „კრწანისის გმირები“. ნიკა აგიაშვილის ფუნაგორია „სანდრო ზის, „კრწანისის“ კითხულობს...“ ამ ამბავს ეხება. გვ. 114, 121, 165, 205, 239.

257. **შარია პეტრე** (1902–1966) – საქართველოს ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდა-აგიტაციისა და ბეჭდვითი სიტყვის განყოფილების გამგე (1935), შემდეგ ცეკას მდივანი. გვ. 171.

258. **შატბერაშვილი გიორგი (გოგი)** (1910–1965) – მწერალი. გვ. 140, 145, 192, 194, 196, 238.

259. **შელი პერსი ბიში** (1792–1822) – ინგლისელი პოეტი. ლექსებით უკვდავყო მეუღლე – მერი გოდვინი. გვ. 211.

260. **შენგელაია დემნა** (1896–1980) – მწერალი, ფუტურისტი-ლექსიკონი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *დემნა შენგელაია მწერალთა კავშირის სხდომაზე სიტყვით გამოვიდა, შინ წასვლა რომ დააპირა, პალტო აღარ დახვდა, ვილაცხას მოეპარა. მწერალთა კავშირის მაშინდელმა თავმჯდომარემ – გიორგი ლეონიძემ თავისი მოკლე პალტო ათხოვა და დაპირდა, მწერალთა კავშირის ხარჯზე არტელში კარგ პალტოს შეგიკერავთო*. გვ. 57, 142, 168, 192, 193, 207, 236, 255, 256.

261. **შენგელაია ნიკოლოზ** (1901–1943) – პოეტი, ფუტურისტი-ლექსიკონი (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი), კინორეჟისორი. გვ. 168.

262. **შენგელია ალექსანდრე (ალეკო)** (1914–1975) – პოეტი. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, *მთიელმა მწერლებმა – მირზა გელოვანმა, ლადო ბალიაურმა და გაბრიელ ჯაბუშანურმა აწყენინეს ალექსანდრე გომიაშვილს და შემდეგ, მობოდიშების მიზნით, გაუგზავნეს ლექსი „საყვარელ ალექოს“*. გვ. 17, 27, 62, 78, 106, 109, 119, 124, 145.

263. **შიხიანცი (შიხიანი, შიხიაშვილი) გალუსტ** (1873–?) – თბილისელი სომეხი მუშა-პოეტი. გვ. 252, 260.

264. **შუბლაძე ვერა** (1917–1957) – პოეტი, კალე ბობოხიძის მეუღლე. გვ. 17, 174, 240.

265. **ჩარკვიანი შაჰრუხ** (1895–1957) – პოეტი. გვ. 202, 260.

266. **ჩაჩავა ნიკოლოზ (ნიოგოლ, კოლია)** (1901–1974) – პოეტი, ფუტურისტ-ლექსელი (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი), გაზეთის „დროული“ (1924) და ალმანახის „ლიტერატურა და ხელოვნება“ (1927) რედაქტორი. გაზეთის „ლიტერატურული საქართველო“ (1935–1943) და ჟურნალის „ჩვენი თაობა“ (1935) პასუხისმგებელი მდივანი. გვ. 43, 46, 52, 76, 87, 105, 106, 107, 112, 130, 251.

267. **ჩაჩიბაია არჩილ** (1909–1999) – მწერალი, ლიტერატურათმცოდნე, პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. გვ. 123.

268. **ჩახრუხაძე (XII–XIII)** – პოეტი. გვ. 80.

269. **ჩერჩილი უისტონ** (1874–1965) – დიდი ბრიტანეთის სახელმწიფო მოღვაწე. გვ. 256.

270. **ჩეხოვი ანტონ** (1860–1904) – რუსი მწერალი. გვ. 60.

271. **„ჩვენი თაობა“** – საქართველოს საბჭოთა მწერალთა კავშირის ორგანო. ახალგაზრდა მწერალთა ხელშესაწყობად 1934 წელს დაარსდა ყოველთვიური ჟურნალი „ახალგაზრდა მწერალი“, 1935 წლიდან გადაკეთდა ჟურნალად „ჩვენი თაობა“. გამოცემა შეწყდა 1941 წელს, სამამულო ომის დაწყების გამო. რედაქტორები: დავით დემეტრაძე (1935–1936), შალვა რადიანი (1937), ალექსანდრე ჭეიშვილი (1937), ირაკლი აბაშიძე (1938), დიმიტრი ბენაშვილი (1940–1941). გვ. 51, 52, 62, 119, 120, 125, 128, 141, 145, 148.

272. **ჩიკვაიძე მინა** – სახელგამის მოლარე. გვ. 226, 233.

273. **ჩიქოვანი სიმონ** (1903–1966) – პოეტი, ფუტურისტ-ლექსელი (ხელოვნების მემარცხენე ფრონტი), მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე (1944–1951), ჟურნალის „მნათობი“ რედაქ-

ტორი (1954–1960). 1946 წელს პოემისთვის „სიმღერა დავით გურამიშვილზე“ მიენიჭა სახელმწიფო პრემია, 1955 წელს დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით. 1933 წელს გამოიცა სიმონ ჩიქოვანის ლექსებისა და პოემების პირველი წიგნი. გაიოზ იმედაშვილის ცნობით, 1946 წელს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის არჩევნებში სიმონ ჩიქოვანი ფარული კენჭისყრით გააშავეს. ამის გამო პეტრე შარია მივიდა მწერალთა კავშირში, უკმაყოფილება გამოთქვა და ხელახლა აარჩევინა. ნიკა აგიაშვილის ცნობით, ფუნაგორია „სოკო-ცუანას“ სიმონ ჩიქოვანს მისწერა კარლო კალაძემ იმ ლექსის საპასუხოდ, რომელშიც აუგად მოიხსენია კარლო კალაძე. გვ. 12, 21, 34, 49, 59, 74, 80, 86, 101, 144, 146, 152, 155, 160, 161, 183, 203, 206, 212, 213, 227, 236, 237, 241, 248, 250, 251, 252.

274. **ჩხეიძე ბორის** (1902–1979) – მწერალი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი. გვ. 47, 115, 155, 171, 186, 251.

275. **ჩხეიძე ოთარ** (1920–1908) – მწერალი. გვ. 196.

276. **ცეკა** – ცენტრალური კომიტეტი, კომუნისტური პარტიის უმაღლესი ხელმძღვანელი ორგანო ყრილობებს შორის. ირჩევდა პარტიის ყრილობა, წარმართავდა ცენტრალურ საბჭოთა და საზოგადო ორგანიზაციათა მუშაობას. გვ. 54, 251.

277. **ცეცხლაძე გრიგოლ** (1894–1976) – პოეტი. გვ. 38, 131, 198, 203.

278. **ცატუროვა რიფსიმე** – მწერალთა კავშირის მეგარდერობე და დარაჯი. გვ. 192, 215.

279. **ცინცაძე იასე** (1903–1975) – ისტორიკოსი. გვ. 253.

280. **ცინცაძე პოლიხრონ** – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 64, 78.

281. **ცირული** – მწერალთა კავშირის თანამშრომელი ქალი. გვ. 133.

282. **ცისფერყანწლები** – ქართველ სიმბოლისტთა ლიტერატურული გაერთიანება, რომელიც შეიქმნა 1916 წელს ქუთაისში. იმავე წელს გამოსცეს ჟურნალი „ცისფერი ყანები“, სადაც გამოქვეყნდა ლიტერატურული მანიფესტი. ჯგუფში გაერთიანდნენ: პაოლო იაშვილი, ტიცინან ტაბიძე, ვალერიან გაფრინდაშვილი, კოლაუ ნადირაძე, სანდრო ცირეკიძე, ივანე ყიფიანი; 1918 წლიდან შეუერთდნენ: სერგო კლდიაშვილი, გიორგი ლეონიძე, რაჟდენ გვეტაძე, შალვა აფხაიძე, შალვა კარმელი, ნიკოლო მინიშვილი, ალი არსენიშვილი, ლელი ჯაფარიძე. გვ. 87, 235.

283. **წერეთელი აკაკი** (1840–1915) – მწერალი, საზოგადო მოღვაწე. გვ. 8, 122, 178, 259.

284. **წველი (გაჩეჩილაძე) სიმონ** (1898–1980) – მწერალი, ლიტერატურათმცოდნე, თანამშრომლობდა იუმორისტულ ჟურნალებში „ტარტაროზი“ და „ნიანგი“. გვ. 204.

285. **წვერავა სიმონ** (1905–1982) – მწერალი, კრიტიკოსი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი, გამომცემლობების „ფედერაცია“ (1930-1931) და „საბჭოთა მწერალი“ (1952-1953) დირექტორი. გვ. 52, 65, 66, 116, 186, 188, 203, 220, 227.

286. **წივწივაძე ერასტი** – სახელგამის სტამბის თანამშრომელი. გვ. 249.

287. **წულაძე აპოლონ** (1871–1942) – მწერალი. გვ. 17, 139.

288. **წულუკიძე ივანე (ვანო)** (1899–1983) – კრიტიკოსი, მთარგმნელი, გაზეთის „ლიტერატურული საქართველო“ რედაქციაში განყოფილების გამგე. გვ. 19, 35, 43, 46, 52, 70, 87, 105, 106, 113, 133, 140, 186, 187, 205, 222, 250, 254, 255, 257.

289. **ჭავჭავაძე ილია** (1837–1907) – მწერალი, პუბლიცისტი, საზოგადო მოღვაწე. გვ. 122, 151, 164, 167, 178, 259.

290. **ჭანტურიშვილი კონსტანტინე** – „საბლიტგამის“ დირექტორი. გვ. 47.

291. **ჭეიშვილი ალექსანდრე** (1903–1962) – მწერალი, კრიტიკოსი, ჟურნალის „ჩვენი თაობა“ რედაქტორი (1937). ალექსანდრე ჭეიშვილის რომანი „ლელო“ გამოქვეყნდა 1938 წელს. გვ. 133, 135, 205.

292. **ჭელიძე ოთარ** (1925–1998) – პოეტი. გვ. 236, 255.

293. **ჭიაურელი მიხეილ** (1894–1974) – კინორეჟისორი. მიხეილ ჭიაურელმა და ლევან ასათიანმა დაწერეს პიესა „1917 წელი“. გვ. 232.

294. **ჭილაია სერგი** (1912–1993) – მწერალი, ლიტერატურათმცოდნე, მწერალთა კავშირის პასუხისმგებელი მდივანი (1951–1957). გვ. 190, 192, 206, 207, 208.

295. **ჭიჭინაძე კონსტანტინე** (1891–1960) – პოეტი, მთარგმნელი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფონის“ წევრი. გვ. 68, 147.

296. **ხაჩიძე ნინა** – გრიგოლ ვეშაპელის მეუღლე. გვ. 185.

297. **ხაჭაპურიძე ეთერ** – ჟურნალის „ჩვენი თაობა“ საქმეთა მმართველი. გვ. 119, 129.

298. **„ხელოვნება“** – გამომცემლობა, დაარსდა 1947 წელს. გვ. 195.

299. **ხიმშიაშვილი კოტე** (1917–1942) – მწერალი. გვ. 60, 104.

300. **ხომერიკი ნუნუ** (1925–?) – ლიტერატურათმცოდნე. გვ. 254.

301. **ხოშტარია ილია** (1909–1986) – პოეტი, პროლემაფის (პროლეტარული მწერლობის ახალი ფრონტი) წევრი. ლექსები

„ორი დღე ტომსკელ კომკავშირელთან“ და „ლექსი ლითონზე“ დაიწერა 1927 წელს. გვ. 22, 36, 76, 88, 200, 255, 256, 260.

302. **სუხაშვილი გიორგი** (1925–2004) – დრამატურგი, კრიტიკოსი. გვ. 138, 260.

303. **ჯაბუშანური გაბრიელ** (1914–1968) – პოეტი. გვ. 109, 122, 124.

304. **ჯავახიშვილი მიხეილ** (1880–1937) – მწერალი, ლიტერატურული გაერთიანების „არიფიონი“ წევრი. გვ. 204.

305. **ჯამბული (ჯაბაევი)** (1846–1945) – ყაზახი აკინი. 1937 წელს საქართველოში დაესწრო „ვეფხისტყაოსნის“ 750 წლის იუბილეს. გვ. 42, 103.

306. **ჯანაშია სიმონ** (1900–1947) – ისტორიკოსი, საქართველოს და საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი. გვ. 209, 238.

307. **ჯანელიძე დიმიტრი** (1906–1994) – თეატრმცოდნე, კრიტიკოსი, პედაგოგი. გვ. 52.

308. **ჯაფარიძე მიხეილ** (1904–1964) – დრამატურგი, მსახიობი. პიესა „შამთაბერის ასული“ დაიდგა მარჯანიშვილის თეატრში 1943 წელს. გვ. 31, 166, 182, 255, 256.

309. **ჯეჯელავა გაიოზ** (1915–2005) – ფეხბურთელი, „დინამოს“ უფროსი მწვრთნელი, დაჯილდოებულია შრომის წითელი დროშის, წითელი ვარსკვლავის, საპატიო ნიშნის ორდენებით. გვ. 24.

310. **ჯიბლაძე გიორგი (გოგი)** (1913–1989) – ლიტერატურათმცოდნე, კრიტიკოსი, პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის წევრი, მწერალთა კავშირის მდივანი (1944–1946), განათლების მინისტრი (1953–1960). გვ. 89, 93, 187, 233, 251.

311. **ჯიბუტი ვლადიმერ** (1908–1987) – კრიტიკოსი. გვ. 207.
312. **ჯინორია ოთარ** (1914–1975) – ლიტერატურათმცოდნე, სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი. გვ. 113.
313. **ჰაინე ჰაინრიხ** (1797–1856) – გერმანელი პოეტი, პუბლიცისტი, კრიტიკოსი. გვ. 85.
314. **ჰაჯი-მურატი** (1790-იანი წლები – 1952) – შამილის ნაიბი, დაღესტან-ჩაჩნეთის მთიელთა გამათავისუფლებელი ბრძოლის მეთაური. გვ. 94.
315. **ჰომეროსი** (ძვ. წ. აღ. VIII ს.) – ბერძენი პოეტი. გვ. 116.

ფუნაგორიების ავტორები

აბაშიძე გრიგოლ – სერგო კლდიაშვილზე – 15, მუნასიბი გრიშასი – 90, „ამ ბოლო დროს...“ – 113, გივი გაჩეჩილაძეს – 169, „ახლა კი დროა...“ – 246.

აბაშიძე ირაკლი – „გამოგნახეს, გამოგთხარეს...“ – 184.

აგიაშვილი ნიკა – „ადამია ალიო...“ – 50, „მგოსანი შალვა კუჭავა...“ – 63, კონოური ინტერმეცო – 68, ნარწერა სურათზე – 69, ილხოშის ა-„ხ“-სარება – 88, „სჯობს, რომ იყო სულ ავად...“ – 101, გიასელზე – 108, საჩივარი – 108, „ბიჭი ვარ და...“ – 114, „ვისაც სახელად...“ – 115, არც ბალზაკი წამიკითხავს...“ – 116, „რაჟდენმა თქვა...“ – 117, „სანდრო ზის...“ – 121, ნანყვეტი წერილიდან – 146, „არ ვარ პოეტი...“ – 148, „ერთია თეთრი...“ – 165, „მწერლობაში მოვიდა...“ – 188, „დურაკის ნაცვლად...“ – 190, სასიხარულო ამბავი სასახლეში სიფთაზე – 200, ასათიანური – 201, „კოლწვერმა უთხრა...“ – 209.

ადამია ალიო – ვარ-ვარ! – 67, გასაგებ ენაზე ჩიქოვანისეული ჩიქორთული – 144, მთავარი მინგრელიისა – 151, ჩიმონ სიმოვანი – 152, კუზიანს რა გაასწორებს – 152, კაკაბ ყვარყვარიძე – 153.

აგლაძე ილია – „პოლუმორდვინოვ...“ – 197.

ასათიანი ლადო – „სანაპიროზე შევხვდი გვინჩიძეს...“ – 14, „კონკურსი არის...“ – 18, „იაკინთე ლოველასი...“ – 19, „ცოლი – მხატვარი...“ – 20, ალექსი გომიაშვილი – 20, ხუმრობისნაირი – 21, რეზო მარგიანის რითმები – 23, აკაკიზე ან გივიზე თუ გრიშაზე – 24, „გაზეთი რომ წაიკითხა...“ – 24, საჩოგურე მასალა – 26, „ვერ გასტეხა...“ – 28, „სულხან-საბას ოქროს წიგნი...“ – 29, „სოსუმის ზღვაში...“ – 30, „ალიომ უთხრა ილოსა...“ – 30, 31, „პიესას განა ჯაფა იძლევა...“ – 31, „როცა იონა ქვაზე დაე-

ცა...“ – 31, სერგოზე – 32, „ნიკა ხარ...“ – 33, ბალადა ბონდოზე – 33, „ალობილა, ჩალობილა...“ – 39, ლიტრედაქციის ოთახზე – 43, ფუნაგორისტების წერილი I კოლაუ ნადირაძეს, პოეტს და მაესტროს – 45, კარლო სიმონს – 49, „გამოვიდა წიგნები...“ – 49, „თუ იქნება ყაბულს ჟაკი...“ – 49, პორტრეტი – 56, „ალ. საჯავია ხედავს...“ – 58, „ამოაგდეს იგი ფესო...“ – 61, რჩეული რითმები – 61, „ჟორჟიკა ირაკლი...“ – 62, „რომ დაფაროს სიგლაზე...“ – 63, „მარგიანმა სახე ლოთი...“ – 63, „ისე დადის ქორქია...“ – 64, „ამის მეტი ქვეყანაზე...“ – 66, „ძმად ეფიცა...“ – 71, შავთელური – 72, ს. თავაძეს – 73, ფუნაგორისტების წერილი II კოლაუ ნადირაძეს, პოეტს და მაესტროს – 73, „ბიჭი ვიყავი მარტივით...“ – 80, „გერმანია წამოვიდა...“ – 80, „ბესო მიუშვი ნებასა...“ – 81, „ეს კრიტიკის ლიმიტი...“ – 82, „გაივლის ეს დრო...“ – 82, ენის გასატეხი – 82, „ამდენი ლექსი...“ – 85, „ჭაობები ამოაშრეს...“ – 85, „მუდამ ვიყავ...“ – 86, ილო მოსაშვილზე – 86, „არ გეძინება...“ – 89, ერთი უცნაური პოეტის შესახებ – 92, ეპიტაფიის ნაცვლად – 94, „ვი ნე ზნაიტე...“ – 96, ანდაზა – 101, „გუია, ტამარა, კლავდია...“ – 102, „წულუკიძე ვანიია...“ – 113, „ჩემო მიქელ...“ – 119, ლადო დიმიტრისადმი – 120, „დიდო ლადო სირბილაძე...“ – 121, „ლიტფონდი მონყენილია...“ – 122, ირაკლის – 129, „ან სურვილი აგისრულდა...“ – 143, „ვინლა ანდობდა...“ – 143, ჟაკისტების სიმღერა – 144, ნიკას – 145, „სულყველამ რამე უნდა ილონოს...“ – 182, „განა არ ჰქონდა...“ – 190, „კაჭახიძეა პოეტი...“ – 208, „გაბისკირიას...“ – 213, საშა ქუთათელი მიქელ პატარიდის ბინის მშენებლობაზე – 217, „მე კაცს ვიცნობ...“ – 232.

ბალახაშვილი იაკობ – პასუხი ლადო ასათიანს – 133.

ბობოხიძე კალე – ნარწერა პლაკატზე – 90.

გაჩეჩილაძე დავით – ნანყვეტი პოემიდან – 154, იმავე პოემიდან – 155, იქიდანვე – 155, „კახელ გლეხად...“ – 161, 162, „ბერლინი და ზესტაფონი...“ – 167, გრიგოლ აბაშიძეს – 170, „გვეტაძის მუზა ვირია...“ – 214, ჩ. სიმოვანს – 227, „მძახალმა უთხრა მძახალსა...“ – 239, „შხიანი და ჩიქოვანი...“ – 252.

თარხნიშვილი ნოდარ – „რალა ჩემზე კრიტიკოსობს...“ – 177.

კალაძე კარლო – „აგიაშვილი ნიკავო...“ – 10, სიზმრის ახსნა – 11, იგავ-არაკი – 12, სანდრო ეული ქუთაისში – 158, სოკო-ცუანას – 211.

კოხოძე შალვა – „ერთი პოეტი...“ – 148.

ლომიძე ანდრო – სიმღერა გოგიავაზე – 116.

მარგიანი რევაზ – კოტეს რეზოსაგან – 60, რითმა ზოგიერთ პოეტს – 232.

მჭედლიშვილი იოსებ – იოსების გოდება – 141.

ნადირაძე კოლაუ – ნ. მინიშვილი – 54, „ვანიას ვუძღვნათ...“ – 70, „არიფონის“ გამოვლინება – 110, სიცხის დროს თქმული – 169, გ. ქიქოძეს – 191, „აკადემიკოსთ წრეშია...“ – 225.

ტაბიძე გალაკტიონ – „ალიომ უთხრა ილიოს...“ – 32, „იმერელი საჭურისი...“ – 95, „ჩვენი ალექსა...“ – 215, „გომიაშვილო ალექსა...“ – 215.

ქიქოძე პლატონ – „ჩემი საქმე...“ – 85.

შენგელია ალექსანდრე – „უორდენოთა რიგებს აკლდება...“ – 103.

ძიგვაშვილი გიორგი – კაჭოს სონეტი – 104.

ძიძიგური შოთა – პაროდია – 194.

შარყების ავტორები

ასათიანი ლადო – 253.

ბაკურაძე გ. – 142.

ბელიაშვილი აკაკი – 23, 53, 83, 117, 160, 165, 182, 194.

ბერიძე ვახტანგ – 32 – ნიანგი, 24/1983, 86.

გამრეკელი ირაკლი – 226.

გოგოლაძე თენგიზ – 12, 14, 16, 18, 20, 22, 31, 38, 40, 59, 61, 62 – ნიანგი, 4/1975, 65, 85, 89, 93, 94, 98, 107, 108, 118, 134, 138, 143, 147, 150, 154, 155, 159, 161, 170, 177, 187, 196, 201, 206, 207, 213, 216, 240 – ნიანგი, 4/1975, 249, 254, 256.

გორდელაძე ირაკლი – 261 – ნიანგი, 10/1947.

დონი (ნაცვლიშვილი დავით) – 15 – ნიანგი, 39–42/1944, 51 – ტარტაროზი, 19/1929, 54, 55 – ტარტაროზი, 82/1927, 81 – ტარტაროზი, 17/1930, 112 – დროშა, 3/1926, 139, 144 – დროშა, 3/1926, 151 – ტარტაროზი, 13/1928, 152 – ნიანგი, 1931, 184 – ნიანგი, 2/1937, 185 – ტარტაროზი, 96/1927, 186 – ტარტაროზი, 17/1929, 191 – ნიანგი, 17/1948, 204 – ტარტაროზი, 1928, 215 – ნიანგი, 17/1946, 234 – ტარტაროზი, 88/1927.

იაშვილი პაოლო – 189.

იობიძე ს. – 115.

კალაძე კარლო – 41, 49, 75.

მალაზონია ნოდარ – 71.

მიქაბერიძე კონსტანტინე – 232 – ნიანგი, 21-22/1946.

ნადარეიშვილი სამსონ – 198 – ნიანგი, 17/1946, 210 – ლიტერატურული გაზეთი, 18/1934.

ნალბანდიანი დიმიტრი – 10.

რევაზ – 110, 111 – ტარტაროზი, 158/1928.

სვანი ბ. – 180 – ტარტაროზი, 182/1928.

ტაბიძე გალაკტიონ – 11, 203.

ფირცხალავა გიგლა – 19, 21 – ნიანგი, 6/1934, 28, 42, 45, 49, 57, 68, 90, 96, 102, 121, 127, 153 – ნიანგი, 6/1956, 166, 168 – ნიანგი, 21/1989, 179, 183, 192, 193, 223, 225, 236 – ნიანგი, 19/1975, 245, 250, 259.

შმერლინგი ოსკარ – 25, 26 – მუშა, 34/1922.

ჯანაშვილი ირაკლი – 50, 73.

უცნობი ავტორი – 149 – ტარტაროზი, 17/1930.

სარჩევი

** * „...ფუნაგორია“ არს მნერი...“	8
** * „მხოლოდ ფუნეს აგუნდავებ...“	8
** * „ფუნაგორია სტილია...“	8
ფუნაგორია	9
პირველი ფუნაგორია	10
** * „აგიაშვილი ნიკავო...“	10
** * „ნიკა სხდომაზე გვეძახის...“	11
სიზმრის ახსნა	11
** * „იაკინთეს დევიზია...“	11
იგავ-არაკი	12
** * „გოგლა ჩვენზე სულ არ ფიქრობს...“	14
** * „სანაპიროზე შევხვდი გვინჩიძეს...“	14
ერთი მასაც მოხვდეს	15
სერგო კლდიაშვილზე	15
დოცენტ პანტელეიმონ ბერაძეზე	16
ლადო – ვირისადმი	16
სხარტულა ლადოსმიერი	17
კოლექტიურად	17
** * „კალევალა თუ კალევერა?...“	17
** * „ნულარ იკითხავთ გერცელ ბააზოვს...“	17
** * „კონკურსი არის კარგ ვოდევილზე...“	18
ირაკლიზე	18
** * „იაკინთე ლოველასი...“	19
** * „ნატროშვილო, ლექსი თუ გსურს...“	19
** * „ცოლი – მხატვარი იანქოშვილი...“	20
მემორიალურ დაფაზე	20
ალექსი გომიაშვილს	20
ხუმრობისნაირი	21
ასამალღებელი	21
** * „Символист нездешний...“	22

*** „პოეტები ხომ შტერია...“	22
რეზო მარგიანის რითმები	23
ქუთელია ალიოშა	23
ერთი ვარიანტი	23
აკაკიზე, ან გივიზე თუ გრიშაზე	24
*** „გაზეთი რომ წაიკითხა...“	24
ტიციანის მეურნეობა	24
*** „პაოლო იაშვილი, ელენე დარიანი“	26
*** „ირაკლიმ ილონა...“	26
საჩონგურო მასალა	26
ვეშაპელის ურნის მიწაში ჩაფლის გამო	28
*** „ვერ გასტეხა რეზომ ნავსი...“	28
*** „დილას ადრე, უთენია...“	29
*** „სულხან-საბას ოქროს წიგნი...“	29
*** „სოხუმის ზღვაში გაფუფქულია...“	30
*** „ალიომ უთხრა ილოსა...“	30
*** „ალიომ უთხრა ილოსა...“	31
*** „პიესას განა ჯაფა იძლევა...?“	31
*** „როცა იონა ქვაზე დაეცა...“	31
*** „ალიომ უთხრა ილიოს...“	32
სერგოზე	32
*** „ნიკა ხარ აგიაშვილი...“	33
ბალადა ბონდოზე	33
*** „იმერეტინსკაია შუტოჩნაია...“	39
*** „ალობილა, ჩალობილა...“	39
*** „პოეტია გვარიანი...“	39
*** „ალიომ უთხრა ილოსა...“	39
ლექსი გ. კაჭახიძისა	40
გულის ჩივილი	40
კარლოსებურად	41
*** „ჯანდაბას მისი კალმის მოსმანი...“	42
დათიკოს ბაიათი	42

ანდაზა	42
*** „ეს ანუხებს ნიკას თურმე...“	42
*** „ჩვენში გამრავლდნენ პერევეოჭიკნი...“	43
ლიტრედაქციის ოთახზე	43
ჟურულისათვის სამღერელი	44
ფუნაგორისტების წერილი კოლაუ ნადირაძეს, პოეტს და მაესტროს	45
გამოცანა	49
კარლო – სიმონს	49
*** „გამოვიდა წიგნები...“	49
*** „თუ იქნება ყაბულს ჟაკი...“	49
*** „ადამია ალიო...“	50
*** „როცა ბესოს...“	50
*** „ველარ გავირთე თავი არქივით...“	50
ჩვენზე	51
*** „კონია მიდის ომშია...“	51
*** „უთხარით მხატვარ ნადარეიშვილს...“	52
ორეულები	52
რითმებისათვის	53
ერთი მათგანი	53
ნ. მინიშვილი	54
*** „Кто сей Барон...“	55
პორტრეტი	56
*** „ზღვისპირელი“ რომ ააწყევს...“	58
*** „ალ. საჯავია ხედავს...“	58
*** „ნატროშვილი ნატრობს ხშირად...“	59
*** „არა უშავს, იკოს, იკოს...“	59
კოტეს – რეზოსგან	60
*** „ამოაგდეს იგი ფესო...“	61
რჩეული რითმები	61
ჟორჟიკა ირაკლი	62
*** „ბექდავს და ბექდავს „თაობა“ ...“	62

*** „მგოსანი შალვა კუჭავა...“	63
*** „რომ დაფაროს სიგლახე...“	63
*** „მარგიანმა სახე ლოთი...“	63
*** „ისე დადის ქორქია...“	64
*** „რაც დედის ძუძუ მივატოვე...“	65
*** „ფანჯარაზე დგას ტყემალი...“	65
*** „სულავა – სულ ავა...“	65
სოლომონ თავაძე ქვიშხეთში	65
*** „ნეტავი თუ იცი, ნიკა...“	66
*** „ჟურნალმა ვერ იგუა...“	66
*** „სიმონ წვერავა...“	66
*** „ამის მეტი ქვეყანაზე...“	66
*** „ლადოჯან, შენ არ შეგვფერის...“	67
ვარ-ვარ!	67
კონოური ინტერმეცო	68
ესეც შენ!	69
ნარწერა სურათზე	69
სამდროვო აფო(ე)რისტული	69
მინიატურები	70
*** „ვანიას ვუძღვნათ მაჯამა...“	70
*** „მან იურისტმან კიჭამან...“	70
*** „ძმად ეფიცა გოგლა სიკოს...“	71
შავთელური	72
თარგმანის გამართლება პერეგოდჩიკის მიერ	72
ს. თავაძეს	73
ფუნაგორისტების წერილი II კოლაუ ნადირაძეს, პოეტს და მაესტროს	73
*** „ბიჭი ვიყავი მარტივით...“	80
*** „გერმანია წამოვიდა...“	80
*** „ყველა პოეტი ლექსის ქურდია...“	81
*** „ბესო მიუშვი ნებასა...“	81
*** „სოფელ სორმონიდან ჩამოსული...“	81

*** „ეს კრიტიკის ლიმიტი...“	82
*** „გაივლის ეს დრო...“	82
ენის გასატეხი	82
*** „ახლა იქ ყოფნა...“	83
*** „სანდრო ეულს ავშარაზე...“	83
*** „მიდის-მოდის გაჩეჩილი დავითი...“	84
*** „მიდის-მოდის... მიდის-მოდის დავითი...“	84
*** „კლუბში ისმის ძახილი...“	84
*** „ამდენი ლექსი რად დაგვაყარე?..“	85
*** „ჭაობები ამოაშრეს...“	85
*** „ჩემი საქმე მუდამ არის...“	85
*** „მუდამ ვიყავ ბიჭი ნიკა...“	86
ილო მოსაშვილზე	86
ერთი საბრლო ვინმეს ეპიტაფია	88
ილხოშის ა-„ხ“-სარება	88
*** „არ გეძინება, აგიაშვილო?...“	89
ნარწერა პლაკატზე	90
მუნასიბი გრიშასი	90
ჭიაკოკონა	91
ერთი უცნაური პოეტის შესახებ	92
ეპიტაფიის ნაცვლად	94
აკაკი განერელიაზე	94
К. Бобохидзе	95
*** „იმერელი საჭურისი...“	95
*** „ფანტე, ჰეი, ლიმონი ვერაზე...“	95
*** „ვი ნე ზნაიტე...“	96
ბონდოსებურად	97
ცურცლა	98
ანდაზა	101
*** „სჯობს, რომ იყო სულ ავად...“	101
*** „გუია, ტამარა, კლავდია...“	102
კარლო კალაძეზე და თამარ აბაკელიაზე	102

*** „მომწყინდა ჯამბული...“	103
*** „ეს ახალგაზრდობა...“	103
*** „უორდენოთა რიგებს აკლდება...“	103
კაჭოს სონეტი	104
*** „კონოს შემოქმედება...“	104
სტატის ჩივილი	105
*** „ნუ აყვები გურულებს...“	105
*** „არ გავს იმ დიდ მამიას...“	105
*** „წულუკიძე ვანია...“	106
*** „პოეზიას ობლად უცქერს...“	106
*** „ლექსს მოაშორეს რითმის ჯავარი...“	106
*** „ლექსს მოაშორეს სილამაზე...“	107
*** „რადიანმა თუ ჩაგიგდო...“	107
ჩივილი	107
გიასელზე	108
საჩივარი	108
საყვარელ ალექოს	109
*** „ჟაკი არა ჩანს...“	109
„არიფიონის“ გამოვლინება	110
კამათში	112
საბაიათოდ	112
*** „წულუკიძე ვანია...“	113
*** „ამ ბოლო დროს მეცნიერნი...“	113
მწერალთა საქალაქო კრებაზე	114
*** „ბიჭი ვარ და...“	114
*** „ვისაც სახელად ჰქვია ბორისა...“	115
*** „მიდი კარლოსას...“	115
სიმღერა გოგიავაზე	116
*** „არც ბალზაკი წამიკითხავს...“	116
შალვა რადიანზე და ქეთო ირემაძეზე	117
*** „სხვისი დარდი რომ იმღერო...“	117
*** „რაჟდენმა თქვა...“	117

*** „შეიყარნენ წიგნის წინ...“	118
მონადირე	118
*** „ვის აამღერებს თქვენი ჟურნალი...“	119
*** „ჩემო მიქელ...“	119
ლადო – დიმიტრისადმი	120
*** „სანდრო ზის...“	121
*** „დიდო ლადო სირბილაძე...“	121
*** „ლიტფონდი მოწყენილია...“	122
ერთი ხევესურული	122
*** „Мы готовы побойться...“	127
ირაკლი აბაშიძეს	127
ირაკლის	129
იაკობ ბალახაშვილს – მკვლევარს და ფუნაგორისტს	130
პასუხი ლადო ასათიანს	133
*** „მატილდამ ტრაკით გალახა შვილი...“	136
ვ. ტალახაძეს – ტალახში მოსვრილს	136
*** „ჰე, დოდაშვილო რუსიკო...“	138
*** „ისე, ვით სულაკაური...“	138
შალვა დადიანს	139
*** „კიკაცომ დაიკიკაცა...“	140
იოსების გოდება	141
*** „მნათობში“ ბჭობა გამართა...“	142
*** „თმა ორი ღერი...“	143
*** „ან სურვილი აგისრულდა...“	143
*** „ვინღა ანდობდა...“	143
გასაგებ ენაზე – ჩიქოვანისეული ჩიქორთული	144
*** „კიდევ ჩიქო-„ვანური“	144
ჟაკისტების სიმღერა	144
ნიკას	145
*** „იცი, ლადო?...“	145
ნაწყვეტი წერილიდან	146
*** „ერთი პოეტით იწონებდა...“	148

*** „არ ვარ პოეტი...“	148
საყვედური	150
*** „სურს, რედაქტორი, პოლიოს...“	150
მთავარი მინგრელიისა	151
ჩიმონ სიმოვანი	152
კუზიანს რა გაასწორებს?	152
კაკაბ ყვარყვარაძე	153
*** „ნონეშვილი იოსება...“	154
ნაწყვეტი პოემიდან	154
იმავე პოემიდან	155
იქიდანვე	155
ბალადა ერთი მოყმისა	156
სანდრო ეული ქუთაისში	158
*** „გამოიცან – ვინ არის?...“	160
*** „ღვინოს ასხამს ლასიკუნა...“	160
*** „თარგმანებზე გადავედი...“	160
ს. ჩ-ს და ვ. გ-ს მსგავსება	161
*** „კახელ გლეხად დაგოგავდა...“	161
*** „ჭურჭლისათვის ყოველი რედაქცია...“	163
სიმღერა ფართობზე	164
*** „მოტეხილ ტოტზე...“	165
*** „ერთია თეთრი, მეორე შავი...“	165
საცეკვაო ტაშ-ფანდურზე	166
შაირი ძველებური	166
*** „ეს ნატროშვილი გიორგა...“	166
*** „ყველას ე დიდ კაცები...“	167
*** „ბერლინი და ზესტაფონი...“	167
*** „Есть в поэзий – о, горе!..“	167
სიცხის დროს თქმული	169
გივი განჩილაძეს	169
გრიგოლ აბაშიძეს	170
დავითისა და კოლაუს გაბაასება კატეგორიის საკითხებზე	171

ნატროშვილზე	177
*** „რალა ჩემზე კრიტიკოსობს...“	177
*** „რედაქტორობას „ლიტგაზეთში“...“	178
ლოცვა	179
სიმღერები ირაკლი აბაშიძეზე	180
*** „ეს ფალავა რა ყოფილა...“	180
*** „სამსახურში რომ არ დადის...“	181
*** „გურიაში დაიბადა...“	181
ამონაკენესი	181
*** „პიესას განა ჯაფა იძლევა?..“	182
ალ. ქუთათელი – პოეტი	182
*** „სუყველამ რამე უნდა იღონოს...“	182
*** „გაბესკირია ბოჩია...“	183
*** „სიმონეთი ჩიქორთული...“	183
ძველთაძველი, ან აღდგენილი	183
პავლე საყვარელიძეზე (პატარაზე)	184
*** „რაკი თავს გრძნობს...“	184
*** „გამოგნახეს, ამოგთხარეს...“	184
ვეშაპელის ქვრივი და სოსო მამულოვი-გრიშაშვილი	
ბათომში	185
შეჯამებული ფუნაგორია	186
მუნასიბად თქმული ერთგან	187
*** „მწერლობა მიზნად მე დამისახავს...“	187
მკითხველისაგან	187
*** „ღმერთმა დასწყევლოს წვერავა...“	188
*** „არ დაგინდობს დათიკო...“	188
*** „მწერლობაში მოვიდა...“	188
*** „ლუნიბიდან გადმოხედა...“	189
გამოცანა	189
*** „დურაკის ნაცვლად...“	190
*** „განა არ ჰქონდა ურალს მეტალი?..“	190
*** „ჩვენში ასეთი წესია...“	190

*** „პოეტებმა რომ მიიღეს...“	190
გ. ქიქოძეს	191
*** „ლეონიძის რობროხი...“	192
*** „სანამ ახალ ზამთრის პალტოს...“	192
განთქმულია ქვეყნად	193
*** „ბელატიანს გევედრებით უბელატონი...“	194
პაროდია	194
*** „ალიომ გადინადირა...“	195
*** „ჰაი, გიდი, შატბერაშვილო...“	196
*** „ზემელს“ რუსთველი ამშვენებს...“	196
*** „ახალი მოდა მოსულა...“	197
*** „რუსებმა პოლუმორდვინოვი...“	197
*** „პოლუმორდვინოვი...“	197
*** „სასახლის ცისფერ დარბაზში...“	198
*** „ცეცხლაძე იჯდა ბათომს...“	199
ახალი რომანსი	199
ძველებური	199
სასიხარულო ამბავი სასახლეში დილის სიფთაზე	200
გამოცანა	200
ასათიანური	201
ჰა, თაიგული – ერთად შეკრული	202
*** „სიმონ ჩიქვანის მოსკორილს...“	206
*** „გომბორა გოგლა დაათრო...“	206
*** „რაზისკალი...“	207
*** „გიორგი რობროხაძეა...“	207
*** „ამას ამბობდა ნაჩინაიუში...“	207
*** „სერგო ჭილაია...“	208
*** „ჭილაიავ, გაიძვერა...“	208
*** „კაჭახიძეა პოეტი...“	208
*** „მერი კუილაძე...“	209
*** „კოლნევრმა უთხრა კოლნევრსა...“	209
ანონიმური	209
*** „იანვარსა და ივლისში...“	210

სოკო-ცუანას	211
*** „გაბისკირიას...“	213
*** „ორივ მიყვარხართ...“	214
*** „გვეტადის მუზა ვირია...“	214
*** „ბესარიონ დონჟოვანი...“	215
ნანყვეტი დაკარგულიდან	215
*** „ჩვენი ალექსა...“	215
*** „გომიაშვილო ალექსა...“	215
*** „პოეტების ხმა მოისმა...“	216
*** „გაბოზებულა სანყალი...“	216
*** „გაუნათლებელიაშვილი...“	216
საშა ქუთათელი მიქელ პატარიძის ბინების მშენებლობაზე	217
*** „დილით „მნათობში“ შევედი...“	224
*** „ისმინეთ საქართველოში...“	224
*** „აკადემიკოსთ წრეშია...“	225
გამოცანა	225
*** „როდის იყო...“	225
პინას და მინას – ირა და ნიკა	226
რიტმისათვის	226
*** „ქოსა-რიკი...“	226
ჩ. სიმოვანს	227
*** „რაპელებისგან მიმომზვერავად...“	227
სახინკლეში სამღერალი „კუკარაჩას“ ხმაზე 0 + 0	228
მ. ჭიაურელს	232
რიტმა ზოგიერთ პოეტს	232
*** „მე კაცს ვიცნობ ნაჟაკისტარს...“	233
ციტატები	233
ერთი სეზმანურიც!	233
*** „არ ეძინება ხარიტონს...“	234
რუსთველურად დღევანდელ რუსთაველს	235
დავითის ვედრება და ჩივილი	236
ძველებური ზმა	237
უკანასკნელი არჩევნების გამო 1947 წ.	237

ახალ მდივანს არჩევნების შემდეგ	238
ახალი საგალობელი	238
*** „თუმცა სიმონი დამესხა...“	238
*** „დ. ბენაშვილი და გ. ნატროშვილი...“	239
*** „მძახალმა უთხრა მძახალსა...“	239
*** „შვილიან-მამაიანა...“	239
*** „მე გამოვიგონე...“	239
კალეს – კალმასობის შემდეგ	240
*** „ერთი რამ...“	241
*** „მაიაკოვსკის რითმებზე...“	241
*** „ყველა ბილიკი შემეკრა...“	242
ყოველდღიური ტრაგიკომედია	244
*** „ახლა კი დროა სოლომონ...“	246
*** „Искусству нужен...“	246
ბალადა მოკვეთილისა	247
*** „ხო ბითურია ჟორა გულია...“	249
*** „გამოაცალეს პნკარი ხუთასი...“	249
*** „თუმცა დამჯდარა ორი ერასტი...“	249
*** „ტრიბუნასთან დგას ვანია...“	250
*** „ირაკლი ავარდნილია...“	250
ახლანდელი მეტივური	251
*** „ჩიქოვანის ლექსები...“	251
შხიანი და ჩიქოვანი	252
ს. ჩ-ს მოხსნაზე	252
იასეს ლექციებზე მოკრეფილი რითმები	253
*** „რომ შეიცვალოს ტაროსი...“	257
„მე ვარ სიმონა დოლიძის“ ხმაზე	258
*** „ყირგიზეთში კაბა მისცეს...“	259
ხანმეტი პოეტები საქართველოში	260
ბოლოთქმის ნაცვლად	262
კომენტარები	265
ფუნაგორიების ავტორები	304
შარყების ავტორები	307